ΕΙΔΙΚΉ ΈΚΘΕΣΗ 21/2026 EL

Η υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU χρειάζεται ώθηση

CURIA RATIONUM
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

Σημείο

01-21 | Κύρια μηνύματα 01

01-10 | Το θέμα και η σημασία του

11-21 | Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

12-15 | Τα βασικά εργαλεία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή δεν διασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και καθοδήγηση της υλοποίησής του

16-17 | Ο ΜΑΑ, μέσω των κεφαλαίων του για το REPowerEU, δεν μπορεί να θεωρείται ότι αποτελεί την κύρια κινητήρια δύναμη για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU.

18-21 | Η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, αλλά τα μέτρα του REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ μπορούν να έχουν περιορισμένη μόνο συμβολή στη δυναμικότητα παραγωγής καθαρής ενέργειας και στις διασυνοριακές διασυνδέσεις

22-93 | Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα 02

22-38 | Τα βασικά εργαλεία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή δεν διασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και καθοδήγηση της υλοποίησής του

22-23 | Σκοπός του σχεδίου REPowerEU ήταν να αξιοποιήσει τα βασικά εργαλεία των πλαισίων διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ και της Δράσης για το Κλίμα, καθώς και του ΜΑΑ

24-32 | Τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ και τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν επαρκούν για την επίτευξη όλων των στόχων και τιμών-στόχου του σχεδίου REPowerEU.

33-38 | Με τις εκθέσεις προόδου δεν έγινε δυνατή ούτε η καθοδήγηση ούτε η παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU

39-56 | Ο ΜΑΑ, μέσω των κεφαλαίων του για το REPowerEU, δεν μπορεί να θεωρηθεί η κύρια κινητήρια δύναμη για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU.

39-46 | Οι πρόσθετες επενδύσεις που έχουν ενεργοποιηθεί μέχρι στιγμής από το σχέδιο REPowerEU είναι σημαντικά λιγότερες από τις επενδυτικές ανάγκες ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι το 2030

47-56 | Στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν αντιμετωπίστηκαν επαρκώς κάποιες στρατηγικές προκλήσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης

57-93 | Η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, αλλά τα μέτρα του REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ μπορούν να έχουν περιορισμένη μόνο συμβολή στη δυναμικότητα παραγωγής καθαρής ενέργειας και στις διασυνοριακές διασυνδέσεις

58-65 | Παρά τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις

66-77 | Περιορισμένη μόνο η αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής καθαρής ενέργειας, κυρίως ηλιακής, που οφείλεται στα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα του REPowerEU

78-82 | Η ανεπαρκής εστίαση των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το σχέδιο REPowerEU στις διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης αποτελεί μια χαμένη ευκαιρία να τονωθεί η αποδοτικότητα της ενιαίας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η ολοκλήρωσή της

83-93 | Συχνές καθυστερήσεις στα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα στα κεφάλαια για το REPowerEU και ανεπαρκής βάση τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση των επιτευγμάτων του σχεδίου REPowerEU

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Σχετικά με τον έλεγχο

Παράρτημα II – Εκτιμώμενο κόστος των εγκεκριμένων κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU (ΕΕ των 27, σε ευρώ, Οκτώβριος 2025)

Παράρτημα III –Βασικές νομοθετικές πράξεις και πρωτοβουλίες για την επίτευξη της Ενεργειακής Ένωσης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Παράρτημα IV – Σύνδεσμοι προς περαιτέρω τεχνικές πληροφορίες

Παράρτημα V – Επενδύσεις ΕΣΕΚ που αναφέρονται στις διετείς εκθέσεις προόδου των κρατών μελών για το 2025, και κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU

Παράρτημα VI – Εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου από τη Ρωσία (ΕΕ των 27, 2021-2024)

Παράρτημα VII – Χρηματοδοτικά μέσα ως μέτρα του ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU

Παράρτημα VIII – Δείκτες επιδόσεων του REPowerEU που περιλαμβάνονται στην πρόταση κανονισμού για ένα πλαίσιο επιδόσεων την περίοδο μετά το 2027 και σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου μας

Παράρτημα IX – Μέτρα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, σε πέντε κράτη μέλη

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονοδιάγραμμα

Κλιμάκιο ελέγχου

01

Κύρια μηνύματα

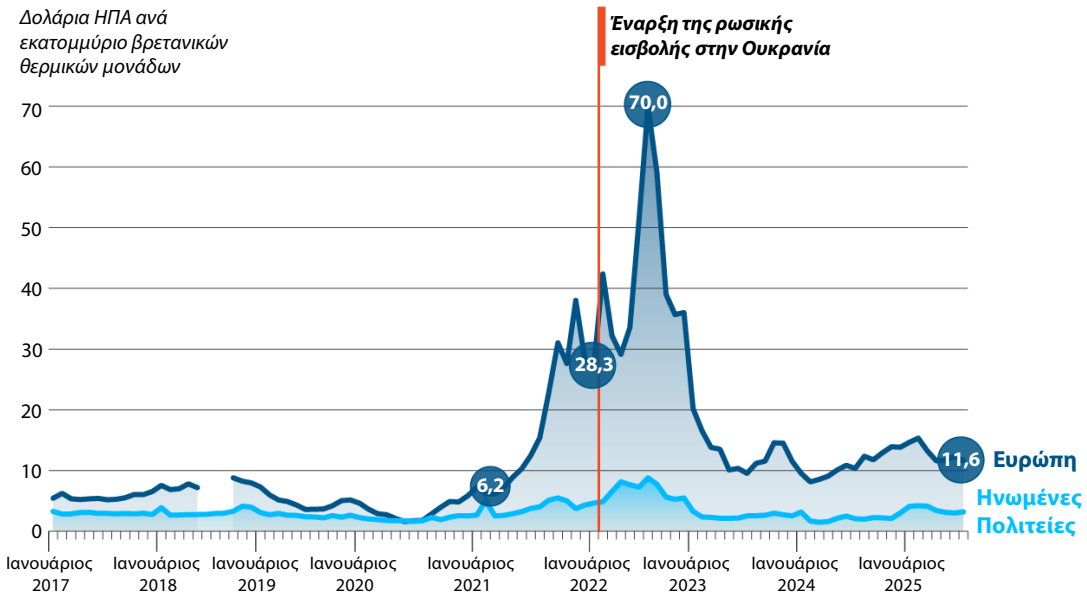
Το θέμα και η σημασία του

01 Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι γεωπολιτικές επιπτώσεις της έχουν προκαλέσει τεράστια διαταραχή στη λειτουργία των αγορών ενέργειας στην ΕΕ, ως αποτέλεσμα του υψηλού επιπέδου εξάρτησης της ΕΕ από τα ορυκτά καύσιμα που εισάγονται από τη Ρωσία. Πριν από το 2022, η Ρωσία ήταν ο μεγαλύτερος προμηθευτής ενέργειας της ΕΕ και πηγή του 26 % με 27 % των συνολικών εισαγωγών ενέργειας της ΕΕ[1]. Το 2021 οι εισαγωγές πετρελαίου από τη Ρωσία αντιστοιχούσαν στο 27 % των εισαγωγών της ΕΕ. Το 2021 η ΕΕ εισήγαγε περίπου 155 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm) ρωσικού αερίου, ποσό που υπερέβαινε το 40 % της κατανάλωσης αερίου στην ΕΕ και αντιστοιχούσε στο 45 % των εισαγωγών αερίου της. Ορισμένα κράτη μέλη είχαν ακόμη υψηλότερο επίπεδο εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα.

02 Από το 2021 οι τιμές του φυσικού αερίου στην ΕΕ έχουν αυξηθεί σημαντικά. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, με την τιμή να φθάνει στα 70 δολάρια ΗΠΑ ανά εκατομμύριο βρετανικών θερμικών μονάδων, προτού επανέλθει στο επίπεδο των 9 έως 15 δολαρίων ΗΠΑ από τα μέσα του 2023 και μετά. Οι τιμές αυτές είναι συγκρίσιμες με εκείνες της προπολεμικής περιόδου, όταν κυμαίνονταν μεταξύ 3 και 9 δολαρίων ΗΠΑ. Οι τιμές του φυσικού αερίου στην ΕΕ είναι σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με αυτές που ισχύουν στις ΗΠΑ (βλέπε ***γράφημα 1***).

[1] Russian energy imports fell by €6.1 billion, Eurostat, 22 Νοεμβρίου 2022.

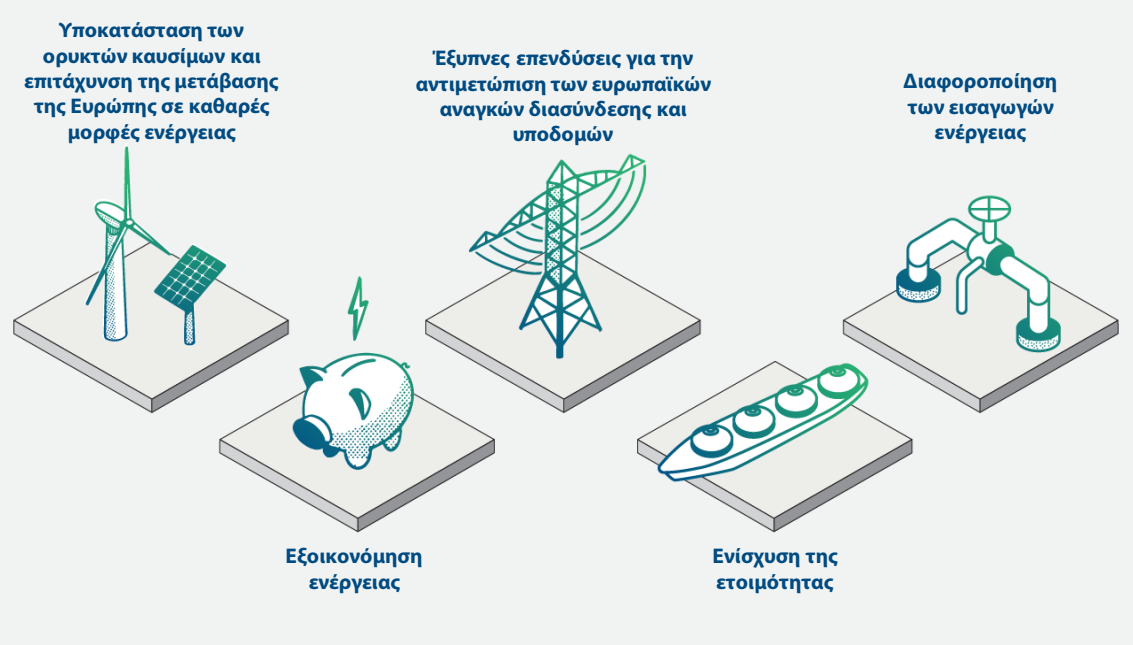
Γράφημα 1 | Μηνιαίες τιμές φυσικού αερίου στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη από τον Ιανουάριο του 2017 έως τον Ιούλιο του 2025

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των στοιχείων της Statista.

03 Τον Μάιο του 2022, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή παρουσίασε το σχέδιο REPowerEU. Το σχέδιο είχε στόχο «την ταχεία μείωση της εξάρτησης» της ΕΕ «από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα με την ταχύρρυθμη προώθηση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και τη συνένωση δυνάμεων προς επίτευξη ενός πιο ανθεκτικού ενεργειακού συστήματος και μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης». Στο πλαίσιο του σχεδίου προτάθηκε ένα σύνολο δράσεων με πέντε στόχους· ενισχύθηκε ο βαθμός φιλοδοξίας ορισμένων βασικών τιμών-στόχου της ΕΕ στη δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 % («Fit for 55») [το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ αυξήθηκε σε 42,5 %· προστέθηκαν επιπλέον 103 Gigawatt (GW) στην τιμή-στόχο παραγωγής ηλιακής και αιολικής ενέργειας από ΑΠΕ· και αυξήθηκε σε 11,7 % η τιμή-στόχος για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας]. Η συνεισφορά κάθε κράτους μέλους στη συνολική τιμή-στόχο για ΑΠΕ υπολογίζεται με βάση τους κανόνες που ορίζονται στον κανονισμό για τη διακυβέρνηση. Οι συνεισφορές αυτές είναι θεμελιώδους σημασίας για την επίτευξη των ετήσιων τιμών-στόχου για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζονται στον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών. Η Επιτροπή έχει την εντολή να αξιολογεί τη συμμόρφωση με τους συγκεκριμένους στόχους. Επιπλέον, στο σχέδιο REPowerEU τονίστηκε εκ νέου πόσο σημαντικό είναι να ενισχυθούν οι διασυνοριακές διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας (βλέπε επίσης ***γράφημα 2***).

Γράφημα 2 | Στόχοι του σχεδίου REPowerEU

Πηγή: ΕΕΣ.

04 Σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα, τα κράτη μέλη όφειλαν να αναθεωρήσουν τα **εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ)** και να τα υποβάλουν στην Επιτροπή έως τα μέσα του 2023. Μετά την έγκριση του σχεδίου REPowerEU τον Μάιο του 2022, τα εν λόγω αναθεωρημένα σχέδια έπρεπε επιπλέον να αντικατοπτρίζουν την αυξημένη φιλοδοξία των βασικών τιμών-στόχου της δέσμης «Fit for 55». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να προσδιορίσουν εθνικούς στόχους και τιμές-στόχο, των οποίων ο βαθμός φιλοδοξίας θα έπρεπε να είναι υψηλότερος σε σχέση με τα αρχικά ΕΣΕΚ, καθώς και να παρουσιάσουν επισκόπηση των αντίστοιχων πολιτικών και μέτρων. Η Επιτροπή κλήθηκε να αξιολογήσει τους εν λόγω στόχους και τιμές-στόχο και να διατυπώσει συστάσεις απαραίτητες για την έγκριση των τελικών αναθεωρημένων σχεδίων[2]. Τα τελικά αναθεωρημένα ΕΣΕΚ αξιολογήθηκαν συλλογικά τον Μάιο του 2025[3].

[2] Άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

[3] Βλέπε Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Αξιολόγηση σε επίπεδο ΕΕ των τελικών επικαιροποιημένων εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα. Επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα με ορίζοντα το 2030, COM(2025) 274 final.

05 Τον Μάιο του 2022 η Επιτροπή εκτίμησε ότι, για να επιτευχθούν οι αυξημένης φιλοδοξίας τιμές-στόχος της δέσμης «Fit for 55» που προτείνονται στο σχέδιο REPowerEU, απαιτούνται πρόσθετες επενδύσεις ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2030. Οι εν λόγω επενδύσεις ήρθαν να προστεθούν στις ήδη αναγκαίες για την επίτευξη των αρχικών τιμών-στόχου της δέσμης «Fit for 55»[4].

06 Στην ανακοίνωση της Επιτροπής για το σχέδιο REPowerEU αναφερόταν επίσης ότι ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) είναι εξαιρετικά κατάλληλος για την εφαρμογή επιτακτικών προτεραιοτήτων σε ένα κοινό ενωσιακό πλαίσιο. Τον Μάιο του 2022 η Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση του κανονισμού ΜΑΑ[5]. Με την εν λόγω πρόταση διέθετε σχεδόν 300 δισεκατομμύρια ευρώ για τη χρηματοδότηση του σχεδίου REPowerEU, κυρίως με την ανακατανομή αναξιοποίητων δανείων του ΜΑΑ ύψους 225 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η υπόλοιπη χρηματοδότηση ύψους 75 δισεκατομμυρίων ευρώ με τη μορφή επιχορηγήσεων επρόκειτο να παρασχεθεί, αφενός, από τον πλειστηριασμό περιορισμένου μέρους των δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ) από το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (ΑΣΑ), κατ' εκτίμηση (20 δισεκατομμύρια ευρώ), και, αφετέρου, μέσω προαιρετικής μεταφοράς πόρων από άλλα μέσα της ΕΕ (50 δισεκατομμύρια ευρώ, κυρίως από τα ταμεία συνοχής) (βλέπε ***γράφημα 3***).

[4] SWD(2022) 230 final, σ. 5.

[5] COM(2022) 231 final: Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814.

Γράφημα 3 | Συνολική διαθέσιμη χρηματοδότηση του σχεδίου REPowerEU από την ΕΕ μέσω του ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει παρουσίασης στην ομάδα εργασίας για τον ΜΑΑ στις 16 Ιουνίου 2022 και της πρότασης για την τροποποίηση του κανονισμού ΜΑΑ [COM(2022) 231 final].

07 Τα κράτη μέλη που επιθυμούσαν να λάβουν χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ για τις επενδυτικές ανάγκες τους στο πλαίσιο του REPowerEU όφειλαν να υποβάλουν τροποποίηση των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, προσθέτοντας νέο χωριστό «κεφάλαιο για το REPowerEU» μετά την 1η Μαρτίου 2023. Δεν τέθηκε υποχρεωτική προθεσμία για την υποβολή των κεφαλαίων. Ωστόσο, τα δάνεια θα μπορούσαν να αναληφθούν μόνο εάν τα κεφάλαια είχαν υποβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

08 Ο έλεγχός μας επικεντρώνεται στα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU για τον τερματισμό της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και συγκεκριμένα:

- στη διαφοροποίηση των πηγών από τις οποίες γίνεται εφοδιασμός με πετρέλαιο και φυσικό αέριο ώστε να μην υπάρχει πλέον εξάρτηση από τη Ρωσία·
- στην επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, με την αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές· και
- στην ενίσχυση της διασυνοριακής ενεργειακής διασυνδεσιμότητας.

09 Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας, αξιολογήσαμε την εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU όσον αφορά τις απαιτήσεις που καθορίζονται τόσο στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ όσο και στα αντίστοιχα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU. Επίσης, εξετάσαμε τον τρόπο με τον οποίο οι επενδύσεις σε ΑΠΕ στο πλαίσιο των κεφαλαίων για το REPowerEU του ΜΑΑ και άλλα νέα μέτρα στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ συνέβαλαν στην επίτευξη των αυξημένων στόχων για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και στην ενίσχυση της ικανότητας διασύνδεσης. Επιπλέον, ελέγξαμε δείγμα 27 μέτρων που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ (6 μεταρρυθμίσεις και 21 επενδύσεις) και περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU πέντε κρατών μελών: του Βελγίου, της Ιταλίας, της Λιθουανίας, της Πολωνίας και της Ρουμανίας.

10 Είναι απαραίτητο να ελεγχθεί το σχέδιο REPowerEU ώστε να γίνει κατανοητό αν το κύριο μέσο της ΕΕ για την αντιμετώπιση κρίσεων έχει λειτουργήσει αποτελεσματικά και πώς μπορεί να ενισχυθεί ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του. Προσδιορίζοντας τι λειτούργησε και τι όχι, στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου καταγράφονται τεκμηριωμένα στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση των μελλοντικών ενεργειακών μέτρων σε επίπεδο ΕΕ. Τα διδάγματα που μπορούμε να αντλήσουμε από το σχέδιο είναι ιδιαίτερα σημαντικά τη δεδομένη χρονική στιγμή, καθώς νέες γεωπολιτικές εντάσεις, όπως η αναδυόμενη κρίση που συνδέεται με τις συγκρούσεις στην Εγγύ και τη Μέση Ανατολή, ενδέχεται να απαιτήσουν για άλλη μια φορά ταχεία, συντονισμένη και ορθά στοχευμένη δράση για τη διασφάλιση της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ. Περισσότερες γενικές πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με την εμβέλεια και την προσέγγιση του ελέγχου παρέχονται στο ***παράρτημα I***.

Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

11 Μετά την έγκριση του **σχεδίου REPowerEU**, η ΕΕ μείωσε την εξάρτησή της από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Ωστόσο, οι επενδύσεις που ενεργοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση του σχεδίου REPowerEU, κυρίως μέσω των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU, δεν μπορούν να θεωρηθούν αρκετές ώστε να επιτευχθούν οι αυξημένες τιμές-στόχος για την δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τη διασυνοριακή συνδεσιμότητα. Επιπλέον, στο σχέδιο REPowerEU δεν προβλέφθηκαν αποτελεσματικά μέσα διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της υλοποίησής του και την αξιόπιστη μέτρηση των επιτευγμάτων του. Τέλος, η Επιτροπή δεν διέθετε επαρκή εξουσία για να ενισχύσει την υλοποίηση και ούτε η ίδια ούτε τα κράτη μέλη ήταν σε θέση να παράσχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν αν και με ποιον τρόπο αντιμετωπίστηκε με άλλα μέσα το χάσμα μεταξύ των εκτιμώμενων επενδυτικών αναγκών και των επενδύσεων που όντως πραγματοποιήθηκαν.

Τα βασικά εργαλεία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή δεν διασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και καθοδήγηση της υλοποίησής του

12 **Σκοπός του σχεδίου REPowerEU ήταν να αξιοποιηθούν τα βασικά εργαλεία του πλαισίου διακυβέρνησης της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα.** Στο σχέδιο REPowerEU αναφερόταν ότι «τα ΕΣΕΚ είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU» και προβλεπόταν ότι η Επιτροπή θα υποβάλλει έκθεση προόδου σχετικά με το σχέδιο REPowerEU κυρίως στο πλαίσιο των εκθέσεων για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και για τη δράση για το κλίμα, οι οποίες αντλούν στοιχεία από τις διετείς εκθέσεις προόδου των ΕΣΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει εντολή να αξιολογεί τη συμμόρφωση των ΕΣΕΚ με τον κανονισμό για τη διακυβέρνηση και να εκδίδει μη δεσμευτικές συστάσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί την πρόοδο επίτευξης των στόχων με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, των οποίων την αξιοπιστία δεν υποχρεούται εκ του νόμου να επαληθεύει. Βάσει του σχεδιασμού τους, τα εν λόγω εργαλεία δεν διασφαλίζουν ότι η Επιτροπή μπορεί να κατευθύνει αποτελεσματικά την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU (βλέπε σημεία ***22*** και ***23***).

13 **Τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ και τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν επαρκούν για την επίτευξη όλων των στόχων και τιμών-στόχου του σχεδίου REPowerEU.** Σε δείγμα 11 κρατών μελών, διαπιστώσαμε ότι στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ δεν παρέχονταν αρκετές πληροφορίες σχετικά με το ποιες δράσεις αποσκοπούσαν στην υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU, τον τρόπο χρηματοδότησής τους ή τη συμπληρωματικότητά τους με τα μέτρα του ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα σχετικά με το σχέδιο κεφάλαια των κρατών μελών. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι δεν είχαν αναθεωρήσει όλα τα κράτη μέλη τα ΕΣΕΚ τους προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες του REPowerEU, και συγκεκριμένα η Πολωνία. Στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ δεν καθορίστηκαν τιμές-στόχος σχετικά με την ανεξαρτησία από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα ούτε αναλήφθηκε κάποια επιπλέον δέσμευση σε σχέση με την τιμή-στόχος διασυνδεσιμότητας 15 % του δικτύου, ως αποτέλεσμα του σχεδίου REPowerEU. Επιπλέον, η σύνδεση μεταξύ των ΕΣΕΚ των κρατών μελών και των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU είναι γενικότερα αδύναμη, καθώς στα περισσότερα ΕΣΕΚ οι παραπομπές —εάν υπάρχουν— σε μέτρα που περιλαμβάνονται στα εν λόγω κεφάλαια, είναι αόριστες. Όλα τα ανωτέρω δεν επιτρέπουν να αξιολογηθεί αν τα κράτη μέλη μπορούν να επιτύχουν τις τιμές-στόχο του σχεδίου REPowerEU και να γεφυρώσουν το σημαντικό χάσμα μεταξύ των εκτιμώμενων επενδυτικών αναγκών και των ποσών που έχουν μέχρι στιγμής δεσμευθεί (βλέπε σημεία ***24***-***26***).

14 **Η αξιολόγηση της Επιτροπής είχε περιορισμένο αντίκτυπο στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ**. Η Επιτροπή εξέδωσε συστάσεις προς 20 κράτη μέλη σχετικά με τα σχέδια των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ που υποβλήθηκαν το 2023. Οι εν λόγω συστάσεις αποσκοπούσαν στη διασφάλιση της συμμόρφωσης των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ με τις απαιτήσεις του κανονισμού για τη διακυβέρνηση. Δεδομένου ότι οι εν λόγω συστάσεις δεν ήταν δεσμευτικές, τα κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν σε αυτές μόνο εν μέρει στα επικαιροποιημένα ΕΣΕΚ τους. Τέλος, κατά την άποψή μας, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε εκδώσει συστάσεις προς άλλα πέντε κράτη μέλη, για να ευθυγραμμίσουν καλύτερα τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU και με τα μέτρα που περιγράφονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU (βλέπε σημεία ***27***-***32***).

15 **Οι εκθέσεις προόδου, στην τρέχουσα μορφή τους, δεν αποτελούν από μόνες τους αξιόπιστη βάση για να παρακολουθεί η Επιτροπή τις δράσεις που στοχεύουν στην υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU.** Στις διετείς εκθέσεις προόδου δεν παρέχονται επαρκείς πληροφορίες προκειμένου να μπορεί να αξιολογηθεί η τρέχουσα κατάσταση των δράσεων υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU. Στην πλειονότητα των εκθέσεων δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τις ιδιωτικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, καθώς δεν είναι υποχρεωτικό βάσει του εκτελεστικού κανονισμού 2022/2299, ο οποίος εκδόθηκε από την Επιτροπή με ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών. Έως το τέλος του 2025, τέσσερα κράτη μέλη δεν είχαν υποβάλει την πλήρη, δεύτερη κατά σειρά, διετή έκθεση προόδου τους, η οποία έπρεπε να έχει υποβληθεί μέχρι τον Μάρτιο του 2025. Η Επιτροπή αξιολογεί την πρόοδο με βάση τις εν λόγω διετείς εκθέσεις, αλλά δεν επαληθεύει την αξιοπιστία των υποκείμενων στοιχείων, καθώς δεν υπέχει σχετική υποχρέωση. Το μόνο που ελέγχει, σε περιορισμένο βαθμό, είναι η συνοχή των στοιχείων. Διαπιστώσαμε σημαντικές ασυνέπειες και ανακρίβειες στα στοιχεία, με αρνητικές συνέπειες ως προς τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα μεταξύ κρατών μελών και, συνεπώς, ως προς την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και στην έκθεση προόδου σχετικά με τη δράση για το κλίμα. Επιπλέον, στις δύο παραπάνω εκθέσεις δεν περιγράφονται λεπτομερώς, σε επίπεδο ΕΕ, οι δράσεις που αναλήφθηκαν με σκοπό την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU, ούτε τα συγκεκριμένα επιτεύγματά τους (βλέπε σημεία ***33***-***38*** και ***45***).

Σύσταση 1

Ενίσχυση των εργαλείων για την υλοποίηση των δράσεων εφαρμογής του πλαισίου για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα

Η Επιτροπή πρέπει να ενισχύσει το πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα ώστε να μετατρέψει τα ΕΣΕΚ από έγγραφο πολιτικής σε ισχυρό και ολοκληρωμένο εργαλείο, με σαφή χρονοδιαγράμματα, αρμοδιότητες και πλαίσιο παρακολούθησης επιδόσεων, ορίζοντας ότι:

α) τα ΕΣΕΚ αναφέρουν με σαφήνεια τις απαιτούμενες επενδύσεις και πηγές χρηματοδότησης, οι οποίες συνοδεύονται από συγκεκριμένα μέτρα, με σαφείς δείκτες επιδόσεων·

β) έχει ενισχύσει τα εργαλεία για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των ΕΣΕΚ με τις απαιτήσεις του κανονισμού για τη διακυβέρνηση και για την επαλήθευση της αξιοπιστίας των πληροφοριών που παρέχονται στις εκθέσεις παρακολούθησης των κρατών μελών.

Ημερομηνία-στόχος: κατά την αναθεώρηση του κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το κλίμα.

Ο ΜΑΑ, μέσω των κεφαλαίων του για το REPowerEU, δεν μπορεί να θεωρείται ότι αποτελεί την κύρια κινητήρια δύναμη για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU.

16 **Οι πραγματικές πρόσθετες επενδύσεις που ενεργοποιούνται από το σχέδιο REPowerEU είναι σημαντικά λιγότερες από τις επενδυτικές ανάγκες ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι το 2030**. Αυτό υποδεικνύει ότι οι πραγματικές πρόσθετες επενδύσεις που ενεργοποιήθηκαν από το σχέδιο REPowerEU μπορεί να μην επαρκούν για την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων ή ότι η Επιτροπή υπερέβαλε την αρχική της εκτίμηση ή και τα δύο. Το 2022 η Επιτροπή είχε εκτιμήσει ότι, για να επιτευχθούν οι αρχικά προτεινόμενοι στόχοι του REPowerEU, συμπεριλαμβανομένων των αυξημένης φιλοδοξίας στόχων της δέσμης «Fit for 55», απαιτούνταν πρόσθετες επενδύσεις ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ. Επίσης, η Επιτροπή δήλωσε ότι κεντρικό ρόλο στη χρηματοδότηση των εν λόγω επενδύσεων θα είχε ο ΜΑΑ, μέσω των κεφαλαίων του με θέμα το REPowerEU. Δεν προτάθηκαν νέες πηγές χρηματοδότησης. Από το ποσό που διατέθηκε (σχεδόν 300 δισ. ευρώ), τα κράτη μέλη δέσμευσαν μόνο 65 δισεκατομμύρια ευρώ (22 % του συνόλου) για τα σχετικά με το REPowerEU κεφάλαιά τους (25 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ και 40 δισ. ευρώ σε δάνεια). Δεν πραγματοποιήθηκαν μεταφορές πόρων από τα ταμεία της συνοχής ή της αγροτικής ανάπτυξης. Μετά το τελευταίο κύμα τροποποιήσεων των σχεδίων, το συνολικό ποσό τον Απρίλιο του 2026 ήταν 54,3 δισεκατομμύρια ευρώ (18 %). Μολονότι η Επιτροπή προσδοκά ότι οι εθνικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις θα μπορούσαν να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ του ποσού που έχει δεσμευθεί στο πλαίσιο των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU και των εκτιμώμενων επενδυτικών αναγκών ολόκληρου του σχεδίου REPowerEU, από τον έλεγχό μας προέκυψε ότι ούτε η Επιτροπή ούτε τα κράτη μέλη μπορούσαν να παράσχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν αυτή την προσδοκία. Στην παρούσα φάση, εξακολουθεί να μην είναι σαφές το πώς μπορεί να υλοποιηθεί πλήρως το σχέδιο REPowerEU (βλέπε σημεία ***39***-***46***).

17 **Στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν δίνεται επαρκής απάντηση σε ορισμένες από τις εκκρεμείς στρατηγικές προκλήσεις που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τις διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης.** Τα κράτη μέλη υλοποίησαν σε μεγάλο βαθμό το 50 % των επιμέρους ειδικών ανά χώρα συστάσεων (αλλιώς ΣΑΧ) που σχετίζονται με τους στόχους του REPowerEU στο πλαίσιο του ελέγχου μας και το 22 % σε οριακό βαθμό. Δεν υλοποίησαν το 6 % των συστάσεων. Επιπλέον, μόνο δύο από τα δέκα κράτη μέλη που έλαβαν ειδική ανά χώρα σύσταση το 2023 ώστε να λύσουν ζητήματα σχετικά με τις διασυνοριακές διασυνδέσεις (20 %) συμπεριέλαβαν αντίστοιχα μέτρα στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ (βλέπε σημεία ***47***-***56***).

Σύσταση 2

Ολοκληρωμένη, έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση σχετικά με το υπάρχον χρηματοδοτικό κενό όλων των δράσεων υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU

Η Επιτροπή πρέπει να ζητήσει από τα κράτη μέλη να διαβιβάζουν πληροφορίες, σε ετήσια βάση, σχετικά με τους προϋπολογισμούς και τις πηγές χρηματοδότησης για όλες τις δράσεις που αποσκοπούν στην υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU.

Ημερομηνία-στόχος: έως το τέλος του 2026.

Η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, αλλά τα μέτρα του REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ μπορούν να έχουν περιορισμένη μόνο συμβολή στη δυναμικότητα παραγωγής καθαρής ενέργειας και στις διασυνοριακές διασυνδέσεις

18 **Παρά τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις.** Το σχέδιο REPowerEU είχε ως αποτέλεσμα να απαγορευτούν οι εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία με την επιβολή κυρώσεων της ΕΕ, με εξαίρεση το φυσικό αέριο. Κατά συνέπεια, οι εισαγωγές πετρελαίου μειώθηκαν δραστικά. Πτώση σημείωσαν και οι εισαγωγές φυσικού αερίου, αν και σε μικρότερο βαθμό από ό,τι συνέβη με το πετρέλαιο. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις, καθώς ορισμένη ποσότητα ρωσικού πετρελαίου συνέχισε να εισέρχεται στην ΕΕ έμμεσα, μέσω τρίτων χωρών, και ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να εισάγουν αξιοσημείωτη ποσότητα φυσικού αερίου. Με τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2026/261 θεσπίζεται η νομικά δεσμευτική σταδιακή απαγόρευση των εισαγωγών ρωσικού αερίου, η οποία θα οδηγήσει στη σταδιακή και πλήρη κατάργησή τους από το τέλος του 2027. Ωστόσο, δεν προβλέπονται διατάξεις επιβολής άμεσων κυρώσεων στα κράτη μέλη που δεν συμμορφώνονται με την απαγόρευση. Τέλος, οι τρέχουσες εξελίξεις στις αγορές ενέργειας δείχνουν καθαρά ότι είναι ανάγκη να επιταχυνθεί η διαφοροποίηση και να αποτραπεί τυχόν υπερβολική μελλοντική εξάρτηση από έναν προμηθευτή (βλέπε σημεία ***58***-***65***).

19 **Στα μέτρα του ΜΑΑ στο πλαίσιο του REPowerEU που διαθέτουν σαφείς ποσοτικοποιημένους στόχους οφείλεται περιορισμένη μόνο αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής καθαρής ενέργειας, κυρίως ηλιακής.** Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, τα μέτρα του ΜΑΑ στα κεφάλαια για το σχέδιο REPowerEU αναμένεται να επιτύχουν τουλάχιστον 20 GW πρόσθετης δυναμικότητας ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έως το 2026. Το εν λόγω ποσοστό αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 20 % του επιδιωκόμενου πρόσθετου στόχου του σχεδίου REPowerEU για 103 GW δυναμικότητας παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας. Ωστόσο, από την ανάλυσή μας προκύπτει ότι μόνο 12 από τα συνολικά 45 μέτρα ΑΠΕ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το σχέδιο REPowerEU είχαν σαφείς και μετρήσιμες τιμές-στόχο συνολικού ύψους 1,6 GW. Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώσαμε ότι τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος του ΜΑΑ συχνά παρακολουθούν τις δαπάνες ή τον αριθμό των συμβάσεων, αλλά δεν αναφέρουν εκροές, όπως η πρόσθετη δυναμικότητα που δημιουργείται, εκφραζόμενη είτε σε MW είτε σε GW. Δυσχεραίνεται έτσι ο προσδιορισμός της προόδου όσον αφορά την επίτευξη της πρόσθετης δυναμικότητας ανανεώσιμης ενέργειας των εν λόγω μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ. Τέλος, διαπιστώσαμε ότι οι περισσότερες από τις χρηματοδοτούμενες από τον ΜΑΑ επενδύσεις σε δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας στα κεφάλαια για το REPowerEU κατευθύνονται προς τους ηλιακούς σταθμούς, ενώ οι αιολικοί σταθμοί υποεκπροσωπούνται αν ληφθούν υπόψη οι εκτιμήσεις που αναφέρονται στο σχέδιο REPowerEU. Αυτό οφείλεται κυρίως στις μακρόχρονες διαδικασίες αδειοδότησης και παράδοσης, εξαιτίας των οποίων η ΕΕ παραμένει εξαρτώμενη από εισαγωγές σημαντικού όγκου ορυκτών καυσίμων (βλέπε σημεία ***66***-***76***).

20 **Η ανεπαρκής εστίαση των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το σχέδιο REPowerEU στις διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης αποτελεί μια χαμένη ευκαιρία να τονωθεί η αποδοτικότητα της ενιαίας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η ολοκλήρωσή της.** Τα τρέχοντα διασυνοριακά έργα διασύνδεσης είναι πολύπλοκα και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησής τους διαρκούν πολύ περισσότερο από τη διάρκεια ζωής του ΜΑΑ. Είναι, ως εκ τούτου, δύσκολο να ολοκληρωθούν. Εντοπίσαμε μόνο τρία μέτρα στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU για διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης μεταξύ δύο κρατών μελών, από τα οποία το ένα αποσύρθηκε αργότερα. Οκτώ κράτη μέλη δεν συμπεριέλαβαν στα κεφάλαιά τους τέτοια μέτρα, παρά το γεγονός ότι τους είχε απευθυνθεί επιμέρους ΣΑΧ για την ανάπτυξη διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης. Πάντως, εξαιτίας της ευρείας ερμηνείας του διασυνοριακού ή διακρατικού κριτηρίου στον κανονισμό ΜΑΑ, δόθηκε η δυνατότητα στα κράτη μέλη να χαρακτηρίσουν το 76 % των οικείων μέτρων REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ ως μέτρα που πληρούν τη διασυνοριακή ή διακρατική απαίτηση, υπερβαίνοντας κατά πολύ την τιμή-στόχο του 30 % που ορίζεται στον τροποποιημένο κανονισμό ΜΑΑ. Σύμφωνα με την αξιολόγησή μας, τα περισσότερα ήταν συνήθη εγχώρια μέτρα που συνέβαλλαν στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα ή στη μείωση της ζήτησης ενέργειας, χωρίς άμεσο διασυνοριακό στοιχείο (βλέπε σημεία ***78***-***82***).

Σύσταση 3

Διασφάλιση αποτελεσματικής αξιοποίησης της χρηματοδότησης της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU που αφορούν τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας

Στο πλαίσιο των μελλοντικών ενωσιακών χρηματοδοτικών μέσων που θα αναπτύξει για να στηρίζει μέτρα που θα αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων για την ενέργεια και το κλίμα με τους οποίους θα επιδιώκεται η παραγωγή καθαρής ενέργειας ή η ενίσχυση του δικτύου, η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω μέτρα:

α) περιλαμβάνουν τιμές-στόχο σαφείς και προσανατολισμένες στα αποτελέσματα, οι οποίες συνδέονται ρητά με τους εν λόγω στόχους· και

β) στηρίζονται από ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου, με τα οποία διευκολύνεται η υλοποίηση φιλόδοξων και πολυσύνθετων μέτρων και διατίθεται επαρκής χρηματοδότηση για τη συνέχισή τους.

Ημερομηνία-στόχος: κατά την πρόταση μελλοντικών μέσων που θα συμβάλλουν στην παραγωγή καθαρής ενέργειας ή στην ενίσχυση του δικτύου.

Σύσταση 4

Βελτίωση του ορισμού και της διαχείρισης διασυνοριακών μέτρων, στα μελλοντικά χρηματοδοτικά μέσα, για την επίτευξη των στόχων μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας

Στο πλαίσιο των μελλοντικών ενωσιακών χρηματοδοτικών μέσων που θα αναπτύξει για τη στήριξη διασυνοριακών μέτρων προς επίτευξη των στόχων μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, η Επιτροπή πρέπει:

α) να καθορίσει με σαφήνεια τις παραμέτρους που απαιτούνται για να θεωρηθεί ένα έργο ως γνήσιο διακρατικό έργο (π.χ. έργα διασύνδεσης δικτύων) και να θέσει επιμέρους τιμές-στόχο για κάθε κράτος μέλος που συμμετέχει στο έργο·

β) να βελτιώσει τη διαχείριση των βασικών διασυνοριακών επενδύσεων, ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση των εν λόγω στρατηγικών επενδύσεων.

Ημερομηνία-στόχος: κατά την πρόταση μελλοντικών μέσων που στοχεύουν στη στήριξη διασυνοριακών μέτρων για την επίτευξη των στόχων μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας.

21 **Η βάση τεκμηρίωσης της Επιτροπής για την αξιολόγηση των επιτευγμάτων του σχεδίου REPowerEU είναι ανεπαρκής.** Το πλαίσιο επιδόσεων του ΜΑΑ δεν τροποποιήθηκε ώστε να καλύπτει ειδικά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων προς την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU. Ως προς τον μοναδικό κοινό δείκτη που καταγράφει την πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, δεν απαιτείται χωριστή υποβολή στοιχείων σχετικά με το τι αντιστοιχεί στην αρχική τιμή-στόχο και τι στην πρόσθετη τιμή-στόχο που συνδέεται με την υιοθέτηση του σχεδίου REPowerEU. Άλλοι βασικοί στόχοι, ιδίως η μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και η ενίσχυση της διασυνοριακής δυναμικότητας διασύνδεσης, δεν καλύπτονται από κανέναν κοινό δείκτη του ΜΑΑ. Επιπλέον, ο τρόπος με τον οποίο περιγράφονται τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος που έχουν τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα στα κεφάλαια για το σχέδιο REPowerEU δεν επιτρέπει πάντοτε την αξιολόγηση των ποσοτικών αποτελεσμάτων ή του αντικτύπου. Πέραν του ΜΑΑ, δεν προβλέπεται συγκεκριμένη απαίτηση να συλλέγονται αξιόπιστα δεδομένα σε επίπεδο κρατών μελών για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των στόχων του σχεδίου REPowerEU και να υποβάλλονται στην Επιτροπή. Βάσει των ευρημάτων του ελέγχου μας, θεωρούμε ότι παραμένει ασαφής ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή προτίθεται να αξιολογήσει ποιες μειώσεις των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων και ποια πρόοδος σε άλλους ειδικούς στόχους του σχεδίου REPowerEU (π.χ. δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας ή γραμμές διασύνδεσης) μπορούν να αποδοθούν σε δράσεις που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU ή σε άλλες δράσεις ή μέτρα που προηγούνται ή δεν σχετίζονται με το σχέδιο REPowerEU. Υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις όσον αφορά τον καθορισμό μετρήσιμων τιμών-στόχων και την παρακολούθηση, μετά το 2026, των αποτελεσμάτων των μέτρων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Τέλος, η απουσία των κατάλληλων δεικτών στο πλαίσιο του REPowerEU και η έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις επιδόσεις θα καταστήσουν πολύ δύσκολη την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων του ΜΑΑ που αφορούν το σχέδιο REPowerEU (βλέπε σημεία ***91***-***93***).

Σύσταση 5

Ανάπτυξη και χρήση κατάλληλων δεικτών επιδόσεων για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του REPowerEU στα σχετικά εργαλεία αναφοράς στοιχείων

Για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του σχεδίου REPowerEU στα σχετικά εργαλεία αναφοράς στοιχείων, η Επιτροπή πρέπει:

α) να καθορίσει δεόντως σαφείς και ποσοτικοποιήσιμους δείκτες επιδόσεων που συνδέονται ρητά με τους αντίστοιχους στόχους του σχεδίου REPowerEU· και

β) να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους εν λόγω δείκτες και υποβάλλουν δεδομένα που πληρούν υψηλά πρότυπα ποιότητας και αξιοπιστίας.

Ημερομηνία-στόχος: κατά την τροποποίηση του κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα ή κατά την πρόταση μελλοντικών μέσων σε σχέση με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU ή κατά την προσαρμογή των σχετικών εργαλείων αναφοράς στοιχείων.

02

Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα

Τα βασικά εργαλεία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή δεν διασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και καθοδήγηση της υλοποίησής του

Σκοπός του σχεδίου REPowerEU ήταν να αξιοποιήσει τα βασικά εργαλεία των πλαισίων διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ και της Δράσης για το Κλίμα, καθώς και του ΜΑΑ

22 Η δράση της ΕΕ για την επίτευξη της Ενεργειακής Ένωσης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής διαμορφώνεται από ένα σύνολο πρωτοβουλιών οι οποίες αντικατοπτρίζουν στόχους που εξελίσσονται με την πάροδο των ετών. Στο ***παράρτημα III*** περιγράφονται οι εν λόγω βασικές πρωτοβουλίες. Οι βασικές συνιστώσες του πλαισίου διακυβέρνησης για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα είναι οι ακόλουθες:

- **Τιμές-στόχοι**: Η ΕΕ επιδιώκει την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με ενδιάμεσες τιμές-στόχο για το 2030 όσον αφορά τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 % σε σύγκριση με το 1990, μέσω μιας σειράς δράσεων σε διάφορους τομείς ή κλάδους. Οι εν λόγω τιμές-στόχοι έγιναν νομικά δεσμευτικές με το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα του 2021. Οι δράσεις του REPowerEU θα πρέπει να έχουν στόχο: την αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ από 40 % σε 42,5 % έως το 2030· τη μείωση κατά 11,7 % της συνολικής ζήτησης ενέργειας της ΕΕ σε σύγκριση με την προβλεπόμενη κατανάλωση ενέργειας για το 2030 (με βάση το σενάριο αναφοράς του 2020). Οι αυξημένες αυτές τιμές-στόχος πρέπει να οδηγούν σε πρόσθετη εκτιμώμενη δυναμικότητα παραγωγής 103 Gigawatt (GW) από ΑΠΕ (41 GW για αιολική ενέργεια και 62 GW για ηλιακή ενέργεια)[6].

- **Βασικά εργαλεία διακυβέρνησης**: (1) Τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ), τα οποία είναι έγγραφα πολιτικής που υπέβαλαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή το 2019 και το 2020 και αναθεωρήθηκαν την περίοδο 2023-2024, και στα οποία περιγράφονται οι εθνικές πολιτικές και τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν κατά την περίοδο 2021-2030 για την επίτευξη των τιμών-στόχων της ΕΕ· (2) οι διετείς εκθέσεις προόδου, οι οποίες παρέχουν εποπτεία της προόδου υλοποίησης των ΕΣΕΚ, καθώς παρακολουθείται η επίτευξη των τιμών-στόχων που περιγράφονται ανωτέρω· και (3) η έκθεση της Επιτροπής για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και η έκθεση προόδου της Δράσης για το Κλίμα, στο πλαίσιο των οποίων γίνεται ετήσια αξιολόγηση της προόδου της ΕΕ προς την επίτευξη των στόχων της για το κλίμα και την ενέργεια και περιγράφονται τα επόμενα μέτρα για το ερχόμενο έτος.

- **Ρόλοι:** Όπως αποτυπώνεται στο ***γράφημα 4***, η Επιτροπή και οι συννομοθέτες (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο) θέσπισαν το νομικό πλαίσιο της ΕΕ όσον αφορά την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την υλοποίηση των τιμών-στόχου της ΕΕ μέσω των δράσεων που περιλαμβάνονται στα ΕΣΕΚ, για την υποβολή εκθέσεων προόδου ανά διετία, και για την επικαιροποίηση των ΕΣΕΚ ώστε να αντικατοπτρίζουν την αυξημένη φιλοδοξία που απορρέει από το σχέδιο REPowerEU. Η Επιτροπή παρακολουθεί και αναφέρει στοιχεία ετησίως σχετικά με την επίτευξη των τιμών-στόχου, μέσω της έκθεσης της Επιτροπής για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και της έκθεσης προόδου της Δράσης για το Κλίμα, καθώς και με άλλα μέσα (παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή έχει εντολή να αξιολογεί τη συμμόρφωση των ΕΣΕΚ με τον κανονισμό για τη διακυβέρνηση και να εκδίδει μη δεσμευτικές συστάσεις).

---

[6] SWD(2022) 230 final.

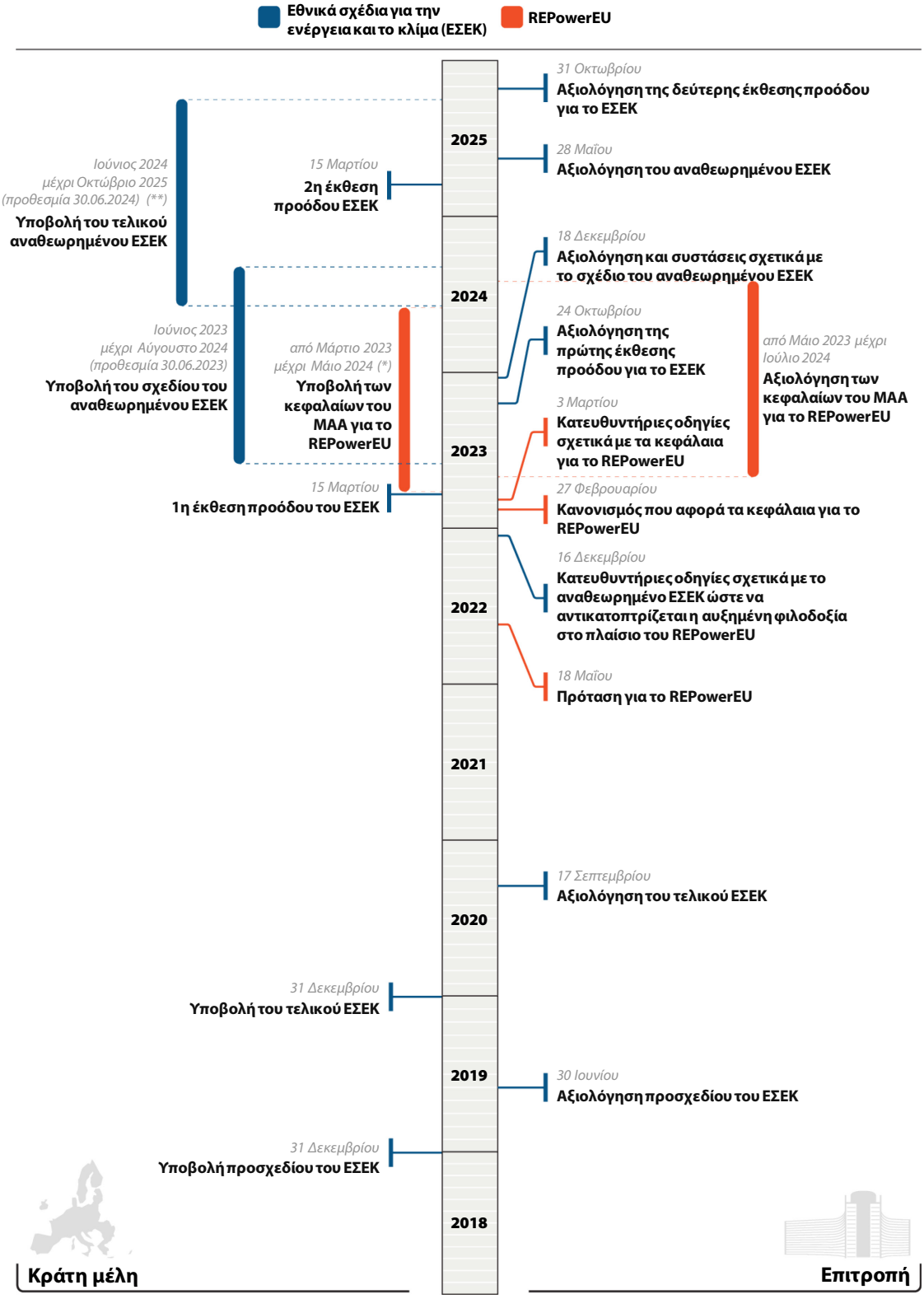
Γράφημα 4 | Ρόλοι εντός του πλαισίου διακυβέρνησης της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα

Πηγή: ΕΕΣ.

23 Στο σχέδιο REPowerEU προβλέπεται η αξιοποίηση των ΕΣΕΚ, των διετών εκθέσεων προόδου και των εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, ούτως ώστε να σχεδιαστούν και στη συνέχεια να παρακολουθούνται οι δράσεις μέσω των οποίων θα επιτευχθούν οι στόχοι του σχεδίου. Με τον τρόπο αυτό το REPowerEU ενσωματώνεται αποτελεσματικά στο πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα. Στο ***γράφημα 5*** παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση και την αναθεώρηση των ΕΣΕΚ ώστε να ληφθεί υπόψη το σχέδιο REPowerEU. Επιπλέον, τα κεφάλαια για το REPowerEU στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) διέπονται από το πλαίσιο διακυβέρνησης του ΜΑΑ. Στο ***γράφημα 6*** παρουσιάζονται τα κύρια βήματα και για τα δύο πλαίσια. Όπως αναλύεται περαιτέρω στις επόμενες δύο υποενότητες, διαπιστώσαμε ότι το σχέδιο REPowerEU δεν ήταν επαρκώς ενσωματωμένο στο πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα, καθώς τα βασικά εργαλεία της ΕΕ για τη διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU δεν εξασφαλίζουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να παρακολουθεί και να καθοδηγεί αποτελεσματικά την υλοποίησή του.

Γράφημα 5 | Χρονοδιάγραμμα για τα ΕΣΕΚ και το σχέδιο REPowerEU

(*) εξαίρεση: Η Βουλγαρία υπέβαλε το κεφάλαιο για το REPowerEU τον Απρίλιο του 2025
(**) εξαίρεση: Η Πολωνία δεν έχει υποβάλει ακόμη το τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ της

Πηγή: ΕΕΣ.

Γράφημα 6 | Κύρια βήματα για την ενσωμάτωση του σχεδίου REPowerEU στα πλαίσια διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα καθώς και του ΜΑΑ

Διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα *(διακυβέρνηση του σχεδίου REPowerEU)*
Διακυβέρνηση του ΜΑΑ *(αφορά τα μέτρα στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU)*

	Εκ των προτέρων	***Εκ των υστέρων***
Κράτη μέλη	**Επικαιροποίηση των ΕΣΕΚ τους σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU και τις επικαιροποιημένες τιμές-στόχο όσον αφορά τις ΑΠΕ στις ρυθμίσεις για το κλίμα**	**Αποστολή των διετών εκθέσεων προόδου ΕΣΕΚ**
	Υιοθέτηση των κεφαλαίων για το REPowerEU στα εθνικά ΣΑΑ	**Αποστολή της εξαμηνιαίας έκθεσης προόδου σχετικά με τα μέτρα και της έκθεσης για τους κοινούς δείκτες του ΜΑΑ**
Επιτροπή	**Αξιολόγηση των ΕΣΕΚ και υποβολή μη δεσμευτικών συστάσεων**	**Καταρτίζει:** **Α) Έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης** **Β) Έκθεση προόδου σχετικά με τη Δράση για το Κλίμα**
	Αξιολογεί και το Συμβούλιο εγκρίνει τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU	**Επικαιροποιεί τον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ και καταρτίζει την ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή του ΜΑΑ**

Πηγή: ΕΕΣ.

Τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ και τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν επαρκούν για την επίτευξη όλων των στόχων και τιμών-στόχου του σχεδίου REPowerEU.

24 Στο πλαίσιο του κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα[7], τα ΕΣΕΚ έχουν ως στόχο να κατευθύνουν τις επενδύσεις που απαιτούνται για την κλιματική και την ενεργειακή μετάβαση, συμβάλλοντας στην κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων πόρων. Σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU, τα ΕΣΕΚ είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU[8]. Κατά συνέπεια, στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την ενδιάμεση αναθεώρηση των ΕΣΕΚ[9] ορίστηκε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιγράφουν τον ρόλο των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU στην εφαρμογή των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ, να παραπέμπουν στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU «για κάθε σχετική πολιτική και μέτρο» και να αναδεικνύουν τον ρόλο των ΕΣΕΚ στη συμπλήρωση των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU.

25 Εξετάσαμε σε ποιον βαθμό το σχέδιο REPowerEU επηρέασε τις τιμές-στόχο και τα μέτρα των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ, εστιάζοντας ειδικά στη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, στην αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και στην ενίσχυση των διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης. Επίσης, αξιολογήσαμε αν η Επιτροπή θα μπορούσε να βασιστεί στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ ως εργαλείο διακυβέρνησης για την καθοδήγηση της υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU. Τέλος, εξετάσαμε τη σύνδεση με τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το σχέδιο REPowerEU και αν η Επιτροπή αξιολόγησε τις συνδέσεις αυτές με άρτιο τρόπο.

---

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα.

[8] COM(2022) 230 final, σ. 4.

[9] Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη για την επικαιροποίηση των ΕΣΕΚ για την περίοδο 2021-2030 (2022/C 495/02).

26 Διαπιστώσαμε ότι τα ΕΣΕΚ δεν ήταν επαρκώς ευθυγραμμισμένα με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU και ότι η σύνδεσή τους με τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU ήταν αδύναμη. Εντοπίσαμε πέντε βασικές αδυναμίες.

- Δεν είναι σαφές αν η Επιτροπή είχε πλήρη εικόνα των σημαντικότερων αναγκών των κρατών μελών και του τρόπου αντιμετώπισής τους, καθώς σε πολλά κράτη μέλη τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU εγκρίθηκαν χωρίς να εξεταστούν τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ. Επίσης, τα ΕΣΕΚ διαφέρουν σημαντικά ως προς τις λεπτομέρειες και τη δομή, παρά τον τυποποιημένο πίνακα περιεχομένων[10], γεγονός που δυσχεραίνει τη σύγκριση μεταξύ των χωρών και την αξιολόγηση της Επιτροπής.

- Δεύτερον, η έλλειψη τελικού αναθεωρημένου ΕΣΕΚ στην Πολωνία εμποδίζει τη διεξοδική αξιολόγηση της προόδου ως προς την επίτευξη των συνολικών στόχων και τιμών-στόχου του REPowerEU. Αυτό συμβαίνει διότι η Πολωνία είναι ο μεγαλύτερος δικαιούχος κονδυλίων του REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ, με 24,5 δισεκατομμύρια ευρώ (38 % του συνολικού ποσού που δεσμεύτηκε στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU).

- Τρίτον, στα περισσότερα τελικά αναθεωρημένα ΕΣΕΚ δεν τέθηκαν συγκεκριμένες τιμές-στόχος για τη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, όπως η διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας που αποτελεί απαίτηση του σχεδίου REPowerEU, ή δεν προβλέφθηκαν πρόσθετες δεσμεύσεις ενόψει της τιμής-στόχου διασυνδεσιμότητας του δικτύου σε ποσοστό 15 %, ως αποτέλεσμα του σχεδίου REPowerEU (βλέπε σημείο ***31***). Μόνο 16 από τα 27 κράτη μέλη ευθυγράμμισαν τις συνεισφορές-στόχο τους όσον αφορά τις ΑΠΕ με τον αυξημένο πήχη που θέτει το σχέδιο REPowerEU (βλέπε σημείο ***30***).

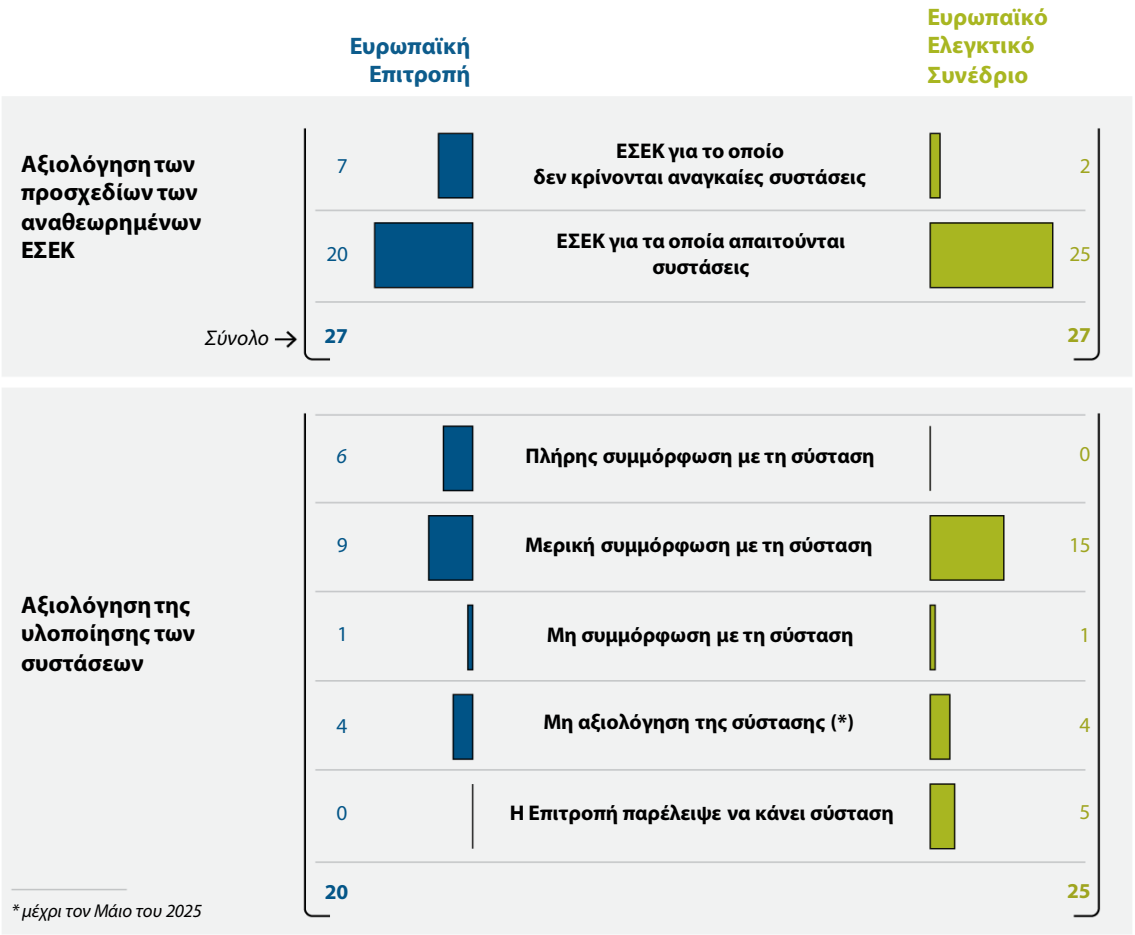
[10] Παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

- Τέταρτον, μόνο 15 από τα 27 κράτη μέλη περιλαμβάνουν στα ΕΣΕΚ τους παραπομπές στα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU. Βάσει της αξιολόγησής μας, θεωρούμε ότι μόνο τρία κράτη μέλη (η Ουγγαρία, οι Κάτω Χώρες και η Πορτογαλία) περιέλαβαν στα ΕΣΕΚ τους σαφείς συνδέσεις με όλα τα μέτρα των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU. Συνολικά, μόλις το 35 % των μέτρων του ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU αναφέρονται στα τελικά αναθεωρημένα ΕΣΕΚ.

- Πέμπτον, τα τελικά αναθεωρημένα ΕΣΕΚ του δείγματός μας δεν συνδέουν ρητά τα πρόσθετα νέα μέτρα —πέραν εκείνων που περιλαμβάνονται ήδη στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU— με το σχέδιο REPowerEU. Η εν λόγω σύνδεση είναι απαραίτητη για να αναδειχθούν οι δράσεις ύψους 235 δισεκατομμυρίων ευρώ που απαιτούνται για την επίτευξη των τιμών-στόχου της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας. Εξετάσαμε λεπτομερώς τα τελικά αναθεωρημένα ΕΣΕΚ 11 κρατών μελών, των οποίων τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU αντιπροσώπευαν το 54 % του συνολικού δεσμευμένου ποσού (65 δισεκατομμύρια ευρώ). Διαπιστώσαμε ότι τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ των δικαιούχων, στους οποίους αντιστοιχούσε πάνω από το μισό της δεσμευμένης χρηματοδότησης των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU, δεν παρείχαν όλες τις βασικές πληροφορίες σχετικά με τις πρόσθετες νέες δράσεις για την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU (όπως το εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος τους, τον τρόπο χρηματοδότησής τους και τη συμπληρωματικότητα με τα μέτρα του ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα οικεία κεφάλαια του ΜΜΑ για το REPowerEU). Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να σχηματίσει ολοκληρωμένη εικόνα ούτε των προγραμματισμένων ή εν εξελίξει επενδύσεων των κρατών μελών σε ΑΠΕ ή σε άλλα σχετικά με την ενέργεια έργα ούτε του τρόπου χρηματοδότησής τους (άλλα ενωσιακά/εθνικά κονδύλια, ιδιωτικά κονδύλια ή συνδυασμός). Επίσης, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί αν και με ποιον τρόπο τα κράτη μέλη γεφυρώνουν το σημαντικό χάσμα μεταξύ των πρόσθετων επενδύσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU και ανέρχονται σε 300 δισεκατομμύρια ευρώ όπως εκτιμά η Επιτροπή, και των 65 δισεκατομμυρίων ευρώ που δεσμεύτηκαν στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU (βλέπε σημεία ***05*** και ***44***).

27 Η Επιτροπή εξέδωσε μη δεσμευτική σύσταση για 20 κράτη μέλη σχετικά με τη βελτίωση της αντιστοιχίας του ΕΣΕΚ με το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU (βλέπε ***πίνακα 1***). Έκρινε ότι έξι κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν πλήρως στη σύσταση που έλαβαν. Ωστόσο, από την ανάλυσή μας προκύπτει ότι κανένα από τα έξι αυτά κράτη δεν είχε ανταποκριθεί στη σύσταση να κοινοποιήσουν με καλύτερο τρόπο τη σύνδεση μεταξύ των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ και των σκοπούμενων δράσεων υλοποίησης του σχεδίου ή του κεφαλαίου για το REPowerEU.

Πίνακας 1 | Σύνοψη των συστάσεων που διατυπώθηκαν για τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ και αφορούν τη σύνδεση με το σχέδιο REPowerEU ή με τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της αξιολόγησης των τελικών αναθεωρημένων ΕΣΕΚ από την Επιτροπή και της επανεξέτασης της εν λόγω αξιολόγησης από το ΕΕΣ.

28 Βάσει της δικής μας ανάλυσης, θεωρούμε ότι πέντε από τα επτά κράτη μέλη που δεν έλαβαν καμία σύσταση από την Επιτροπή σχετικά με τα σχέδια των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ του 2023 (Δανία, Ελλάδα, Γαλλία, Αυστρία και Ρουμανία) δεν έκαναν σαφή αναφορά σε μέτρα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU, ούτε στο προσχέδιο του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ ούτε στο τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ. Επομένως, κατά την άποψή μας, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε εκδώσει προς τα εν λόγω πέντε κράτη μέλη σύσταση να ευθυγραμμίσουν καλύτερα τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU και τα μέτρα που περιγράφονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 1***).

Πλαίσιο 1

Απουσία αντιστοίχισης του τελικού αναθεωρημένου ΕΣΕΚ με το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU — Γαλλία

Η Επιτροπή δεν εξέδωσε σύσταση προς τη Γαλλία για την ευθυγράμμιση του προσχεδίου του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ του 2023 με άλλα μέσα σχεδιασμού, συμπεριλαμβανομένων του ΣΑΑ και του κεφαλαίου του ΜΑΑ για το REPowerEU. Στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή παρατήρησε ότι στο αναθεωρημένο προσχέδιο δεν προσδιοριζόταν το μερίδιο της χρηματοδότησης από τον ΜΑΑ και δεν γινόταν σαφής αναφορά ούτε στο κεφάλαιο για το REPowerEU ούτε στο τροποποιημένο ΣΑΑ.

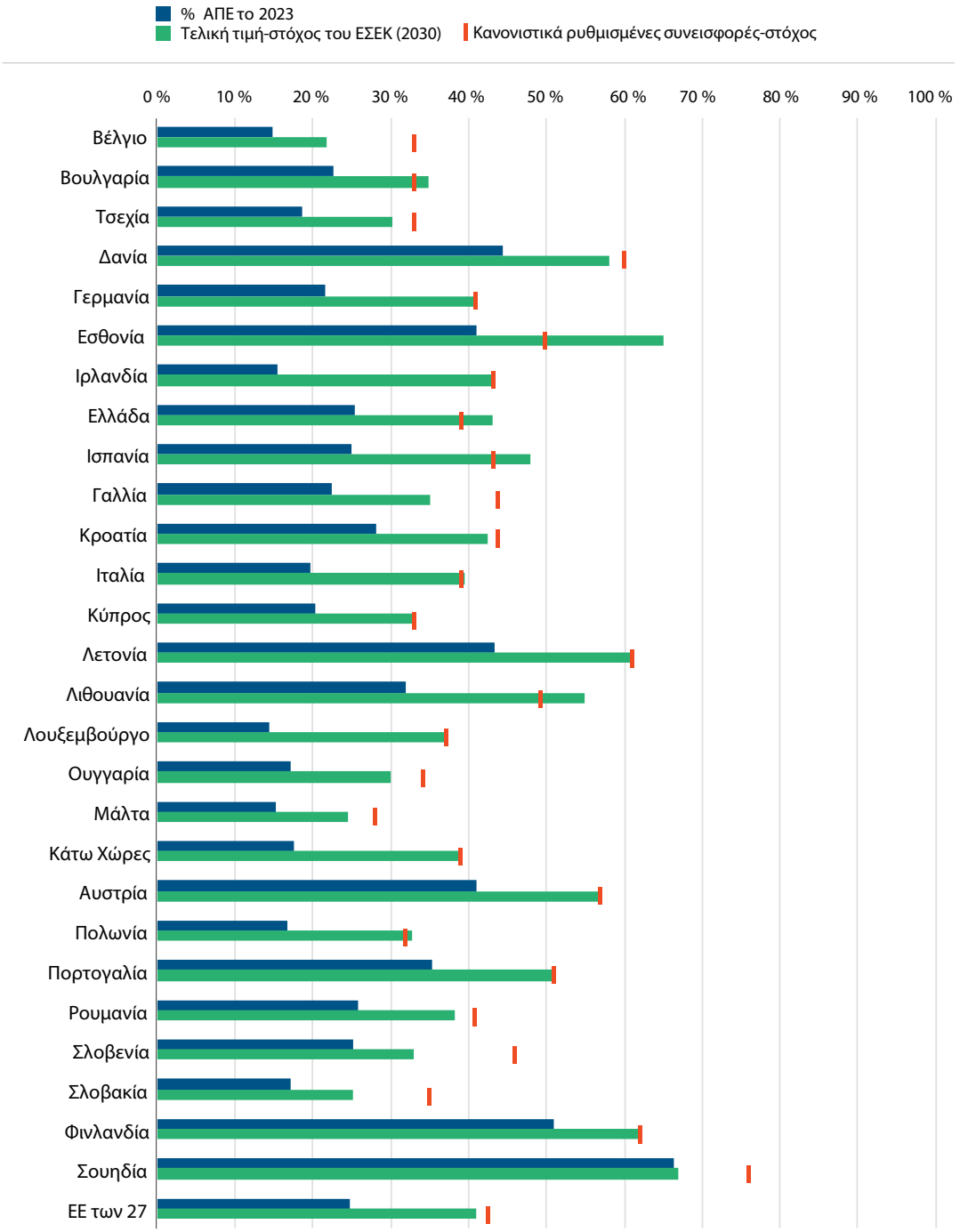
Το 2025 η Επιτροπή αξιολόγησε το τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν καλύπτει επαρκώς τις βασικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις του ΣΑΑ που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στόχου, των σκοπών και των συνεισφορών της Ενεργειακής Ένωσης. Στην αξιολόγηση επισημάνθηκε επίσης ότι αρκετά μέτρα του ΣΑΑ είχαν παραλειφθεί από το τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ. Μεταξύ των παραλείψεων, το μέτρο για την ενεργειακή ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων, για το οποίο είχε προβλεφθεί στήριξη με επιχορηγήσεις του ΜΑΑ ύψους 6,4 δισεκατομμυρίων ευρώ.

29 Κατά την άποψή μας, η Επιτροπή δεν διενήργησε συγκεκριμένη αξιολόγηση για να επαληθεύσει αν τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ ήταν επαρκώς ευθυγραμμισμένα με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU και τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα που περιγράφονται στα κεφάλαια για το REPowerEU. Διαπιστώσαμε ότι, για περισσότερα από τα μισά ΕΣΕΚ, η Επιτροπή είχε εστιάσει την αξιολόγησή της μόνο στη συνολική αντιστοίχιση με το ΣΑΑ. Η Επιτροπή δεν μας παρέσχε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι είχε εξετάσει ειδικά την αντιστοίχιση με τα κεφάλαια για το REPowerEU και τα σχετικά μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ.

30 Ως αποτέλεσμα του σχεδίου REPowerEU, η οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τροποποιήθηκε ώστε να αυξηθεί η δεσμευτική τιμή-στόχος της ΕΕ για το 2030 όσον αφορά τις ΑΠΕ στο 42,5 %. Μολονότι τα κράτη μέλη αναφέρουν στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ τους αύξηση των συνεισφορών-στόχου που σχετίζονται με τις ΑΠΕ έναντι των αρχικών ΕΣΕΚ που εκδόθηκαν το 2019, το εν λόγω υψηλότερο επίπεδο φιλοδοξίας δεν υποστηρίζεται από σαφή, ποσοτικοποιήσιμα μέτρα με καθορισμένες τιμές-στόχο όσον αφορά την πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής που πρέπει να επιτευχθεί. Χωρίς τις εν λόγω πληροφορίες, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί εάν μπορούν να επιτευχθούν οι αυξημένες τιμές-στόχος για την ηλιακή ή την αιολική ενέργεια που καθορίζονται στο σχέδιο REPowerEU [βλέπε τον σύνδεσμο (1) στο ***παράρτημα IV*** για τη σύγκριση, από το ΕΕΣ, των μέτρων εφαρμογής των ΕΣΕΚ]. Επιπλέον, σε 11 από τα 27 κράτη μέλη, οι συνεισφορές μέχρι το 2030 στη συνολική τιμή-στόχο που γνωστοποιήθηκαν στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ εξακολουθούν να είναι χαμηλότερες από το επίπεδο που έχει υπολογιστεί βάσει των κανόνων του κανονισμού για τη διακυβέρνηση[11] (βλέπε ***γράφημα 7***).

[11] Αυτόθι, παράρτημα II.

Γράφημα 7 | Μερίδιο ενέργειας από ΑΠΕ σε κάθε κράτος μέλος: Τα πραγματικά αριθμητικά στοιχεία για το 2023 σε σύγκριση με τα επίπεδα φιλοδοξίας που ανακοινώθηκαν στο τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ και τις κανονιστικά ρυθμισμένες συνεισφορές-στόχο

Σημ.: Όταν συντάχθηκε η έκθεση αξιολόγησης σε επίπεδο ΕΕ, η Εσθονία και η Πολωνία παρείχαν επικαιροποιημένα αριθμητικά στοιχεία, με βάση τις εκδόσεις των τελικών ΕΣΕΚ που είχαν διατεθεί προς δημόσια διαβούλευση (δεν είχαν ακόμη υποβληθεί επίσημα). Όσον αφορά το Βέλγιο, τα στοιχεία προέρχονται από το προσχέδιο του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ, καθώς δεν είχε υποβληθεί στην Επιτροπή ούτε τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ ούτε κάποια προσωρινά επικαιροποιημένα αριθμητικά στοιχεία.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της αξιολόγησης, σε επίπεδο ΕΕ, των τελικών αναθεωρημένων ΕΣΕΚ.

31 Τέλος, η ανάλυσή μας έδειξε ότι το σχέδιο REPowerEU δεν είχε ουσιώδη αντίκτυπο στις τιμές-στόχο που ανακοινώθηκαν στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ σχετικά με την ανεξαρτησία από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα ή τη διασυνοριακή διασυνδεσιμότητα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας [βλέπε τον σύνδεσμο (2) στο ***παράρτημα IV*** ως προς τη σύγκριση, από το ΕΕΣ, των τιμών-στόχου στα ΕΣΕΚ των 27 κρατών μελών της ΕΕ].

- Κανένα κράτος μέλος δεν ανέλαβε σαφή δέσμευση για την επίτευξη ποσοτικών στόχων με σκοπό τη μείωση του μεριδίου των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Μάλιστα, σε ορισμένα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ παρέχονται ακόμη λιγότερες λεπτομέρειες σχετικά με το εν λόγω ζήτημα από ό,τι στα αντίστοιχα ΕΣΕΚ του 2019 (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 2***).

- Δώδεκα κράτη μέλη[12] έχουν ήδη υπερβεί τη ρυθμιστική απαίτηση του 15 % για τη διασυνοριακή διασυνδεσιμότητα που πρέπει να επιτευχθεί έως το 2030, αλλά πρόκειται για κάτι που επιτεύχθηκε προ του σχεδίου REPowerEU και δεν οφείλεται σε αυτό. Από τα υπόλοιπα 15 κράτη μέλη, κανένα δεν ανέλαβε επιπρόσθετη δέσμευση για την επίτευξη της απαίτησης, ενώ πολλά κινδυνεύουν να μην την εκπληρώσουν. Πρόκειται πάντως για μια απαίτηση καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

[12] Δανία, Εσθονία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Σλοβενία, Σουηδία.

Πλαίσιο 2

Λιγότερες πληροφορίες σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού αερίου στο αναθεωρημένο ΕΣΕΚ σε σύγκριση με το 2019 — Ουγγαρία

Μετά την αξιολόγηση του προσχεδίου του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ, η Επιτροπή συνέστησε στην Ουγγαρία να παράσχει λεπτομερέστερες πληροφορίες, μεταξύ άλλων σχετικά με τα σχέδιά της για διαφοροποίηση του εφοδιασμού της και απομάκρυνση από το ρωσικό αέριο. Η Ουγγαρία δεν ανταποκρίθηκε στην εν λόγω σύσταση και μάλιστα παρείχε λιγότερες πληροφορίες από ό,τι στο ΕΣΕΚ του 2019. Στο τελικό αναθεωρημένο ΕΣΕΚ αναφέρει ότι έχει στόχο τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της, τη μείωση των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων και την ενθάρρυνση για τη μείωση της ζήτησης, αλλά δεν περιγράφει πλέον πιθανά εναλλακτικά σενάρια για τη διαφοροποίηση των εισαγωγών αερίου. Βάσει πίνακα που περιλαμβανόταν στο αρχικό ΕΣΕΚ του 2019, διαπιστώθηκε ότι σε όλα τα σενάρια η Ουγγαρία ανέμενε ότι οι εισαγωγές από τη Ρωσία θα παρέμεναν σταθερές στα 3 δισεκατομμύρια m^3 ανά έτος, παρά τις διακυμάνσεις στις εναλλακτικές πηγές.

32 Η επόμενη αναθεώρηση των ΕΣΕΚ για την περίοδο μετά το 2030 θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης του κανονισμού για τη διακυβέρνηση. Επομένως, επί του παρόντος, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να παρακολουθεί εάν τα κράτη μέλη αποκαθιστούν τις αδυναμίες που περιγράφονται ανωτέρω.

Με τις εκθέσεις προόδου δεν έγινε δυνατή ούτε η καθοδήγηση ούτε η παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU

33 Η Επιτροπή παρακολουθεί την πρόοδο προς την επίτευξη των τιμών-στόχου της δέσμης «Fit for 55» μέσω της έκθεσης προόδου για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης και της έκθεσης προόδου σχετικά με τη δράση για το κλίμα, οι οποίες βασίζονται άμεσα στα δεδομένα που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στις διετείς εκθέσεις προόδου τους για τα ΕΣΕΚ. Συμπληρώνονται από την πρόσθετη έκθεση «REPowerEU – 3 years on». Έκλεισαν δύο διετείς κύκλοι υποβολής εκθέσεων (τον Μάρτιο του 2023 και τον Μάρτιο του 2025), ωστόσο η κατάσταση όσον αφορά την έγκαιρη υποβολή χειροτέρευσε. Μόνο τρία κράτη μέλη υπέβαλαν εγκαίρως τη διετή έκθεση προόδου για το 2025 (έναντι επτά το 2023), ενώ μέχρι τον Δεκέμβριο του 2025 τέσσερα[13] δεν είχαν ακόμη υποβάλει την πλήρη έκθεση, συμπεριλαμβανομένων και των 23 υποχρεωτικών παραρτημάτων.

34 Σε αντίθεση με τα ΕΣΕΚ, η Επιτροπή δεν υποχρεούται εκ του νόμου να επαληθεύει την αξιοπιστία των δεδομένων στις διετείς εκθέσεις προόδου, ωστόσο πρέπει να τα χρησιμοποιεί για να αξιολογεί την πρόοδο επίτευξης των ενωσιακών και εθνικών τιμών-στόχου. Στην πλειονότητα των εκθέσεων δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τις ιδιωτικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, καθώς δεν είναι υποχρεωτικό βάσει του εκτελεστικού κανονισμού 2022/2299. Στην ανάλυσή μας διαπιστώσαμε σημαντικές ανακολουθίες σε οκτώ διετείς εκθέσεις προόδου από τα συνολικά εννέα κράτη μέλη που εξετάσαμε[14] (στα οποία αντιστοιχεί το 99,9 % των αναφερόμενων ιδιωτικών επενδύσεων — βλέπε ***παράρτημα V***), και ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα που ανέφερε η Γερμανία (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 3*** και στο σημείο ***45***). Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι τέσσερα κράτη μέλη[15] υπέβαλαν κενό πίνακα χρηματοοικονομικής αναφοράς[16], καθώς δεν είχαν αναφέρει καν τις υποχρεωτικές πληροφορίες (βλέπε ***παράρτημα V***). Ως εκ τούτου, οι διετείς εκθέσεις προόδου δεν μπορούν να χρησιμεύσουν ως αξιόπιστη βάση για την παρακολούθηση των δράσεων υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU.

---

[13] Βέλγιο, Ουγγαρία, Αυστρία, Ρουμανία.

[14] Γερμανία, Γαλλία, Κύπρος, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία.

[15] Τσεχία, Ιρλανδία, Ιταλία και Αυστρία.

[16] Παράρτημα XIII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2299 της Επιτροπής.

Πλαίσιο 3

Ελλιπείς πληροφορίες και διογκωμένες επενδυτικές δαπάνες στις διετείς εκθέσεις προόδου — Γερμανία

Στη δεύτερη διετή έκθεση προόδου της το 2025, η Γερμανία ανέφερε πραγματικές και προγραμματισμένες, ιδιωτικές και δημόσιες, επενδύσεις για μέτρα του ΕΣΕΚ συνολικού ύψους 557,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει πάνω από το 70 % του συνόλου των επενδύσεων που αναφέρθηκαν από τα 27 κράτη μέλη (βλέπε ***παράρτημα V***).

Ωστόσο, εντοπίσαμε αρκετές αστοχίες στα στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν στην έκθεση της Γερμανίας, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την υπερεκτίμηση των προγραμματισμένων επενδύσεων και των πραγματικών επιτευγμάτων:

- υπέβαλε χρηματοοικονομικές πληροφορίες μόνο για το 11 % των πολιτικών και των μέτρων του ΕΣΕΚ, δηλαδή για 30 από τα 266·
- δήλωσε μελλοντικές επενδύσεις (αρχής γενομένης από το 2024) συνολικού ύψους 360 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 320 δισεκατομμύρια ευρώ (88,9 %) αφορούσαν καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόστηκε από το 2016 έως το 2022 και οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιό του ανήλθαν σε περίπου 9,5 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή μόνο στο 3 % των αναφερόμενων δαπανών·
- για ένα άλλο μέτρο, η Γερμανία ανέφερε εκτιμώμενη επένδυση ύψους 288 δισεκατομμυρίων ευρώ, συμπεριλαμβανομένων 60 δισεκατομμυρίων ευρώ που είχαν ήδη δαπανηθεί έως το 2023. Ωστόσο, για το διάστημα μετά το 2023 δεν έχουν προβλεφθεί άλλες επενδύσεις για το εν λόγω μέτρο.

35 Ούτε στις εκθέσεις του 2025 για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης ούτε στις εκθέσεις σχετικά με τη Δράση για το Κλίμα παρέχεται λεπτομερής περιγραφή της προόδου που σημειώνεται στις δράσεις υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU όσον αφορά την επίτευξη στόχων ή ακόμη και την περιγραφή συγκεκριμένων επιτευγμάτων. Σε χωριστή αξιολόγηση των εκθέσεων προόδου των ΕΣΕΚ για το 2025 από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος[17] επισημαίνονται καθυστερήσεις, ελλιπής χρηματοοικονομική πληροφόρηση, μειωμένη κάλυψη των πολιτικών και των μέτρων, καθώς και οι ασυνέπειες που αποκαλύφθηκαν μέσω των ελέγχων συνέπειας της Επιτροπής σχετικά με τις προγραμματισμένες, τις υλοποιημένες και τις εναπομένουσες επενδύσεις.

[17] Overview of Reported Integrated National Climate and Energy Policies and Measures in Europe in 2025.

36 Στην έκθεση «REPowerEU – 3 years on», η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2025, επίσης υπερεκτιμάται η πρόοδος, καθώς αποδίδονται στο REPowerEU επιτεύγματα που προέρχονται από έργα παλαιότερα ή άσχετα με το σχέδιο. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση του αποσυγχρονισμού της Βαλτικής (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 7***). Ομοίως, οι αναφερθείσες αυξήσεις της δυναμικότητας παραγωγής αιολικής ενέργειας το 2024 δεν μπορούν να αποδοθούν στο REPowerEU, δεδομένου ότι οι τυπικοί χρόνοι παράδοσης των αιολικών έργων είναι επτά με οκτώ έτη. Τον Απρίλιο του 2026, μετά την καταληκτική ημερομηνία των εργασιών του εν προκειμένω ελέγχου, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση προόδου «REPowerEU – 4 years on». Ωστόσο, από την έκθεση δεν απουσιάζει ο περιορισμός που είχε ήδη επισημανθεί και στην προηγούμενη διαδικασία απολογισμού: μολονότι παρουσιάζει την πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων του REPowerEU, δεν αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα αναφερόμενα επιτεύγματα μπορούν να αποδοθούν σε μέτρα του REPowerEU και όχι σε προϋπάρχουσες πολιτικές ή άλλους παράγοντες.

37 Παρατηρήσαμε επίσης ότι, στην αξιολόγηση του κανονισμού για τη διακυβέρνηση[18], η Επιτροπή είχε ήδη εντοπίσει τις περισσότερες από τις εν λόγω αδυναμίες σε σχέση με τα αρχικά ΕΣΕΚ και τον πρώτο γύρο των διετών εκθέσεων προόδου (Μάρτιος 2023[19]). Για τον δεύτερο γύρο των διετών εκθέσεων προόδου (Μάρτιος 2025), εντοπίσαμε τις ίδιες αδυναμίες αλλά και πρόσθετες. Η Επιτροπή δεν ήταν ακόμη σε θέση να τις επιλύσει· προτίθεται ωστόσο να τις αντιμετωπίσει κατά την επόμενη αναθεώρηση του κανονισμού για τη διακυβέρνηση και του εκτελεστικού κανονισμού του.

38 Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το πλαίσιο διακυβέρνησης είναι μόνον εν μέρει αποτελεσματικό όσον αφορά την αντιμετώπιση ζητημάτων στους τομείς που εμπίπτουν στην εμβέλεια του ελέγχου μας. Επιπλέον, η σύνδεση μεταξύ των αναθεωρημένων ΕΣΕΚ και των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU ήταν ανεπαρκής. Ενώ τα ΕΣΕΚ και οι εκθέσεις προόδου προορίζονταν να αποτελέσουν τα βασικά εργαλεία διακυβέρνησης για την καθοδήγηση και την παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU, αυτό δεν κατέστη εφικτό.

---

[18] Άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

[19] COM(2024) 550 final της 11.9 2024.

Ο ΜΑΑ, μέσω των κεφαλαίων του για το REPowerEU, δεν μπορεί να θεωρηθεί η κύρια κινητήρια δύναμη για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU.

Οι πρόσθετες επενδύσεις που έχουν ενεργοποιηθεί μέχρι στιγμής από το σχέδιο REPowerEU είναι σημαντικά λιγότερες από τις επενδυτικές ανάγκες ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι το 2030

39 Η Επιτροπή εκτίμησε ότι για την επίτευξη των ενισχυμένων στόχων της δέσμης «Fit for 55» που απορρέουν από το σχέδιο REPowerEU, θα απαιτηθούν περίπου 300 δισεκατομμύρια ευρώ έως το 2030[20]. Δήλωσε μάλιστα ότι ο ΜΑΑ βρίσκεται στον πυρήνα της χρηματοδότησης του σχεδίου REPowerEU[21] και, σε αυτή τη βάση, με την πρόταση τροποποίησης του κανονισμού ΜΑΑ διατέθηκαν σχεδόν 300 δισεκατομμύρια ευρώ για τη χρηματοδότηση των μέτρων υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU. Η εν λόγω χρηματοδότηση ορίστηκε ότι θα προέλθει κυρίως από κονδύλια της ΕΕ που ήταν ήδη διαθέσιμα στα κράτη μέλη, κυρίως από αναξιοποίητα δάνεια του ΜΑΑ (225 δισεκατομμύρια ευρώ). Επίσης, περιλάμβανε επιχορηγήσεις ύψους 75 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες θα συγκεντρώνονταν κυρίως από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ από το αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς (20 δισεκατομμύρια ευρώ), και προαιρετικές μεταφορές από άλλα μέσα της ΕΕ, όπως αυτά για τη συνοχή ή την αγροτική ανάπτυξη (έως 50 δισεκατομμύρια ευρώ) (βλέπε ***γράφημα 3***).

40 Εξετάσαμε κατά πόσον τα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν τις εν λόγω επιλογές και κατά πόσον το σχέδιο REPowerEU ενεργοποίησε πρόσθετες δημόσιες ή ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω των μέτρων του ΜΑΑ ή των δράσεων του ΕΣΕΚ.

---

[20] SWD(2022) 230 final, σ. 5.

[21] REPowerEU, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

41 Είχαμε ήδη επισημάνει στη γνώμη 4/2022 του ΕΕΣ ότι οι αρχικές κλείδες κατανομής του ΜΑΑ δεν αντικατόπτριζαν τις ανάγκες και τους στόχους που σχετίζονταν με το REPowerEU, όπως οι διαφορετικοί βαθμοί εξάρτησης από τη ρωσική ενέργεια ή οι πολύ μεγάλες διαφορές όσον αφορά το μερίδιο των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα. Η μεταγενέστερη προσθήκη ενός κριτηρίου για τα ορυκτά καύσιμα, κατά την τροποποίηση του κανονισμού ΜΑΑ[22], αποτέλεσε βελτίωση, αλλά ανταποκρίθηκε μόνο εν μέρει στον προβληματισμό μας. Επίσης, προειδοποιούσαμε ότι η διατεθείσα χρηματοδότηση βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό σε δάνεια αδιάθετων πόρων του ΜΑΑ που συνήψαν τα κράτη μέλη ή στη μετατόπιση κονδυλίων από άλλες πολιτικές της ΕΕ.

42 Στα κεφάλαια για το REPowerEU, τα κράτη μέλη δέσμευσαν μόνο 65 δισεκατομμύρια ευρώ (22 %) από τα 300 δισεκατομμύρια ευρώ που διατέθηκαν, εκ των οποίων 25 δισεκατομμύρια ευρώ σε επιχορηγήσεις, κυρίως από δημοπρασίες του ΣΕΔΕ. Δεν πραγματοποιήθηκαν μεταφορές από τα κονδύλια της ΕΕ που ήταν ήδη διαθέσιμα στα κράτη μέλη, για παράδειγμα στα ταμεία της συνοχής και της αγροτικής ανάπτυξης. Μόνο οκτώ κράτη μέλη χρησιμοποίησαν δάνεια στο πλαίσιο του ΜΑΑ (βλέπε ***πίνακα 2*** και λεπτομέρειες στο ***παράρτημα II***). Μετά το τελευταίο κύμα τροποποιήσεων των σχεδίων, το συνολικό ποσό τον Απρίλιο του 2026 ήταν 54,3 δισεκατομμύρια ευρώ (18 %). Επιπλέον, υπάρχει κίνδυνος το τρέχον δεσμευμένο ποσό να μειωθεί περαιτέρω (βλέπε σημείο ***85***).

Πίνακας 2 | REPowerEU: διαθέσιμη χρηματοδότηση έναντι πραγματικής κατανομής (σε δισ. ευρώ)

	Επιχορηγήσεις	Δάνεια	Σύνολο
Διαθέσιμα κεφάλαια	75	225	**300**
Πραγματικές αναλήψεις υποχρεώσεων	24,7	29,6	**54,3**
% πραγματικών έναντι διαθέσιμων	*33 %*	*13 %*	*18 %*

Σημ.: αριθμητικά στοιχεία σε δισεκατομμύρια ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου REPowerEU τον Οκτώβριο του 2025.

[22] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435.

43 Η εκτίμηση της Επιτροπής για τα 300 δισεκατομμύρια ευρώ βασίστηκε σε μακροοικονομικό μοντέλο και όχι σε ακριβή εκτίμηση των επενδυτικών αναγκών σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή δεν διέθετε λεπτομερή κατάλογο των επενδύσεων που απαιτούνταν για την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU σε κάθε κράτος μέλος.

44 Μολονότι η Επιτροπή προσδοκά ότι οι εθνικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις θα μπορούσαν να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ του ποσού που έχει δεσμευθεί στο πλαίσιο των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU (54,3 δισ. ευρώ) και των εκτιμώμενων επενδυτικών αναγκών ολόκληρου του σχεδίου REPowerEU (300 δισ. ευρώ), δεν μπόρεσε να παράσχει συγκεκριμένα στοιχεία που να τεκμηριώνουν την προσδοκία αυτή. Το εκτιμώμενο κόστος για τις επενδύσεις στο πλαίσιο του REPowerEU που ποσοτικοποιείται στα ΕΣΕΚ ή αναφέρεται στις διετείς εκθέσεις προόδου υπολείπεται σημαντικά των αναγκών που είχαν αρχικά εκτιμηθεί [βλέπε σύνδεσμο (1) προς τη σύγκριση από το ΕΕΣ των μέτρων εφαρμογής των ΕΣΕΚ (2024 έναντι 2019) στο ***παράρτημα IV***]. Δεδομένου ότι στα περισσότερα ΕΣΕΚ ο προϋπολογισμός δεν είναι, σε γενικές γραμμές, συγκεκριμένος, δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη αξιολόγηση ούτε της χρηματικής αξίας των εν λόγω μέτρων ούτε των ακριβών πηγών χρηματοδότησής τους.

45 Οι εν λόγω πληροφορίες δεν είναι πιθανό να καταστούν διαθέσιμες ούτε αναδρομικά, καθώς η αναφορά στοιχείων σχετικά με την ιδιωτική χρηματοδότηση δεν είναι υποχρεωτική στις διετείς εκθέσεις προόδου των ΕΣΕΚ[23]. Δέκα από τα 21 κράτη μέλη (Αυστρία, Βουλγαρία, Ιταλία, Ιρλανδία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία) δεν ανέφεραν αριθμητικά στοιχεία, ενώ τα υπόλοιπα 11 ανέφεραν συνολική ιδιωτική χρηματοδότηση ύψους 132 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων μόνο στη Γερμανία αντιστοιχούσε το 88,5 % (βλέπε ***παράρτημα V***). Σύμφωνα με την ανάλυσή μας, τα εν λόγω στοιχεία δεν είναι αξιόπιστα, όπως εξηγείται στο σημείο ***34*** και στο ***πλαίσιο 3***.

46 Επομένως, παραμένει ασαφές εάν τα κράτη μέλη ανταποκρίνονται στις επενδυτικές ανάγκες που δεν καλύπτονται από χρηματοδότηση του ΜΑΑ και, σε περίπτωση που έχουν τέτοια πρόθεση, πώς θα χρηματοδοτήσουν τις εν λόγω επενδύσεις. Συνάγεται έτσι ότι είτε οι πραγματικές επενδύσεις που ενεργοποιούνται από το σχέδιο REPowerEU μπορεί να μην είναι αρκετές για την επίτευξη όλων των στόχων του REPowerEU λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, οδηγώντας σε σημαντική μείωση του αντικτύπου του σχεδίου REPowerEU, είτε η αρχική εκτίμηση της Επιτροπής ήταν διογκωμένη, ή ότι συμβαίνουν και τα δύο.

[23] Άρθρο 1 και παράρτημα XIII του εκτελεστικού κανονισμού 2022/2299.

Στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU δεν αντιμετωπίστηκαν επαρκώς κάποιες στρατηγικές προκλήσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης

47 Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και με βάση τη λεπτομερή ανάλυση της Επιτροπής, το Συμβούλιο εκδίδει ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΣΑΧ) και ζητάει από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί. Στον κανονισμό ΜΑΑ απαιτείται οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στα ΣΑΑ και, ως εκ τούτου, και στα κεφάλαια για το REPowerEU, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση ενός «σημαντικού υποσυνόλου», αν όχι όλων, των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις αντίστοιχες ειδικές ανά χώρα συστάσεις[24]. Αξιολογήσαμε σε ποιον βαθμό τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU ανταποκρίθηκαν στις προκλήσεις που είχαν προσδιοριστεί στις επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με τους στόχους του REPowerEU και ενέπιπταν στο πεδίο κάλυψης του ελέγχου μας («επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU»).

48 Στο παρελθόν, έχουμε επισημάνει ότι ούτε ο κανονισμός ΜΑΑ ούτε η Επιτροπή έχουν ορίσει τι συνιστά «σημαντικό υποσύνολο» των ΣΑΧ ή αν η απαίτηση αυτή πρέπει να τηρείται για κάθε τομέα πολιτικής ή συνολικά για το ΣΑΑ[25]. Αυτό σημαίνει ότι, όταν αξιολογείται κατά πόσον οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ καλύπτουν ένα σημαντικό υποσύνολο των ΣΑΧ, η απάντηση είναι, σε κάποιο βαθμό, ζήτημα ερμηνείας.

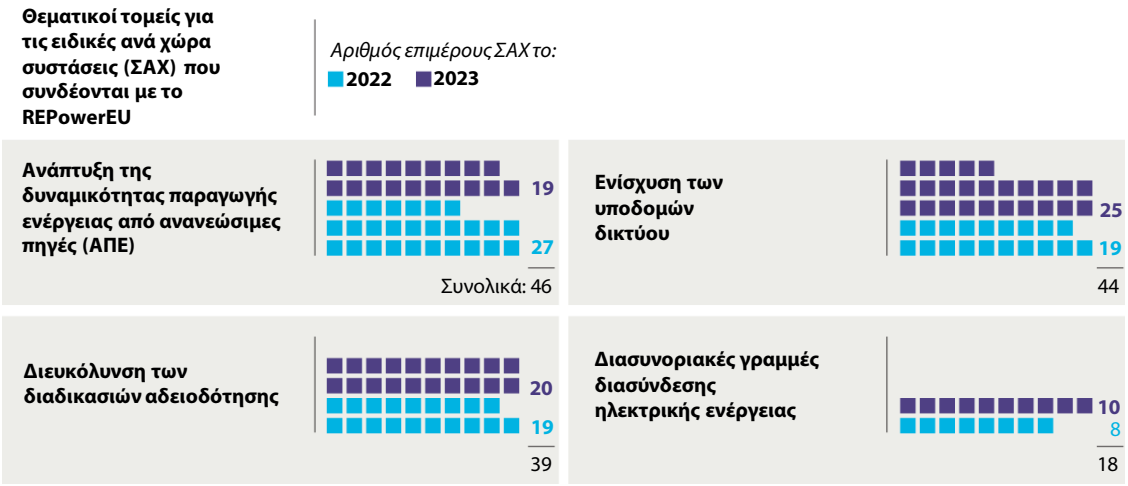
49 Όλα τα κράτη μέλη έλαβαν επιμέρους ΣΑΧ σχετικά με το REPowerEU το 2022 και το 2023. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας εντοπίσαμε 105 επιμέρους ΣΑΧ που αφορούσαν στόχους του REPowerEU (βλέπε ***παράρτημα IV***). Για τους σκοπούς της ανάλυσής μας, ομαδοποιήσαμε τις εν λόγω επιμέρους ΣΑΧ του 2022 και του 2023 για το REPowerEU ανά θεματικό τομέα (βλέπε ***πίνακα 3***).

---

[24] Άρθρο 18, παράγραφος 4, στοιχείο β), και άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο β), του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

[25] Ειδική έκθεση 21/2025, σημείο 34.

Πίνακας 3 | Επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU και εμπίπτουν στην εμβέλεια του ελέγχου μας, 2022 και 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της κύριας εστίασης των ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU.

Σημ.: ορισμένες επιμέρους ΣΑΧ καλύπτουν περισσότερους από έναν θεματικούς τομείς.

50 Από την ανάλυσή μας προκύπτει ότι η κατανομή των εν λόγω επιμέρους ΣΑΧ μεταξύ των θεματικών τομέων διέφερε μεταξύ 2022 και 2023. Τα κύρια σημεία της ανάλυσης είναι τα εξής:

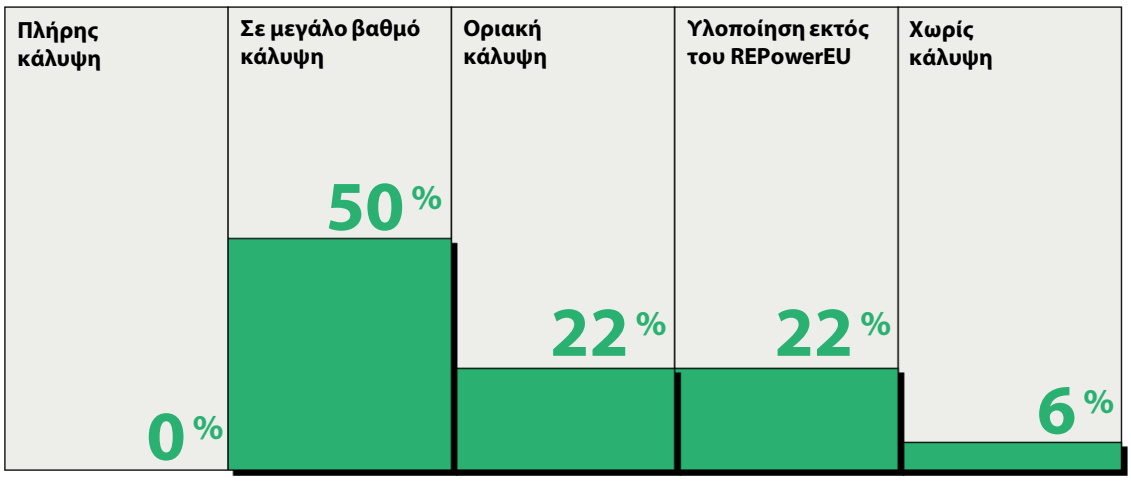
- στις επιμέρους ΣΑΧ του 2022 όλα τα κράτη μέλη καλούνταν να επιταχύνουν την ανάπτυξη των ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένων ειδικών πτυχών ανάλογα με το κράτος μέλος·
- η πλειονότητα των επιμέρους ειδικών ΣΑΧ του 2023 ήταν περισσότερο συγκεκριμένες και επικεντρώνονταν στην απαίτηση από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις υποδομές του δικτύου τους και να δώσουν προτεραιότητα στην επιτάχυνση των αδειών για ΑΠΕ, καθώς οι αργές και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης εμποδίζουν την ανάπτυξή τους·
- το 2023, πάνω από το ένα τρίτο των κρατών μελών (10) έλαβε επιμέρους ΣΑΧ με ζητούμενο την ενίσχυση των επενδύσεων σε διασυνοριακές διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας.

51 Έως τον Νοέμβριο του 2025, τα κράτη μέλη είχαν συμπεριλάβει 267 μέτρα στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU (173 επενδύσεις και 94 μεταρρυθμίσεις). Τα 96 από τα εν λόγω χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα (48 μεταρρυθμίσεις και 48 επενδύσεις) αφορούσαν τους τρεις στόχους του REPowerEU που κάλυψε ο εν προκειμένω έλεγχος (βλέπε σημείο ***08***).

52 Αξιολογήσαμε σε ποιον βαθμό τα 96 μέτρα που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ αντιμετώπισαν τις προκλήσεις που εντοπίστηκαν σχετικά με το REPowerEU. Βασίσαμε την αξιολόγησή μας στην περιγραφή κάθε μέτρου, καθώς και στα αντίστοιχα ορόσημα και τιμές-στόχους που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου. Κατατάξαμε κάθε επιμέρους ΣΑΧ σε μία από τις πέντε κατηγορίες που περιγράφονται στην ειδική έκθεση του ΕΕΣ σχετικά με τη στήριξη του ΜΑΑ για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος[26].

53 Από την ανάλυσή μας διαπιστώσαμε ότι τα μέτρα του ΜΑΑ κάλυπταν το 72 % των σχετικών με το REPowerEU επιμέρους ΣΑΧ σε διαφοροποιημένη ένταση: το 50 % σε μεγάλο βαθμό και το 22 % οριακά. Επίσης, σημειώνουμε ότι καμία από τις επιμέρους ΣΑΧ δεν καλύφθηκε πλήρως από τα μέτρα του ΜΑΑ. Από το 28 % των επιμέρους ΣΑΧ για τις οποίες δεν προβλεπόταν κανένα μέτρο του ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU, στις περισσότερες (22 %) είχε ήδη επιτευχθεί σημαντική πρόοδος ή είχαν υλοποιηθεί πλήρως το 2025 χωρίς να είναι απαραίτητη η παρέμβαση με κάποιο μέτρο του ΜΑΑ (βλέπε ***γράφημα 8***).

Γράφημα 8 | Έκταση στην οποία οι επιμέρους ειδικές ανά χώρα συστάσεις που σχετίζονται με το REPowerEU και εμπίπτουν στο πεδίο του ελέγχου μας καλύφθηκαν από τα κεφάλαια για το REPowerEU

Πηγή: ΕΕΣ.

[26] Ειδική έκθεση 21/2025, σημείο 38.

54 Διαπιστώσαμε επίσης ότι η κάλυψη που προσέφεραν τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU για τις επιμέρους ΣΑΧ σε ορισμένους θεματικούς τομείς ήταν λεπτομερέστερη απ' ό,τι σε άλλους. Παραδείγματος χάριν:

- τα 18 από τα 20 κράτη μέλη που έλαβαν επιμέρους ΣΑΧ για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης περιέλαβαν μεταρρυθμίσεις για την υλοποίηση της σύστασης, καταδεικνύοντας τη στρατηγική σημασία των κεφαλαίων στον εν λόγω τομέα· αλλά

- μόνο δύο (20 %) από τα 10 κράτη μέλη που έλαβαν επιμέρους ΣΑΧ για την ενίσχυση των επενδύσεων στις διασυνοριακές διασυνδέσεις του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας περιέλαβαν μέτρα στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ με στόχο την αντιμετώπιση της εν λόγω πρόκλησης (βλέπε σημείο ***81***).

55 Κατά την ενοποίηση των εν λόγω αποτελεσμάτων σε επίπεδο κρατών μελών, η ανάλυσή μας έδειξε ανομοιογενή εικόνα. Έντεκα από τα 27 κράτη μέλη είχαν καλύψει σε μεγάλο βαθμό μέσω μέτρων του ΜΑΑ τις επιμέρους ΣΑΧ του 2022 και του 2023 που ενέπιπταν στην εμβέλεια του ελέγχου μας, ενώ άλλα 15 τις είχα καλύψει μόνο οριακά. Η Βουλγαρία δεν κάλυψε, μέσω του οικείου κεφαλαίου του ΜΑΑ για το REPowerEU, καμία από τις επιμέρους ΣΑΧ του 2022 και του 2023 που σχετίζονται με το REPowerEU.

56 Διαπιστώσαμε ότι οι πραγματικές πρόσθετες επενδύσεις που ενεργοποιήθηκαν από το σχέδιο REPowerEU, όπως δημοσιοποιήθηκαν στα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ των κρατών μελών ή αναφέρθηκαν στις διετείς εκθέσεις προόδου, ήταν σημαντικά χαμηλότερες από την εκτίμηση της Επιτροπής, βάσει της οποίας απαιτούνταν επενδύσεις ύψους 300 δισεκατομμυρίων ευρώ για την επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Σχεδόν το ένα τρίτο των αντίστοιχων επιμέρους ΣΑΧ του 2022 και του 2023 που σχετίζονται με το REPowerEU είτε έχουν καλυφθεί οριακά μέσω μέτρων χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU είτε δεν έχουν καλυφθεί καθόλου.

Η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, αλλά τα μέτρα του REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ μπορούν να έχουν περιορισμένη μόνο συμβολή στη δυναμικότητα παραγωγής καθαρής ενέργειας και στις διασυνοριακές διασυνδέσεις

57 Αξιολογήσαμε πώς τα μέτρα που ελήφθησαν στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU για διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού με πετρέλαιο και φυσικό αέριο ώστε να μην υπάρχει εξάρτηση από τη Ρωσία, αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή και ενίσχυση των διασυνοριακών γραμμών διασύνδεσης συνέβαλλαν στην επίτευξη του στόχου του σχεδίου για τερματισμό της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Επίσης, ελέγξαμε αν η υλοποίηση των μέτρων του REPowerEU που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ ήταν εντός χρονοδιαγράμματος, αν υπήρχε αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης των επιδόσεων και αν υπήρχαν τεκμήρια της επίτευξης αποτελεσμάτων ή αντικτύπου.

Παρά τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις

58 Το σχέδιο REPowerEU είχε ως αποτέλεσμα να απαγορευθούν οι εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία με την επιβολή κυρώσεων της ΕΕ, με εξαίρεση το αέριο σε όλες του τις μορφές. Είχε βέβαια ως στόχο τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού αερίου έως το 2027, στόχος που αναμενόταν να επιτευχθεί μέσω της πρόσθετης διαφοροποίησης του εφοδιασμού με αέριο και ανανεώσιμα αέρια, της εμπροσθοβαρούς εξοικονόμησης ενέργειας και του εξηλεκτρισμού, τα οποία έχουν τη δυνατότητα από κοινού να αποδώσουν τουλάχιστον το ισοδύναμο των 155 bcm εισαγωγών ρωσικού αερίου έως το 2027[27]. Πρόκειται για ποσότητα αντίστοιχη με αυτή των εισαγωγών ρωσικού αερίου στην ΕΕ το 2021[28]. Επιπλέον, στο σχέδιο αναφερόταν ότι η μείωση της ζήτησης άνθρακα θα καθιστούσε δυνατή την πλήρη αντικατάσταση των εισαγωγών ρωσικού άνθρακα μέχρι το 2027. Δεν προβλεπόταν πρόσθετη μείωση της ζήτησης πετρελαίου σε σύγκριση με τις προβλέψεις της δέσμης «Fit for 55»[29].

59 Το 2024 η τελική κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ ανήλθε σε περίπου 878 εκατομμύρια τόνους ισοδύναμου πετρελαίου (εκατ. ΤΙΠ). Αυτό σηματοδοτεί μείωση κατά 63 εκατομμύρια ΤΙΠ (7 %) σε σύγκριση με το 2021. Τα δύο τρίτα της εν λόγω μείωσης οφείλονταν σε καθοδική πορεία κατά 20 % της κατανάλωσης φυσικού αερίου από 215 σε 172 εκατομμύρια ΤΙΠ. Ως εκ τούτου, το μερίδιο του φυσικού αερίου στην κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ μειώθηκε κατά 3,2 εκατοστιαίες μονάδες φθάνοντας στο 20 %. Ωστόσο, η κατανάλωση πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου από το 2021 έως το 2024 παρέμεινε σταθερή σε περίπου 328 εκατομμύρια ΤΙΠ. Το μερίδιό τους στην κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ αυξήθηκε φθάνοντας στο 37,4 % (αύξηση κατά 2,8 ε.μ. σε σχέση με το 2021) (βλέπε ***γράφημα 9***).

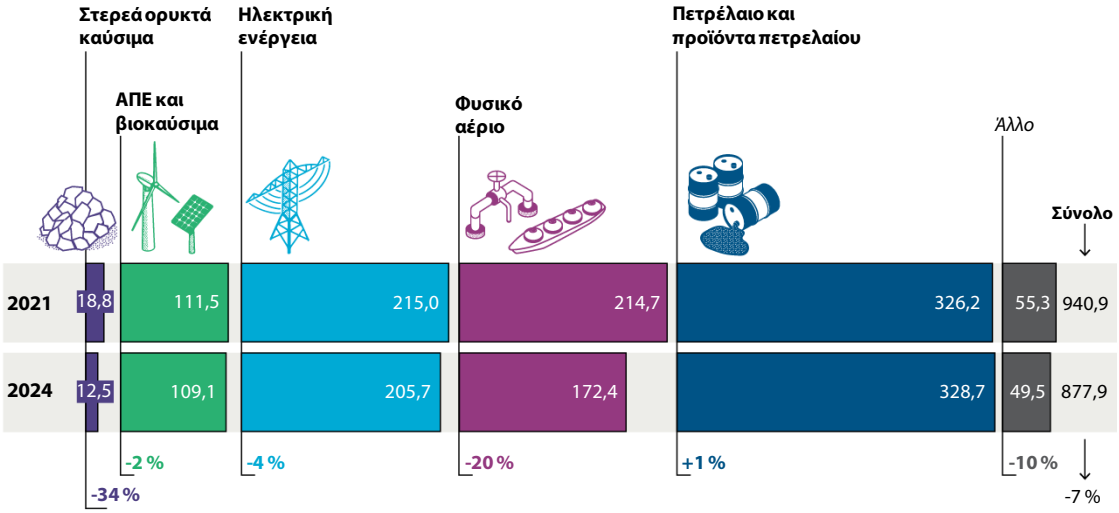
[27] SWD(2022) 230 final, σ. 2, 4 και 10.

[28] Quarterly report on European gas markets, σ. 14 και 16, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021.

[29] SWD(2022) 230 final, σ. 10.

Γράφημα 9 | Τελική κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ των 27 ανά ενεργειακό σκέλος (εκατ. ΤΙΠ)

εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

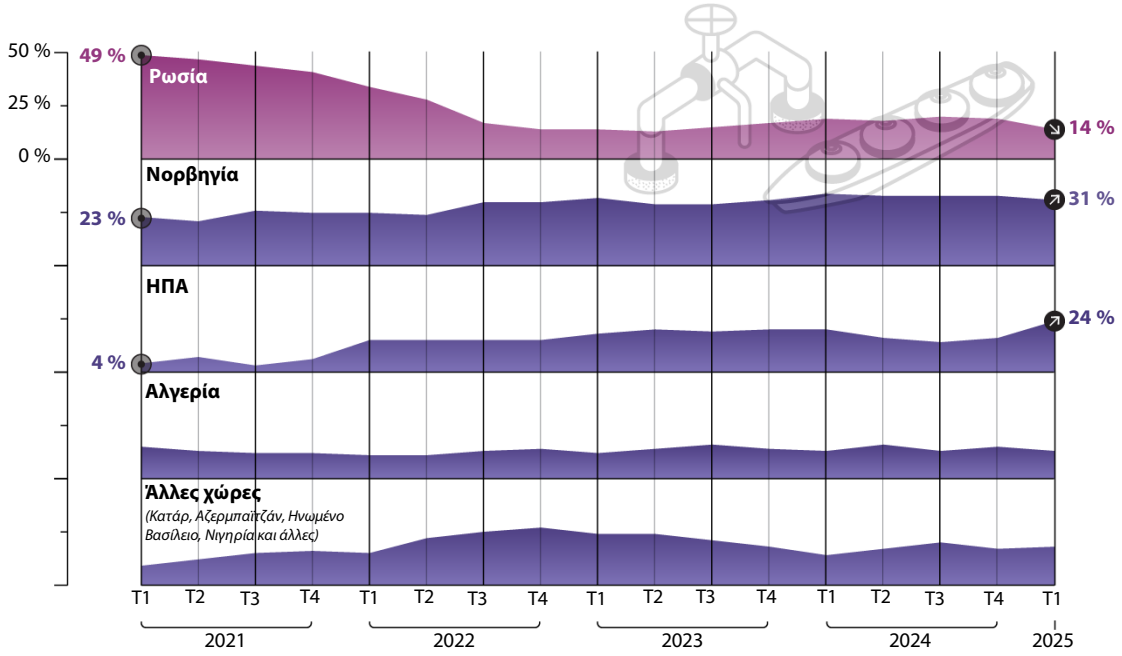
Σημ.: Ο όρος «Άλλο» αναφέρεται στα βιομηχανικά παραγόμενα αέρια, στη θερμότητα, στην τύρφη και τα προϊόντα τύρφης, καθώς και στα μη ανανεώσιμα απόβλητα.

60 Σύμφωνα με τα αριθμητικά δεδομένα της Επιτροπής, οι εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων έχουν μειωθεί δραστικά από το 2021, ελαττώνοντας έτσι την εξάρτηση της ΕΕ από τον ρωσικό εφοδιασμό (βλέπε ***παράρτημα VI***). Το 2024 η ΕΕ στο σύνολό της εισήγαγε 12 εκατομμύρια τόνους ρωσικού πετρελαίου σε σύγκριση με 112,5 εκατομμύρια τόνους το 2021. Τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να εισάγονται έμμεσα στην ΕΕ μέσω τρίτων χωρών (για παράδειγμα, μέσω της Τουρκίας, της Κίνας ή της Ινδίας). Ωστόσο, δεν υπάρχουν αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την ποσότητα ρωσικού πετρελαίου που εισάγεται μέσω των εν λόγω τρίτων χωρών ή μέσω ρωσικών δεξαμενόπλοιων του «σκιώδους στόλου». Σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου στην ΕΕ, η πρόοδος είναι αισθητά χαμηλότερη. Μολονότι η ΕΕ επέβαλε επιμέρους κυρώσεις στις εισαγωγές πετρελαίου και έθεσε στο στόχαστρο τους «σκιώδεις στόλους» που προσπαθούσαν να τις παρακάμψουν, δεν επέβαλε κυρώσεις σε σχέση με το αέριο που εισάγεται από τη Ρωσία είτε ως αέριο αγωγών είτε ως υγροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ). Η μόνη εξαίρεση είναι η απαγόρευση της μεταφόρτωσης ΥΦΑ στους λιμένες της ΕΕ, η οποία ισχύει από τον Μάρτιο του 2025 και εφαρμόζεται εκ των πραγμάτων μόνο στις επανεξαγωγές σε τρίτες χώρες.

61 Συνολικά, οι εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου μειώθηκαν σημαντικά από 153 bcm το 2021 σε 38 bcm το 2024. Ωστόσο, ενώ ορισμένα κράτη μέλη (όπως η Γερμανία) έχουν μειώσει σημαντικά τις άμεσες εισαγωγές ρωσικού αερίου, άλλα κράτη μέλη εξακολουθούν να εισάγουν αέριο μέσω αγωγών σε αξιοσημείωτη ποσότητα. Ταυτόχρονα, οι εισαγωγές ΥΦΑ από τη Ρωσία αυξήθηκαν κατά 67 %, καθώς ανήλθαν από 12 bcm το 2021 σε 20 bcm το 2024. Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, υπήρξαν και κράτη μέλη που εισήγαγαν περισσότερο ρωσικό φυσικό αέριο το 2024 απ' ό,τι το 2021.

62 Είναι σημαντικό ότι η γρήγορη δράση που αναλήφθηκε μετά τη θέσπιση του σχεδίου REPowerEU, ιδίως η επαναπλήρωση των αποθηκών αερίου σχεδόν σε πλήρη δυναμικότητα, έχει συμβάλει στην επίτευξη ασφάλειας του χειμερινού εφοδιασμού με αέριο για τρία συναπτά έτη. Το έλλειμμα στις εισαγωγές ρωσικού αερίου αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση των εισαγωγών από τη Νορβηγία (+ 5 εκατοστιαίες μονάδες) και τις ΗΠΑ (+ 20 εκατοστιαίες μονάδες). Η τελευταία ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος προμηθευτής φυσικού αερίου της ΕΕ τον Ιούλιο του 2025 (βλέπε ***γράφημα 10***). Οι τρέχουσες εξελίξεις στις αγορές ενέργειας τονίζουν την ανάγκη να επιταχυνθεί η διαφοροποίηση και να αποτραπεί τυχόν υπερβολική εξάρτηση στο μέλλον από έναν προμηθευτή.

Γράφημα 10 | Τριμηνιαίο μερίδιο των εισαγωγών φυσικού αερίου επί του συνόλου, συνδυάζοντας τις εισαγωγές μέσω αγωγών και τις εισαγωγές ΥΦΑ

Πηγή: EC Quarterly report on European gas markets, Ιούλιος 2025.

63 Στην τέταρτη ετήσια έκθεσή της για τον ΜΑΑ[30], η Επιτροπή απέδωσε τη μείωση των εισαγωγών αερίου από τη Ρωσία σε «*όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU*». Κατά την άποψή μας, στο εν λόγω συμπέρασμα παραβλέπονται άλλοι παράγοντες που συνέβαλαν επίσης στη μείωση της κατανάλωσης αερίου —και, κατά συνέπεια, των εισαγωγών— οι οποίοι δεν συνδέονται αιτιωδώς με το σχέδιο REPowerEU. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι ήπιοι χειμώνες του 2022/23 και του 2023/24, καθώς και η μειωμένη κατανάλωση από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ως απάντηση στις υψηλές τιμές της ενέργειας. Πάντως, σημαντικότερο εύρημα της ανάλυσής μας είναι ότι τα μέτρα του ΜΑΑ στο πλαίσιο του REPowerEU δεν έχουν ακόμη διαδραματίσει καίριο ρόλο στη συνολική πρόοδο (βλέπε σημείο ***31***).

64 Στις 15 Οκτωβρίου 2024, στο Συμβούλιο Ενέργειας της ΕΕ, ομάδα κρατών μελών ζήτησαν μεγαλύτερη διαφάνεια από την Επιτροπή όσον αφορά τις εισαγωγές ρωσικού ΥΦΑ στην ΕΕ και ενθάρρυναν την Επιτροπή να επιβάλει αυστηρότερες υποχρεώσεις αναφοράς[31]. Η Επιτροπή ανέλαβε περαιτέρω δράση και δρομολόγησε τον «χάρτη πορείας για τον τερματισμό των εισαγωγών ρωσικής ενέργειας» τον Μάιο του 2025, ακολουθούμενο από νομοθετική πρόταση τον Ιούνιο του 2025[32], η οποία αποσκοπούσε στον τερματισμό των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων έως το 2027. Στις 26 Ιανουαρίου 2026 οι συννομοθέτες ενέκριναν την πρόταση, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 3η Φεβρουαρίου 2026.

---

30 COM(2025) 637 final, σ. 61.

31 «France calls for greater transparency on EU imports of Russian LNG» (Η Γαλλία κάνει έκκληση για μεγαλύτερη διαφάνεια γύρω από τις εισαγωγές ρωσικού ΥΦΑ στην ΕΕ), S&P Global, 15 Οκτωβρίου 2024.

«More transparency on Russian gas imports sought by EU countries, document shows» (Έκκληση χωρών της ΕΕ για μεγαλύτερη διαφάνεια γύρω από τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου, βάσει επιστολής), Reuters, 14 Οκτωβρίου 2024

32 COM (2025) 828 final.

65 Σύμφωνα με τον νέο κανονισμό, από την 1η Μαρτίου 2026, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή εθνικά σχέδια διαφοροποίησης, με λεπτομερή μέτρα και ορόσημα, για τη σταδιακή εξάλειψη των άμεσων και έμμεσων εισαγωγών ρωσικού αερίου και πετρελαίου. Ωστόσο, ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις επιβολής άμεσων κυρώσεων στα κράτη μέλη που δεν συμμορφώνονται με την απαγόρευση. Ως εκ τούτου, για την επιβολή ακολουθείται η συνήθης διαδικασία επί παραβάσει της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 258 της ΣΛΕΕ, η οποία μπορεί τελικά να οδηγήσει σε παραπομπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια διαδικασία για την ολοκλήρωση της οποίας μπορεί να χρειαστούν αρκετά έτη. Τέλος, ο κανονισμός δεν περιέχει διατάξεις σε σχέση με το αίτημα του Συμβουλίου Ενέργειας για υποχρεωτική αναφορά στοιχείων σχετικά με τις ροές ρωσικού ΥΦΑ εντός της ΕΕ.

Περιορισμένη μόνο η αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής καθαρής ενέργειας, κυρίως ηλιακής, που οφείλεται στα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα του REPowerEU

Μικρή συμβολή των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU στην τιμή-στόχο των πρόσθετων 103 GW

66 Τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα ΑΠΕ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU έχουν κυρίως ως στόχο να συμβάλουν στην επίτευξη των αυξημένης φιλοδοξίας στόχων για τις ΑΠΕ οι οποίοι καθορίζονται στο σχέδιο REPowerEU. Αξιολογήσαμε κατά πόσον τα εν λόγω χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα συμβάλλουν στην επίτευξη πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας ύψους 103 GW έως το 2030, όπως προκύπτει από το σχέδιο REPowerEU, και αν γίνεται επιμερισμός της εν λόγω τιμής-στόχου μεταξύ έργων ηλιακής και αιολικής ενέργειας.

67 Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο στόχος του REPowerEU για αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας κατά 103 GW δεν θα επιτευχθεί μέσω του ΜΑΑ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, από τα μέτρα του ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το σχέδιο REPowerEU θα προκύψουν τουλάχιστον 20 GW πρόσθετης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το εν λόγω ποσοστό αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 20 % της τιμής-στόχου των 103 GW του σχεδίου REPowerEU. Ωστόσο, δεν μπορέσαμε να επιβεβαιώσουμε την αξιοπιστία της εν λόγω εκτίμησης.

68 Επιπλέον, μολονότι ο ΜΑΑ δεν αναμενόταν να καλύψει το σύνολο της πρόσθετης δυναμικότητας των 103 GW, η Επιτροπή δεν παρείχε συνολική εικόνα των εν εξελίξει ή προγραμματισμένων πρόσθετων μέτρων εκτός του ΜΑΑ που θα συμβάλουν στην επίτευξη της τιμής-στόχου. Βάσει της ανάλυσής μας, μόνο σε 12 από τα συνολικά 45 μέτρα ΑΠΕ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU όλων των κρατών μελών παρατέθηκαν σαφείς και μετρήσιμες τιμές-στόχοι σε MW για την παραγωγή ηλιακής και αιολικής ενέργειας (βλέπε ***γράφημα 11***). Χάρη στα εν λόγω 12 μέτρα αναμένεται να προστεθεί δυναμικότητα ανανεώσιμης ενέργειας 1,6 GW, που αντιστοιχεί σε περίπου 1,6 % της προαναφερθείσας τιμής-στόχου του REPowerEU για προσθήκη 103 GW από ΑΠΕ.

69 Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζουμε το ενδεχόμενο και τα υπόλοιπα 33 μέτρα του ΜΑΑ που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU να οδηγήσουν εν τέλει σε αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας. Ωστόσο, λόγω του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη καθόρισαν τις τιμές-στόχο τους, είναι αδύνατο να υπάρξει αξιόπιστη συνολική εκτίμηση. Βάσει των οροσήμων και των τιμών-στόχων των εν λόγω 33 μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ, καταγράφονται οι δαπάνες ή ο αριθμός των συμβάσεων, αλλά δεν αναφέρονται εκροές ή αποτελέσματα ως προς την πρόσθετη δυναμικότητα ΑΠΕ ή την πρόσθετη δυναμικότητα δικτύου σε MW ή GW.

Γράφημα 11 | Κατάλογος των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων ΑΠΕ με τιμές-στόχο ανά τύπο ΑΠΕ (ηλιακή και αιολική ενέργεια) στα κεφάλαια για το REPowerEU

	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Περιγραφή	Τιμή-στόχος (MW)	Είδος ΑΠΕ
RO	RO-C[C16]-I[I2.0]	Νέα δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	950,0	
	RO-C[C16]-I[I6.0]	Πιλοτικό έργο για την εγκατάσταση πλωτών ηλιακών πάνελ 20 MW σε αρδευτικά κανάλια	20,0	
LT	LT-C[C8]-R[H-1-3-.H-1-3-]	Αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής από το σύστημα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ)	135,0	
	LT-C[C8]-R[H-1-3-.H-1-3-]	Αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής από ΑΠΕ	120,0	
CZ	CZ-C[C7.1]-I[I2]	Κλιμακούμενο μέτρο: Ανάπτυξη νέων φωτοβολταϊκών πηγών ενέργειας	224,7	
LU	LU-C[4A]-I[3]	Κατασκευή φωτοβολταϊκών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής σε επαγγελματικούς χώρους	53,6	
	LU-C[4A]-I[3]	Κατασκευή φωτοβολταϊκών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής σε επαγγελματικούς χώρους	25,0	
PT	PT-C[C21]-I[i02]	Κλιμακούμενο μέτρο: Ενεργειακή απόδοση σε οικιστικά κτίρια	10,0	
	PT-C[C21]-I[i11-RAM]	Σύστημα κινήτρων για την παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη Μαδέρα και στο Porto Santo	7,0	
	PT-C[C21]-I[i11-RAM]	Σύστημα κινήτρων για την παραγωγή και αποθήκευση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη Μαδέρα και στο Porto Santo	5,3	
	PT-C[C21]-I[i04-RAM]	Ενεργειακή απόδοση των δημόσιων κτιρίων στη Μαδέρα	1,3	
SI	SI-C[C17]-I[IB]	Ενεργειακά αποδοτική αναδιάρθρωση των συστημάτων τηλεθέρμανσης με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (κλιμακούμενη επένδυση)	23,0	
		Συνολικά:	1 574,9 *(≈ 1,6 GW)*	

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των φακέλων της Fenix (Ιανουάριος 2025).

70 Τα χρηματοδοτικά μέσα αντιπροσωπεύουν περίπου το 45 % των συνολικών κονδυλίων που διατίθενται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU (βλέπε ***παράρτημα VII***). Κατά κανόνα, για το εν λόγω είδος μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ, προϋπόθεση για την επίτευξη της τελικής τιμής-στόχου (που, εάν επιτευχθεί, οδηγεί σε εκταμίευση ολόκληρου του δεσμευμένου ποσού) είναι η υπογραφή συμφωνιών χρηματοδότησης όχι όμως και η ολοκλήρωση των υποκείμενων έργων. Σε σχέση με τα εν λόγω μέτρα, με βάση την παρακολούθηση της Επιτροπής, δεν είναι ασαφής μόνο η ποσότητα πρόσθετης δυναμικότητας που θα παραχθεί, αλλά και η χρονική στιγμή κατά την οποία θα είναι διαθέσιμη.

71 Επιπλέον, στο δείγμα μας εντοπίσαμε τέσσερις περιπτώσεις (μία στο Βέλγιο και τρεις στην Ιταλία), στις οποίες ένα μέτρο που χρηματοδοτείται από τον ΜΑΑ στο πλαίσιο του REPowerEU δεν είναι παρά αναπόσπαστο μέρος ενός μεγαλύτερου έργου. Προϋπόθεση για να τεθεί το έργο σε λειτουργία είναι να έχουν ολοκληρωθεί οι υπόλοιπες ενότητες ή συνιστώσες, οι οποίες δεν εμπίπτουν στον ΜΑΑ. Η ολοκλήρωση έχει προγραμματιστεί για πολύ μετά τη διάρκεια ζωής του ΜΑΑ. Με την παρακολούθηση μόνο του χρηματοδοτούμενου από τον ΜΑΑ μέτρου του REPowerEU, παρέχεται ελλιπής εικόνα του αντικειμένου του έργου και των πραγματικών επιτευγμάτων (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 4***).

Πλαίσιο 4

Έργο που θα ολοκληρωθεί πλήρως μετά την περίοδο εφαρμογής του ΜΑΑ — Βέλγιο

Με προϋπολογισμό ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ (13,8 % του κεφαλαίου του Βελγίου για το REPowerEU), χάρη στο εν λόγω μέτρο συγχρηματοδοτείται η κατασκευή των θεμελίων τεχνητής νησίδας σε απόσταση 45 χιλιομέτρων από τις βελγικές ακτές, κοντά στην Οστάνδη, με συνολικό εκτιμώμενο κόστος 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο στόχος είναι:

— η συλλογή και μετατροπή ηλεκτρικής ενέργειας από τρία προγραμματισμένα υπεράκτια αιολικά πάρκα (συνολικής ισχύος 3,5 GW) στη ζώνη Princess Elizabeth, για μεταφορά στο χερσαίο δίκτυο· και

— η αξιοποίηση ως μελλοντικού κόμβου για διασυνδέσεις με χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Δανία.

Η πλήρης λειτουργία του εξαρτάται από την ολοκλήρωση των τριών αιολικών πάρκων και τη σύνδεσή τους με την ενεργειακή νησίδα, καθώς και από τη σύνδεση της νησίδας με το χερσαίο δίκτυο. Και ενώ τα θεμέλια της νησίδας πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως το τέλος της περιόδου του ΜΑΑ, οι μεταγενέστερες φάσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του χρηματοδοτούμενου από τον ΜΑΑ μέτρου, με αποτέλεσμα να καθυστερεί σημαντικά η ολοκλήρωση των τριών αιολικών πάρκων. Η εγκατεστημένη ισχύς που θα έχει επιτευχθεί με το που ολοκληρωθεί το μέτρο ΜΑΑ θα ισούται με το μηδέν.

72 Δεδομένων των ανωτέρω, τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU μπορούν να συμβάλουν σε μικρό μόνο βαθμό στον στόχο της δημιουργίας πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής 103 GW ανανεώσιμης ενέργειας.

Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU ευνοούν την παραγωγή ηλιακής έναντι αιολικής ενέργειας

73 Το σχέδιο REPowerEU όριζε επίσης ότι η πρόσθετη δυναμικότητα ανανεώσιμης ενέργειας θα διαμοιραζόταν με συγκεκριμένη ισορροπία μεταξύ αιολικής (41 GW) και ηλιακής (62 GW) ενέργειας[33]. Ωστόσο, από την ανάλυσή μας προέκυψε ότι τα περισσότερα μέτρα για ΑΠΕ που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ και περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU ευνοούν την ηλιακή ενέργεια. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η ηλιακή ενέργεια αναπτύσσεται εύκολα, και έτσι ανταποκρίνεται στο χρονοδιάγραμμα του ΜΑΑ. Συγκριτικά, τα έργα αιολικής ενέργειας χρειάζονται μεγαλύτερο χρόνο παράδοσης και είναι περισσότερο περίπλοκα. Είναι επομένως σαφές γιατί υποεκπροσωπούνται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU, με αποτέλεσμα να προκύπτει ανισορροπία μεταξύ της πρόσθετης δυναμικότητας που έχει εγκατασταθεί στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU από ηλιακή και από αιολική ενέργεια (βλέπε παράδειγμα στο ***πλαίσιο 5***).

Πλαίσιο 5

Υλοποίηση μέτρου χρηματοδοτούμενου από τον ΜΑΑ στηρίζει κατ' εξοχήν την εγκατάσταση δυναμικότητας ηλιακής ενέργειας έναντι αιολικής – Ρουμανία

Ένα χρηματοδοτούμενο από τον ΜΑΑ μέτρο στο ρουμανικό κεφάλαιο για το REPowerEU είχε ως στόχο τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Μολονότι το μέτρο επέτρεπε ηλιακές και αιολικές εγκαταστάσεις, η συντριπτική πλειονότητα των έργων που ολοκληρώθηκαν με επιτυχία ή βρίσκονται σε εξέλιξη αφορούν την ηλιακή ενέργεια, αντιπροσωπεύοντας το 90 % της εγκατεστημένης ισχύος (σε MW).

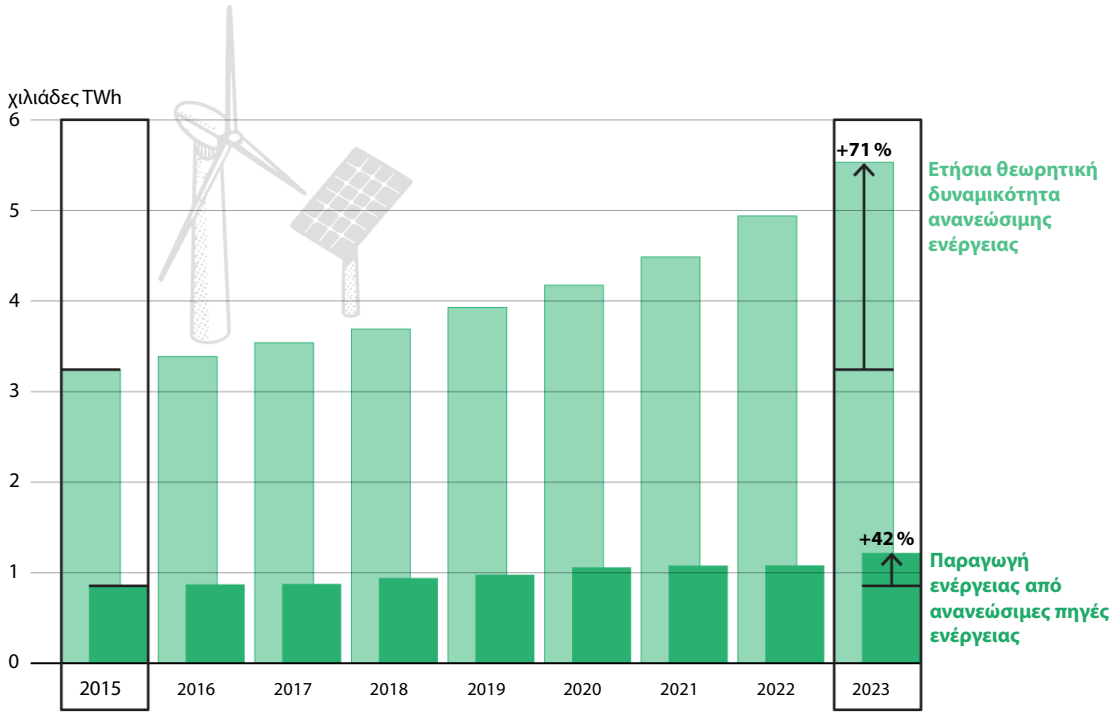
Μέχρι τον Ιούνιο 2025 δεν είχε ολοκληρωθεί κανένα αιολικό έργο, ενώ τέσσερα τέτοια έργα, στα οποία αντιστοιχούσε μόλις το 10 % της θεωρητικής εγκατεστημένης ισχύος του μέτρου, βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη. Στα εν λόγω αιολικά έργα σημειώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις λόγω των περιορισμών της αλυσίδας εφοδιασμού και των πολύπλοκων απαιτήσεων εγκατάστασης και διαδικασιών αδειοδότησης. Πλέον μάλιστα, τα τρία χαρακτηρίζονται ως έργα που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο μη ολοκλήρωσης.

Το περισσότερο φιλόδοξο έργο αιολικής ενέργειας στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, με προγραμματισμένη εγκατεστημένη ισχύ 140 MW, δεν περιλήφθηκε στα τέσσερα αυτά εν εξελίξει έργα, καθώς, κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, είχε ήδη ακυρωθεί.

[33] SWD(2022) 230 final.

74 Μολονότι η εγκατεστημένη ισχύς ανανεώσιμης ενέργειας έχει σχεδόν διπλασιαστεί την τελευταία δεκαετία, η πραγματική ενέργεια που παράγεται από τις εν λόγω πηγές δεν έχει αυξηθεί με τον ίδιο ρυθμό. Συνολικά, η δυναμικότητα των ΑΠΕ αυξήθηκε κατά 71 % μεταξύ 2015 και 2023, ενώ η παραγωγή από ΑΠΕ αυξήθηκε μόλις κατά 42 % την ίδια περίοδο (βλέπε ***γράφημα 12***).

Γράφημα 12 | Σύγκριση της θεωρητικής δυναμικότητας ΑΠΕ της ΕΕ των 27 με την πραγματική παραγωγή (TWh)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των IRENA RENEWABLE CAPACITY STATISTICS 2025 και IRENA RENEWABLE ENERGY STATISTICS 2025.

75 Το χάσμα μεταξύ δυναμικότητας και αύξησης της παραγωγής είναι προφανές και μπορεί να εξηγηθεί από πολλούς παράγοντες, όπως οι εξής:

- διαλείπουσα λειτουργία, λόγω της εγγενούς εξάρτησης της παραγωγής ηλιακής και αιολικής ενέργειας από τις καιρικές συνθήκες, με την παραγωγή ηλιακής ενέργειας να περιορίζεται επίσης σε ορισμένες ώρες της ημέρας·
- εμπόδια σε επίπεδο δικτύου και υποδομών, λόγω περιορισμών στην ελεύθερη ροή ισχύος που οφείλονται στον μεταβλητό και αποκεντρωμένο χαρακτήρα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
- ο συντελεστής που δείχνει την αναλογία της πραγματικής παραγωγής ηλιακής ισχύος σε σχέση με τη μέγιστη θεωρητική παραγωγή (συντελεστής δυναμικότητας) είναι γενικά χαμηλότερος από εκείνον της αιολικής ενέργειας.

76 Το εν λόγω έλλειμμα δείχνει ότι η απλή αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής δεν αρκεί για να επιτευχθεί ο στόχος του REPowerEU όσον αφορά την αντικατάσταση της ενέργειας που παράγεται από ορυκτά καύσιμα (κυρίως από σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με φυσικό αέριο). Για να εξαλειφθεί η ανάγκη της ΕΕ να εισάγει σημαντικές ποσότητες ορυκτών καυσίμων, είναι σημαντικό να γεφυρωθεί το εν λόγω χάσμα.

Τα μέτρα στα κεφάλαια για το REPowerEU που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ είχαν ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της υλοποίησης ορισμένων έργων

77 Τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU περιλάμβαναν πολλές επενδύσεις που τα κράτη μέλη είχαν ήδη προγραμματίσει από πριν, αλλά χρειάστηκε να τις αναβάλουν λόγω έλλειψης πόρων, και όχι νέες πρωτοβουλίες. Αφού εξετάσαμε αναλυτικά 27 μέτρα, διαπιστώθηκε ότι σε έξι από αυτά η χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ είχε ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση της υλοποίησης (βλέπε παραδείγματα στο ***πλαίσιο 6*** και στο ***πλαίσιο 7***).

Πλαίσιο 6

Επιτάχυνση μακροχρόνιων επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας μέσω μέτρων του ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU — Βέλγιο

Στην οδηγία (ΕΕ) 2019/944 τίθεται στόχος διείσδυσης των έξυπνων μετρητών σε ποσοστό 80 % ο οποίος πρέπει να επιτευχθεί έως το 2024. Ορίζεται επίσης ότι η εγκατάσταση πρέπει να είναι δωρεάν για τους τελικούς χρήστες και το κόστος να βαρύνει τους διαχειριστές συστημάτων διανομής (ΔΣΔ).

Έως το τέλος του 2022, το Βέλγιο είχε επιτύχει τη διείσδυση μόνο σε ποσοστό 24 % σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που ήταν 54 %.

Το βελγικό κεφάλαιο για το REPowerEU περιλάμβανε το μέτρο I-717 «Βελτιστοποίηση της διανομής ενέργειας — Περιφέρεια της Βαλονίας» με στόχο την επιτάχυνση της ανάπτυξης των έξυπνων μετρητών στη Βαλονία.

Η ανεπαρκής εστίαση των κεφαλαίων του ΜΑΑ για το σχέδιο REPowerEU στις διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης αποτελεί μια χαμένη ευκαιρία να τονωθεί η αποδοτικότητα της ενιαίας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και η ολοκλήρωσή της

78 Σε προηγούμενη έκθεσή μας, διαπιστώσαμε ότι απαιτούμενο για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και η πλήρης ολοκλήρωση της αγοράς είναι η επαρκής διασυνοριακή διασυνδεσιμότητα ώστε να στηριχθεί το διασυνοριακό εμπόριο[34]. Για τον σκοπό αυτόν, στο νομικό πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης απαιτείται από τα κράτη μέλη:

- επίτευξη ελάχιστης τιμής-στόχου 15 % έως το 2030 για τη διασύνδεση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας[35].
- διαμόρφωση ελάχιστου περιθωρίου δυναμικότητας διασύνδεσης 70 % για το εμπόριο έως το 2025[36].

Στην ειδική έκθεσή μας 03/2023 σχετικά με την Ενεργειακή Ένωση, επισημάναμε ότι η πρόοδος προς την επίτευξη των εν λόγω στόχων ήταν ανεπαρκής σε αρκετά κράτη μέλη.

79 Στόχος του σχεδίου REPowerEU της Επιτροπής ήταν να υλοποιηθούν πολλά έργα που εκκρεμούν επί μακρόν, με ιδιαίτερη έμφαση στις διασυνοριακές συνδέσεις, για την οικοδόμηση μιας ολοκληρωμένης αγοράς ενέργειας[37]. Στον κανονισμό για την ηλεκτρική ενέργεια ως γραμμή διασύνδεσης ορίζεται «γραμμή μεταφοράς που διασχίζει ή γεφυρώνει σύνορο μεταξύ κρατών μελών και η οποία συνδέει τα εθνικά δίκτυα μεταφοράς των κρατών μελών»[38]. Ωστόσο, στον τροποποιημένο κανονισμό ΜΑΑ που ενσωματώνει το REPowerEU, όπως εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες, ισχύει ευρύτερος ορισμός: προβλέπεται η απαίτηση τα κράτη μέλη να διαθέτουν τουλάχιστον το 30 % του εκτιμώμενου κόστους για τα κεφάλαια REPowerEU σε μέτρα με διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή αποτέλεσμα. Στην πράξη, αυτό δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε μεγαλύτερη εστίαση στις γραμμές διασύνδεσης.

---

[34] Ειδική έκθεση 03/2023 του ΕΕΣ, σημείο 43.

[35] Άρθρο 4, στοιχείο δ, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

[36] Άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 που αναδιατυπώνει τον κανονισμό για την ηλεκτρική ενέργεια και άρθρο 4, στοιχείο δ), σημείο 3), του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

[37] COM(2022) 230, σ. 12.

[38] Άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

80 Όπως επισημάναμε στην επισκόπησή μας 01/2025, τα πραγματικά διασυνοριακά έργα διασύνδεσης είναι πολυσύνθετα και το απαιτούμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης είναι πολύ μεγαλύτερο από τη διάρκεια ζωής του ΜΑΑ. Τα εν λόγω έργα εμπίπτουν συνήθως στην πολιτική για τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας (ΔΕΔ-Ε) και χρηματοδοτούνται από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» – Ενέργεια (ΜΣΕ-Ε). Δεδομένου ότι τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU εγκρίθηκαν από τα τέλη του 2023 και μετά, το ενδεχόμενο να συμπεριλήφθηκαν τέτοιου είδους έργα φαίνεται απίθανο.

81 Στην τέταρτη ετήσια έκθεση της Επιτροπής για τον ΜΑΑ αναφέρεται ότι τα κεφάλαια για το REPowerEU αντιμετωπίζουν κρίσιμα σημεία συμφόρησης των ενεργειακών συστημάτων, όπως η έλλειψη διασυνοριακών διασυνδέσεων, επενδύοντας σε νέες διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας[39]. Ωστόσο, από την ανάλυσή μας προέκυψε ότι οκτώ από τα δέκα κράτη μέλη που έλαβαν επιμέρους ΣΑΧ το 2023 όπου καλούνταν να αναπτύξουν διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης, δεν συμπεριέλαβαν τέτοιου είδους μέτρα στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU. Συνολικά, εντοπίσαμε μόνο τρία μέτρα για τις διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης που χρηματοδοτούνταν από τον ΜΑΑ. Δύο από τα εν λόγω μέτρα αφορούσαν την Ιταλία, ένα εκ των οποίων στη συνέχεια αποσύρθηκε (βλέπε ***παράρτημα IX***). Το άλλο ιταλικό έργο αντιπροσωπεύει το 2,3 % του εκτιμώμενου κόστους του οικείου κεφαλαίου για το REPowerEU του ΜΑΑ. Το τρίτο μέτρο αφορούσε τη Λετονία και αντιστοιχεί στο 45 % του κεφαλαίου της για το REPowerEU (βλέπε ***πλαίσιο 7***).

[39] COM(2025) 637 final, σ. 64.

Πλαίσιο 7

Διασυνοριακές επενδύσεις σε γραμμές διασύνδεσης — Λετονία

Το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU στη Λετονία περιλαμβάνει το μέτρο 7.2.i με τίτλο «Ασφάλεια και σταθερότητα του ενεργειακού εφοδιασμού και συγχρονισμός με το δίκτυο της Ένωσης». Συνέβαλε στη χρηματοδότηση ενός συστήματος αποθήκευσης ενέργειας σε μπαταρία 60 MW στο Rēzekne για τη στήριξη του αποσυγχρονισμού των χωρών της Βαλτικής από το ρωσικό δίκτυο.

Το εν λόγω διασυνοριακό έργο δρομολογήθηκε το 2009 από τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Εσθονία και την Πολωνία. Αυτό το πολυετές έργο υποδομής αντιπροσώπευε συνολική επένδυση ύψους 1,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, συμπεριλαμβανομένων 1,23 δισεκατομμυρίων ευρώ σε επιχορηγήσεις από τον ΜΣΕ. Βέβαια, είχε ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό πριν από την υιοθέτηση του σχεδίου REPowerEU το 2022. Μέσω ΜΑΑ χρηματοδοτείται μόνο μία επιμέρους συνιστώσα που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο για το REPowerEU της Λετονίας, αξίας 60 εκατομμυρίων ευρώ.

82 Επίσης, διαπιστώσαμε ότι, εξαιτίας της ευρείας ερμηνείας του διασυνοριακού ή διακρατικού κριτηρίου στον κανονισμό ΜΑΑ, δόθηκε η δυνατότητα στα κράτη μέλη να χαρακτηρίσουν το 76 % των οικείων μέτρων REPowerEU στο πλαίσιο του ΜΑΑ ως μέτρα που πληρούν τη διασυνοριακή ή διακρατική απαίτηση, υπερβαίνοντας κατά πολύ την τιμή-στόχο του 30 % που ορίζεται στον τροποποιημένο κανονισμό ΜΑΑ. Ωστόσο, κατά την εξέταση των μέτρων που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU, διαπιστώσαμε ότι μέτρα όπως η εγκατάσταση ηλιακού πάνελ σε κεντρική περιοχή της χώρας ή η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων θεωρήθηκε ότι είχαν διασυνοριακό αντίκτυπο, καθώς μείωναν τη συνολική κατανάλωση ενέργειας της ΕΕ. Κατά την άποψή μας, μολονότι τα εν λόγω μέτρα συμβάλλουν στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, στερούνται άμεσου διασυνοριακού στοιχείου και δεν συμβάλλουν στη δημιουργία της διασυνδεσιμότητας που απαιτείται για τη στήριξη του διασυνοριακού εμπορίου.

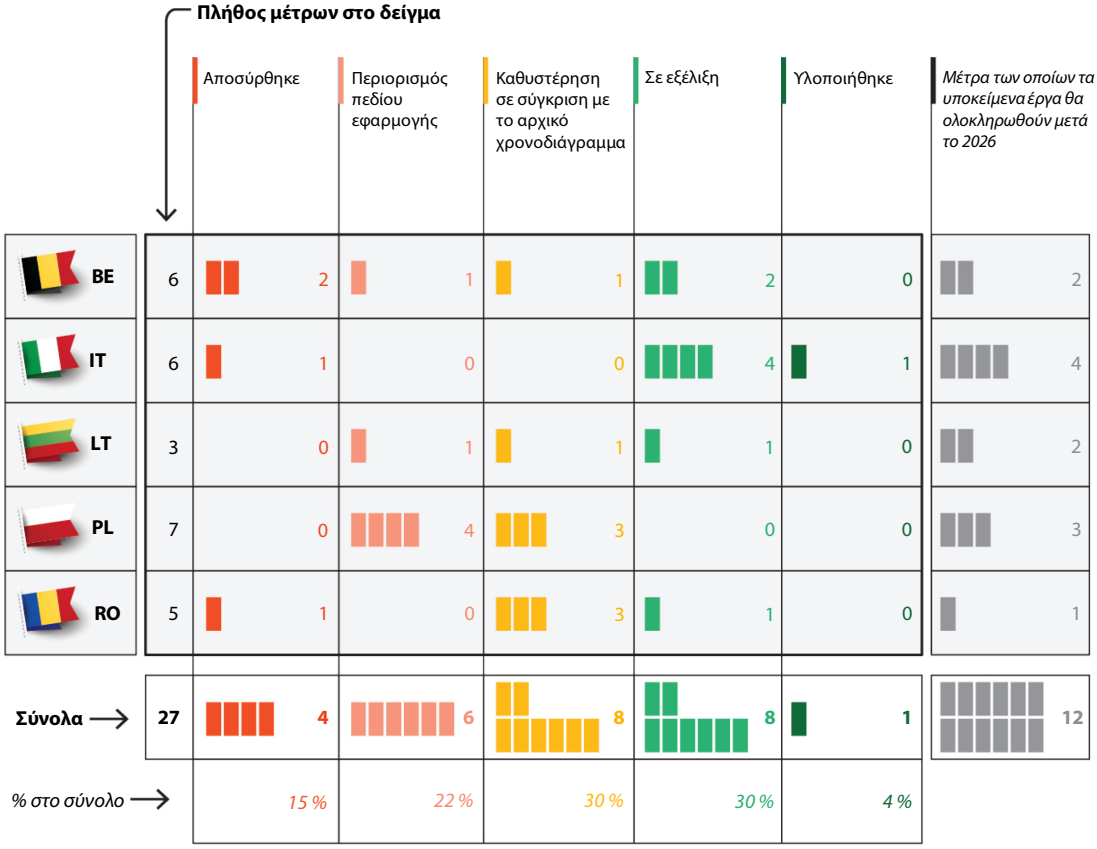
Συχνές καθυστερήσεις στα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα στα κεφάλαια για το REPowerEU και ανεπαρκής βάση τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση των επιτευγμάτων του σχεδίου REPowerEU

83 Αξιολογήσαμε σε πέντε κράτη μέλη κατά πόσον η υλοποίηση δείγματος 27 μέτρων που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU θα ήταν εντός χρονοδιαγράμματος. Το δείγμα καλύπτει το 10 % του συνολικού αριθμού των μέτρων του REPowerEU και το 44 % του συνολικού εκτιμώμενου κόστους τους (ύψους 65 δισ. ευρώ). Επίσης, εξετάσαμε αν τα αποτελέσματα των ολοκληρωμένων και χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων του δείγματός μας συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU και αν μέσω του πλαισίου επιδόσεων του ΜΑΑ μπορεί να παρακολουθείται αξιόπιστα κατά πόσον τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα των κεφαλαίων για το REPowerEU συμβάλλουν στους εν λόγω στόχους.

Σχεδόν στα δύο τρίτα των μέτρων που εξετάσαμε διαπιστώθηκαν καθυστερήσεις, ενώ πολλά από τα τελικά ορόσημα και τιμές-στόχο δεν αποτύπωναν την ολοκλήρωση των υποκείμενων έργων

84 Παρατηρήσαμε ότι σε 18 από τα 27 μέτρα του δείγματός μας (66 %) παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις. Σε έξι περιπτώσεις (22 %), οι εν λόγω καθυστερήσεις οδήγησαν στην ανάγκη να γίνουν προσαρμογές στο αντικείμενο, ενώ άλλα τέσσερα μέτρα (15 %) αποσύρθηκαν κατά τις τελικές αναθεωρήσεις των ΣΑΑ. Κάτι τέτοιο ενέχει τον κίνδυνο είτε να υπονομευθεί η απορρόφηση των κονδυλίων είτε να μειωθεί το επίπεδο φιλοδοξίας του σχεδίου, εφόσον το εκτιμώμενο κόστος και, ως εκ τούτου, τα ποσά που διατίθενται δεν προσαρμοστούν αναλόγως (βλέπε ***πίνακα 4*** για ανάλυση ανά κράτος μέλος και ***παράρτημα IX*** για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με κάθε χρηματοδοτούμενο από τον ΜΑΑ μέτρο).

Πίνακας 4 | Πορεία υλοποίησης των μέτρων του δείγματός μας τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από τον ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

85 Επιπλέον, για 12 από τα 23 χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ μέτρα του δείγματός μας τα οποία παραμένουν στα αναθεωρημένα ΣΑΑ (52 %), τα υποκείμενα έργα αναμένεται να ολοκληρωθούν μόνο μετά τη λήξη του ΜΑΑ. Παραδείγματος χάριν, τα περισσότερα από τα μέτρα που στηρίζουν τρία χρηματοδοτικά μέσα στην Πολωνία και τη Λιθουανία (συνολικού εκτιμώμενου κόστους 21,6 δισ. ευρώ) αναμένεται να ολοκληρωθούν πολύ μετά το τέλος της περιόδου εφαρμογής του ΜΑΑ (31 Αυγούστου 2026) και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και μετά το χρονικό πλαίσιο που έχει χαραχθεί για το σχέδιο REPowerEU μέχρι το 2030 (βλέπε ***παράρτημα IX***). Από την παρακολούθηση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ μέτρων REPowerEU και μόνο, η εικόνα που παρέχεται όσον αφορά το αντικείμενο του έργου και τα πραγματικά επιτεύγματα είναι ελλιπής.

86 Επίσης, διαπιστώσαμε ότι στις εξαμηνιαίες εκθέσεις προόδου του Οκτωβρίου 2024 και του Απριλίου 2025 σχετικά με τα μέτρα του ΜΑΑ[40] δεν επισημαίνονταν σαφώς οι καθυστερήσεις ούτε δεν γνωστοποιούνταν πάντοτε με κατάλληλο τρόπο οι δευτερογενείς επιπτώσεις των καθυστερημένων ενδιάμεσων ορόσημων και τιμών-στόχων. Σε άλλες περιπτώσεις, διαπιστώσαμε ότι οι αρχές των κρατών μελών γνώριζαν ότι υπήρχε μεγάλη πιθανότητα καθυστέρησης, χωρίς ωστόσο να το αποκαλύπτουν στις εξαμηνιαίες εκθέσεις προόδου που υπέβαλλαν στην Επιτροπή.

Περιορισμένη πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση του ενός τρίτου των επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU

87 Όπως ορίζεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου[41], κατά την αξιολόγηση της υλοποίησης των ΣΑΧ από την Επιτροπή, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, δημοσιονομικές και κοινωνικές πολιτικές, συνεπώς καλύπτεται ένα φάσμα πολύ ευρύτερο από τα μέτρα του ΜΑΑ.

88 Επομένως, εκτός από την ανάλυση του σχεδιασμού των μέτρων που παρατίθεται στα σημεία ***47***-***55***, όσον αφορά τις επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU, αναλύσαμε την πρόοδο υλοποίησης στο διάστημα 2023-2025, βάσει της αξιολόγησης της Επιτροπής.

89 Συνολικά, από την ανάλυσή μας προκύπτει περιορισμένη πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των επιμέρους ΣΑΧ που σχετίζονται με το REPowerEU κατά την τελευταία διετία. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, στο 14 % των επιμέρους ΣΑΧ είτε είχε σημειωθεί σημαντική πρόοδος είτε πλήρης υλοποίηση έως το 2025. Σε ποσοστό περίπου 55 % των επιμέρους ΣΑΧ είχε επιτευχθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την υλοποίησή τους, ενώ στο υπόλοιπο 31 % η πρόοδος ήταν περιορισμένη [βλέπε σύνδεσμο (3) προς την αξιολόγηση του ΕΕΣ ως προς τον βαθμό υλοποίησης κάθε σχετικής με το REPowerEU επιμέρους ΣΑΧ για το 2023, στο ***παράρτημα IV***].

[40] Άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

[41] Αιτιολογικές σκέψεις 10 και 12 και άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

90 Επίσης, επισημάναμε τα ακόλουθα δύο σημεία.

- Η έλλειψη προόδου όσον αφορά την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης οφείλεται κυρίως σε καθυστερήσεις και σε μερική εφαρμογή. Τέσσερα κράτη μέλη[42] αντιμετωπίζουν μεγάλες καθυστερήσεις στην υλοποίηση, ενώ σε πέντε[43] οι σχετικές με την αδειοδότηση μεταρρυθμίσεις δεν καλύπτουν όλα τα έργα, με λογικό επόμενο η συμβολή τους στην πρόοδο προς την υλοποίηση των σχετικών ΣΑΧ να είναι μόνο οριακή. Από τα δύο κράτη μέλη που δεν αξιοποίησαν το κεφάλαιο REPowerEU για να συμπεριλάβουν μεταρρυθμίσεις που θα απλούστευαν τις διαδικασίες αδειοδότησης, το ένα εξορθολογίζει τις διοικητικές διαδικασίες στο πλαίσιο του ΜΑΑ, αλλά εκτός του κεφαλαίου REPowerEU, ενώ το άλλο έχει συμπεριλάβει την εν λόγω μεταρρύθμιση στο οικείο ΕΣΕΚ, αλλά όχι στο οικείο ΣΑΑ. Προς το παρόν, η πρόοδος είναι περιορισμένη και στις δύο περιπτώσεις.

- Μόνο δύο κράτη μέλη (η Λετονία και η Ιταλία) είχαν συμπεριλάβει στα κεφάλαιά τους για το REPowerEU μέτρα σχετικά με τις διασυνοριακές διασυνδέσεις χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ (βλέπε επίσης σημείο ***81***). Μόνο η Λετονία θεωρήθηκε ότι έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση της εν λόγω ΣΑΧ. Τέσσερα από τα υπόλοιπα οκτώ κράτη μέλη που έλαβαν ΣΑΧ για τη διασυνοριακή διασύνδεση ηλεκτρικής ενέργειας (Ελλάδα, Ισπανία, Κύπρος και Πορτογαλία) δεν παρείχαν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα απαιτούμενα έργα υλοποιούνται ανεξάρτητα από τα κεφάλαια για το REPowerEU. Η πρόοδός τους όσον αφορά την υλοποίηση της επιμέρους ΣΑΧ παραμένει περιορισμένη.

[42] Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία και Τσεχία.

[43] Αυστρία, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Μάλτα και Ουγγαρία.

Η βάση τεκμηρίωσης της Επιτροπής για την αξιολόγηση των επιτευγμάτων του σχεδίου REPowerEU είναι ανεπαρκής

91 Ο τροποποιητικός κανονισμός για το REPowerEU δεν άλλαξε τους κοινούς δείκτες του ΜΑΑ. Από τους 14 υφιστάμενους κοινούς δείκτες μόνο ένας εφαρμόζεται στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο του ελέγχου μας, και συγκεκριμένα η καταγραφή πρόσθετης δυναμικότητας ΑΠΕ (ΔΕ 2, *«Εγκατεστημένη πρόσθετη επιχειρησιακή δυναμικότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές»*). Ωστόσο, δεν απαιτείται χωριστή αναφορά των στοιχείων που αντιστοιχούν στην αρχική τιμή-στόχο και εκείνων που αντιστοιχούν στην πρόσθετη τιμή-στόχο που συνδέεται με την υιοθέτηση του σχεδίου REPowerEU. Άλλες βασικές πτυχές, ιδίως ο στόχος της μείωσης της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και η ενίσχυση της διασυνοριακής δυναμικότητας διασύνδεσης, δεν εμπίπτουν σε κανέναν κοινό δείκτη του ΜΑΑ. Ταυτόχρονα, τα ορόσημα και οι τιμές-στόχοι των μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU δεν καθιστούν πάντοτε δυνατή την αξιολόγηση των ποσοτικών αποτελεσμάτων ή επιπτώσεων (βλέπε σημεία ***68*** και ***69***), όπως αναφέρθηκε προγενέστερα στην ειδική έκθεση 26/2023 του ΕΕΣ. Πέραν του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να συλλέγουν δεδομένα σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU και να τα υποβάλλουν στην Επιτροπή.

92 Αυτή η μη ικανοποιητική κατάσταση θα συνεχιστεί και κατά την περίοδο μετά το 2027, όπως προκύπτει από την ανάλυσή μας σε 25 σχετικούς με το REPowerEU δείκτες επιδόσεων που παρουσίασε η Επιτροπή στη νομοθετική της πρόταση για το πλαίσιο επιδόσεων του επόμενου ΠΔΠ (βλέπε ***παράρτημα VIII***).

93 Επομένως, συνολικά, θεωρούμε ότι η βάση τεκμηρίωσης της Επιτροπής για την αξιολόγηση των επιτευγμάτων του σχεδίου REPowerEU είναι ανεπαρκής και ότι δεν είναι σαφές πώς προτίθεται η Επιτροπή να αξιολογήσει σε ποιο βαθμό οι μειώσεις των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων και η πρόοδος ως προς άλλους ειδικούς στόχους του REPowerEU (π.χ. δυναμικότητα ΑΠΕ ή γραμμές διασύνδεσης) μπορούν να αποδοθούν σε δράσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU ή σε άλλες δράσεις ή μέτρα που προηγούνται ή δεν σχετίζονται με το σχέδιο αυτό.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Petri Sarvamaa, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 24ης Ιουνίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Σχετικά με τον έλεγχο

01 Το σχέδιο REPowerEU περιλαμβάνει ευρύ φάσμα επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων με γενικό στόχο:

- τη διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας (κυρίως για τη μείωση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία)·
- την επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας (με την αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ)·
- την εξοικονόμηση ενέργειας·
- την αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών αναγκών διασύνδεσης και υποδομών·
- και την ενίσχυση της ετοιμότητας (προληπτική ενίσχυση της ικανότητας της ΕΕ να αντέχει σοβαρές διαταραχές του εφοδιασμού με φυσικό αέριο).

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

02 Επικεντρώσαμε τις ελεγκτικές εργασίες μας στις συνιστώσες και στα μέτρα του σχεδίου REPowerEU που σχετίζονται με τρεις συγκεκριμένους στόχους:

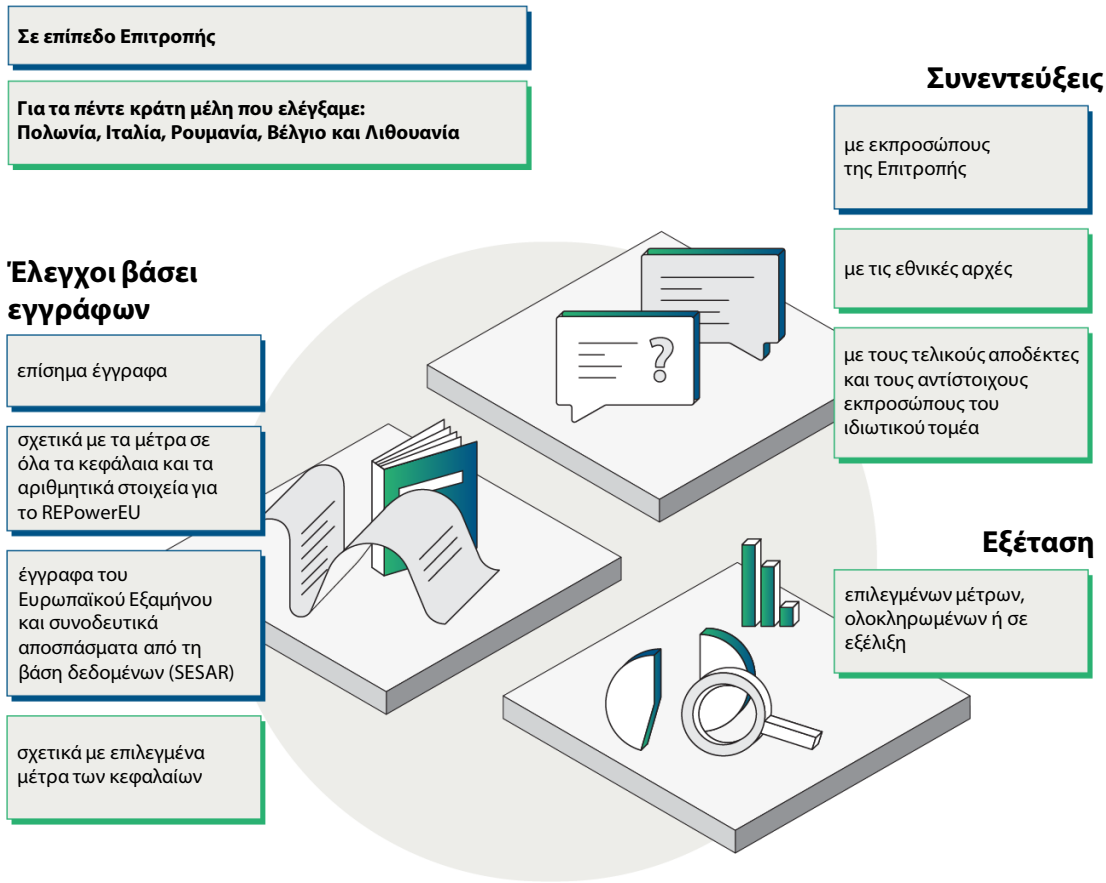
- τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού με πετρέλαιο και φυσικό αέριο ώστε να μην υπάρχει εξάρτηση από τη Ρωσία·
- την επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας με την αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
- την ενίσχυση της διασυνοριακής ενεργειακής διασυνδεσιμότητας.

03 Το κύριο ερώτημα του ελέγχου μας ήταν το εξής: «Εφαρμόζεται το σχέδιο REPowerEU αποτελεσματικά, προκειμένου, αφενός, να επιτευχθεί διαφοροποίηση του εφοδιασμού με ορυκτά καύσιμα ώστε να μην υπάρχει πλέον εξάρτηση από τη Ρωσία και, αφετέρου, να προωθηθεί με ταχείς ρυθμούς η μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας;»

Ειδικότερα, εξετάσαμε:

- κατά πόσον η εφαρμογή του σχεδίου συνάδει με το πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ για την Ενεργειακή Ένωση και τη Δράση για το Κλίμα·
- με ποιον τρόπο χρηματοδοτήθηκαν οι δράσεις για την υλοποίηση του σχεδίου και κατά πόσον στα μέτρα για το REPowerEU στα κεφάλαια του ΜΑΑ αξιοποιούνται οι αντίστοιχες επιμέρους ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2022 και του 2023·
- με πόση επιτυχία συνέβαλαν οι δράσεις για την υλοποίηση του σχεδίου στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

Γράφημα 1 | Πώς προσεγγίσαμε τον έλεγχο;

Πηγή: ΕΕΣ.

04 Στις ελεγκτικές εργασίες μας συμπεριλάβαμε τα ακόλουθα κύρια στοιχεία:

1) Και για τα 27 κράτη μέλη, ελέγξαμε πόσο καλά αντιστοιχούσαν τα τελικά τους ΕΣΕΚ με το σχέδιο REPowerEU και τα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU· πώς οι συνεισφορές-στόχος των ΑΠΕ εξελίχθηκαν από την αρχική έως την τελική έκδοση των ΕΣΕΚ· πόσο καλά ανταποκρίθηκαν τα μέτρα στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2022 και του 2023 χάριν επίτευξης των στόχων του REPowerEU.

2) Επίσης, εξετάσαμε τα αναθεωρημένα ΕΣΕΚ του 2024 που υπέβαλαν 11 κράτη μέλη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Ρουμανία και Σλοβακία), προκειμένου να εντοπίσουμε τυχόν νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα στους τομείς που κάλυψε ο έλεγχός μας. Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος των μέτρων που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια για το REPowerEU των εν λόγω 11 κρατών μελών ανέρχεται σε 34,9 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 54 % της συνολικής χρηματοδότησης του ΜΑΑ η οποία διατίθεται για τα κεφάλαια REPowerEU των 27 κρατών μελών.

3) Τέλος, επισκεφθήκαμε πέντε κράτη μέλη: το Βέλγιο, την Ιταλία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Ρουμανία, στο σύνολο των οποίων αναλογεί περίπου το 60 % του συνολικού εκτιμώμενου κόστους των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που προβλέπονται στα κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU. Σε σχέση με τις συγκεκριμένες χώρες, επιλέξαμε δείγμα 27 επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων προκειμένου να ελέγξουμε αν βρίσκονταν σε καλό δρόμο και αν είχαν τις αναμενόμενες επιδόσεις, χρησιμοποιώντας τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο που περιγράφονται στα κεφάλαια για το REPowerEU και σε άλλα έγγραφα. Επίσης, όπου κρίθηκε αναγκαίο, πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις με εκπροσώπους των δημόσιων φορέων ή των οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων.

05 Ξεκινήσαμε τις επιτόπιες ελεγκτικές εργασίες μας τον Οκτώβριο του 2024 και τις ολοκληρώσαμε τον Δεκέμβριο του 2025. Αξιολογήσαμε την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU από τον Μάιο του 2022 έως τον Δεκέμβριο του 2025.

06 Ο εν προκειμένω έλεγχος δεν καλύπτει τα μέτρα που ελήφθησαν για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας, τα οποία αποτελούν αντικείμενο χωριστού ελέγχου του ΕΕΣ που βρίσκεται σε εξέλιξη.

07 Η ελεγκτική μεθοδολογία που εφαρμόζουμε είναι σύμφωνη με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI).

Παράρτημα ΙΙ – Εκτιμώμενο κόστος των εγκεκριμένων κεφαλαίων του ΜΑΑ για το REPowerEU (ΕΕ των 27, σε ευρώ, Οκτώβριος 2025)

Κράτος μέλος	Επιχορηγήσεις	Δάνεια	Συνολικά κονδύλια	Μερίδιο επί του ΣΥΝΟΛΟΥ
Αυστρία	210 304 520		210 304 520	0,3 %
Βέλγιο	515 623 658	195 000 000	710 623 658	1,1 %
Βουλγαρία	498 208 098		498 208 098	0,8 %
Κροατία	276 228 416	2 649 421 679	2 925 650 095	4,5 %
Κύπρος	104 580 000		104 580 000	0,2 %
Τσεχία	735 462 052		735 462 052	1,1 %
Δανία	302 533 137		302 533 137	0,5 %
Εσθονία	90 040 000		90 040 000	0,1 %
Φινλανδία	127 090 000		127 090 000	0,2 %
Γαλλία	2 826 330 141		2 826 330 141	4,3 %
Γερμανία	2 444 838 528		2 444 838 528	3,7 %
Ελλάδα	901 942 312		901 942 312	1,4 %
Ουγγαρία	705 417 490	3 897 455 211	4 602 872 701	7,1 %
Ιρλανδία	240 000 000		240 000 000	0,4 %
Ιταλία	2 756 950 000	8 421 000 000	11 177 950 000	17,1 %
Λετονία	134 743 378		134 743 378	0,2 %
Λιθουανία	214 415 242	549 130 737	763 545 979	1,2 %
Λουξεμβούργο	177 328 000		177 328 000	0,3 %
Μάλτα	69 900 000		69 900 000	0,1 %
Κάτω Χώρες	792 861 550		792 861 550	1,2 %

Πολωνία	2 755 862 361	21 949 648 026	24 705 510 387	37,8 %
Πορτογαλία	950 643 356		950 643 356	1,5 %
Ρουμανία	1 440 391 220	577 082 830	2 017 474 050	3,1 %
Σλοβακία	441 323 351		441 323 351	0,7 %
Σλοβενία	122 170 000		122 170 000	0,2 %
Ισπανία	5 216 693 413	1 700 000 000	6 916 693 413	10,6 %
Σουηδία	282 469 136		282 469 136	0,4 %
ΣΥΝΟΛΟ	25 334 349 359	39 938 738 483	65 273 087 842	100,0 %

Σημ.: Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος των μέτρων του REPowerEU στα κράτη μέλη του δείγματος ελέγχου μας (επισημαίνονται με πράσινο χρώμα) ανέρχεται σε 39 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 60 % περίπου των κονδυλίων του ΜΑΑ για τα κεφάλαια του REPowerEU.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των φακέλων της Fenix (Οκτώβριος 2025).

Παράρτημα III –Βασικές νομοθετικές πράξεις και πρωτοβουλίες για την επίτευξη της Ενεργειακής Ένωσης και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Έτος	Νομοθεσία/πρωτοβουλία	Βασικά χαρακτηριστικά/στόχοι
2009	Δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια	Στόχοι για το 2020, αναθεώρηση της οδηγίας για το ΣΕΔΕ· απόφαση επιμερισμού των προσπαθειών
2013	Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Πρώτη στρατηγική σε επίπεδο ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
2018	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 για τη διακυβέρνηση	Πλαίσιο για τα ΕΣΕΚ· παρακολούθηση και υποχρεώσεις αναφοράς
2019	Ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία	Όραμα για μια κλιματικά ουδέτερη ΕΕ, προς επίτευξη μέχρι το 2050
	Δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους»	Οκτώ νομοθετήματα· απαιτήσεις κατάρτισης ΕΣΕΚ· μέτρα απανθρακοποίησης
2021	Ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα: κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119	Στόχος για επίτευξη νομικά δεσμευτικής ουδετερότητας έως το 2050· στόχος για 55 % μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030
	Δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 %	Νομοθετικές προτάσεις για να επιτευχθούν οι στόχοι μέχρι το 2030· αναθεωρήσεις οδηγιών σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση
	Επικαιροποιημένη στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Ενισχυμένα μέτρα προσαρμογής
2022	Σχέδιο REPowerEU	Μείωση της εξάρτησης από ρωσικά ορυκτά καύσιμα· αυξημένοι στόχοι για την παραγωγή από ΑΠΕ και για την απόδοση
2023	Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413	Τροποποιημένη οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 με την αύξηση του στόχου για ανανεώσιμη ενέργεια στο 42,5 % έως το 2030 (+ 2,5 ε.μ. ως ενδεικτικό συμπληρωματικό ποσοστό)
	Συστάσεις της Επιτροπής για τα ΕΣΕΚ	Κατευθυντήριες οδηγίες για επικαιροποιημένα εθνικά σχέδια στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα
2024	Διαδικασία σχετικά με τον κλιματικό στόχο για το 2040	Εκτίμηση επιπτώσεων και διαβούλευση για την τιμή-στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 %
2025	Πρόταση για την τροποποίηση του ευρωπαϊκού νομοθετήματος για το κλίμα	Επίσημη πρόταση για την τιμή-στόχο του 2040 (μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 %) που υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

Παράρτημα IV – Σύνδεσμοι προς περαιτέρω τεχνικές πληροφορίες

Τα ακόλουθα πρόσθετα έγγραφα είναι διαθέσιμα στην πλατφόρμα ανοικτών δεδομένων του ΕΕΣ.

1) Σύγκριση από το ΕΕΣ των μέτρων εφαρμογής των ΕΣΕΚ (2024 έναντι 2019).

2) Σύγκριση από το ΕΕΣ των στόχων και των τιμών-στόχου των ΕΣΕΚ (2024 έναντι 2019).

3) Αξιολόγηση από το ΕΕΣ του βαθμού στον οποίο έχει υλοποιηθεί κάθε επιμέρους ειδική ανά χώρα σύσταση για το 2023 που σχετίζεται με το REPowerEU.

Παράρτημα V – Επενδύσεις ΕΣΕΚ που αναφέρονται στις διετείς εκθέσεις προόδου των κρατών μελών για το 2025, και κεφάλαια του ΜΑΑ για το REPowerEU

Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Γερμανία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	116 891 539 341	80 798 584 034	360 034 091 441	2 444 838 075
Κάτω Χώρες	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	9 050 166 674	10 295 469 355	18 241 327 542	735 000 000
Σλοβακία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	2 329 062 915	1 048 321 360	57 717 188 851	401 050 000
Γαλλία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	1 192 082 000	17 802 600 000	1 230 000 000	2 826 330 141

Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Λιθουανία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	840 881 176	1 607 578 509	8 931 625 487	747 560 379
Σλοβενία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	779 612 903	566 554 700	-	122 170 000
Πολωνία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	514 990 754	4 452 892 380	32 433 823 836	24 477 415 877
Κύπρος	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	175 265 199	126 335 164	5 866 745 663	140 580 000
Ουγγαρία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	132 599 414	3 392 309 731	9 260 872 010	4 602 872 701
Μερικό σύνολο			131 906 200 376	120 090 645 233	493 715 674 830	36 497 817 173

Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Εσθονία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	71 991 044	463 454 802	3 887 466 415	90 040 000
Πορτογαλία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	46 686 506	3 653 256 467	4 499 915 427	855 400 000
Μάλτα	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	1 665 562	377 924 690	1 291 887 214	69 900 000
Φινλανδία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	-	8 952 000 000	-	127 090 000
Βουλγαρία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	-	5 072 367 012	2 782 551 994	498 208 098
Σουηδία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	-	2 182 770 078	7 653 870 422	282 469 136

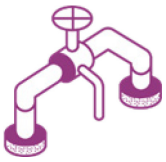
Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Λετονία	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	-	39 162 284	28 609 943	134 743 378
Λουξεμβούργο	Έχει δημοσιευθεί	ΝΑΙ	-	-	-	177 328 000
Αυστρία	Έχει δημοσιευθεί	ΟΧΙ	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	210 304 520
Τσεχία	Έχει δημοσιευθεί	ΟΧΙ	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	735 462 052
Ιρλανδία	Έχει δημοσιευθεί	ΟΧΙ	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	240 000 000
Ιταλία	Έχει δημοσιευθεί	ΟΧΙ	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	11 177 950 000

Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Κροατία	Δεν έχει δημοσιευθεί					2 925 650 095
Δανία	Δεν έχει δημοσιευθεί					163 585 906
Ελλάδα	Δεν έχει δημοσιευθεί					794 821 929
Ρουμανία	Δεν έχει δημοσιευθεί					2 017 474 050
Ισπανία	Δεν έχει δημοσιευθεί					6 916 693 413
Βέλγιο	Σε εκκρεμότητα					705 603 658

Κράτος μέλος	Κατάσταση	Δεδομένα του παραρτήματος XIII	Ιδιωτικές επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Δημόσιες επενδύσεις έως το 2023 (σε ευρώ)	Αναμενόμενες επενδύσεις από το 2024 — ιδιωτικές, δημόσιες και ενωσιακές (σε ευρώ)	Κεφάλαιο για το REPowerEU (ευρώ)
Μερικό σύνολο			120 343 111	20 740 935 333	20 144 301 415	28 122 724 235
ΣΥΝΟΛΟ			132 026 543 487	140 831 580 565	513 859 976 246	64 620 541 408

Παράρτημα VI – Εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου από τη Ρωσία (ΕΕ των 27, 2021-2024)

Φυσικό αέριο — μέσω αγωγών + ΥΦΑ

(εκατομμύρια κυβικά μέτρα)

	2021	2022	2023	2024
ΕΕ των 27	153 225,5	83 823,9	33 402,8	37 843,3
Βέλγιο	2 404,9	2 820,8	4 018,8	3 444,7
Βουλγαρία	2 626,5	1 205,3	0,0	0,0
Τσεχία	8 718,9	6 837,9	551,5	1 791,0
Δανία	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	55 443,3	25 941,1	0,0	0,0
Εσθονία	58,1	0,0	0,0	0,0
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	2 604,0	1 000,7	2 111,1	3 339,8
Ισπανία	3 219,5	4 982,8	6 465,5	6 436,2
Γαλλία	10 755,6	8 149,5	6 009,9	7 406,4
Κροατία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	29 170,7	13 987,6	2 931,0	5 696,2
Κύπρος	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	1 187,0	189,8	0,0	0,0
Λιθουανία	887,2	279,0	0,0	0,0
Λουξεμβούργο	141,6	0,0	1,9	0,0
Ουγγαρία	7 105,0	7 671,0	6 413,0	4 064,0
Μάλτα	0,0	0,0	0,0	0,0
Κάτω Χώρες	9 176,7	3 910,0	1 357,9	2 127,1
Αυστρία	0,0	0,0	0,0	0,0
Πολωνία	10 468,2	2 986,3	0,0	0,0
Πορτογαλία	780,1	298,7	366,6	246,1
Ρουμανία	2 765,9	365,5	0,0	0,0
Σλοβενία	128,8	71,8	0,0	0,0
Σλοβακία	3 536,0	2 388,0	2 877,0	3 089,0
Φινλανδία	1 927,0	673,0	181,0	141,0
Σουηδία	120,2	64,9	117,6	62,0

Πηγή: Eurostat.

Φυσικό αέριο — ΥΦΑ

(εκατομμύρια κυβικά μέτρα)

	2021	2022	2023	2024
ΕΕ των 27	12 019,8	17 094,8	19 178,0	20 048,9
Βέλγιο	1 340,3	2 733,0	4 006,1	3 444,7
Βουλγαρία	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	0,0	0,0	0,0	0,0
Δανία	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	0,0	0,0	0,0	0,0
Εσθονία	28,8	0,0	0,0	0,0
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	0,0	184,2	777,4	264,7
Ισπανία	3 219,5	4 982,8	6 465,5	6 436,2
Γαλλία	3 462,3	5 588,3	6 005,4	7 398,8
Κροατία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,0	193,0	89,0	89,5
Κύπρος	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	5,9	0,0	0,0	0,0
Λιθουανία	0,0	0,0	0,0	0,0
Λουξεμβούργο	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουγγαρία	0,0	0,0	0,0	0,0
Μάλτα	0,0	0,0	0,0	0,0
Κάτω Χώρες	2 824,4	2 764,1	1 169,4	1 965,9
Αυστρία	0,0	0,0	0,0	0,0
Πολωνία	75,4	51,7	0,0	0,0
Πορτογαλία	780,1	298,7	366,6	246,1
Ρουμανία	0,0	0,0	0,0	0,0
Σλοβενία	0,0	0,0	0,0	0,0
Σλοβακία	0,0	0,0	0,0	0,0
Φινλανδία	163,0	234,0	181,0	141,0
Σουηδία	120,2	64,9	117,6	62,0

Πηγή: Eurostat.

Πετρέλαιο

(χιλιάδες τόνοι)

	2021	2022	2023	2024
ΕΕ των 27	112 447,9	88 429,8	14 367,9	11 705,0
Βέλγιο	8 382,4	6 123,7	0,0	0,0
Βουλγαρία	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	3 418,0	4 161,0	4 307,0	2 715,0
Δανία	847,8	72,8	0,0	0,0
Γερμανία	27 741,0	22 392,0	205,0	:
Εσθονία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	3 063,1	606,5	0,0	0,0
Ισπανία	2 569,2	698,5	0,0	0,0
Γαλλία	2 995,0	2 130,0	0,0	0,0
Κροατία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	5 757,9	12 075,5	0,0	0,0
Κύπρος	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιθουανία	6 398,8	1 416,0	0,0	0,0
Λουξεμβούργο	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουγγαρία	3 497,0	5 136,0	4 807,0	4 988,0
Μάλτα	0,0	0,0	0,0	0,0
Κάτω Χώρες	16 930,4	12 599,3	0,0	0,0
Αυστρία	530,3	69,6	0,0	0,0
Πολωνία	14 982,8	11 316,6	499,9	0,0
Πορτογαλία	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρουμανία	1 811,3	2 299,8	0,0	0,0
Σλοβενία	0,0	0,0	0,0	0,0
Σλοβακία	5 467,0	5 249,0	4 549,0	4 002,0
Φινλανδία	6 491,0	1 603,0	0,0	0,0
Σουηδία	1 564,9	480,6	0,0	0,0

Πηγή: Eurostat.

Παράρτημα VII – Χρηματοδοτικά μέσα ως μέτρα του ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU

	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Ονομασία μέτρου	Ποσό *(σε εκατομμύρια ευρώ)*
ES	ES-C[C31]-I[I2]	Καθεστώς επιδοτήσεων για την παραγωγή και τη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου	1 600,0
	ES-C[C31]-I[I3]	Καθεστώς επιδοτήσεων για τη στήριξη της αξιακής αλυσίδας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της αποθήκευσης	1 000,0
	ES-C[C31]-I[I6]	Καθεστώς επιδοτήσεων για έργα απανθρακοποίησης (επιχορηγήσεις)	430,0
	ES-C[C31]-I[I8]	Καθεστώς επιδοτήσεων για έργα απανθρακοποίησης (δάνεια)	1 050,0
HU	HU-C[C10]-I[I12]	Δημιουργία χρηματοδοτικού μέσου για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των εταιρειών	461,0
	HU-C[C10]-I[I13]	Δημιουργία χρηματοδοτικού μέσου για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των οικιστικών κτιρίων και την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας	589,3
	HU-C[C10]-I[I14]	Δημιουργία χρηματοδοτικού μέσου για την αύξηση της ανάπτυξης σταθμών επαναφόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα	79,2
	HU-C[C10]-I[I15]	Δημιουργία χρηματοδοτικού μέσου για τη στήριξη της αγοράς ηλεκτρικών οχημάτων με συσσωρευτή (BEV) από παρόχους στόλου οχημάτων	52,6
	HU-C[C10]-I[I16]	Δημιουργία χρηματοδοτικού μέσου για τη στήριξη της εξερεύνησης και εκμετάλλευσης της γεωθερμικής ενέργειας	351,3
IT	IT-C[M7]-I[I12]	Χρηματοδοτικό μέσο για την επίτευξη διεθνούς ηγετικής θέσης στη βιομηχανία και στην έρευνα & ανάπτυξη στον τομέα των λεωφορείων μηδενικών εκπομπών	100,0
	IT-C[M7]-I[I16]	Στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για ιδιοπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	320,0
	IT-C[M7]-I[I17]	Χρηματοδοτικό μέσο για ενεργειακές ανακαινίσεις δημόσιων κτιρίων και κοινωνικών κατοικιών, καθώς και νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος και ευάλωτων νοικοκυριών	1 381,0
LT	LT-C[C8]-I[H-3-1-.H-3-1-]	Στήριξη των μονάδων παραγωγής ΑΠΕ (χερσαίοι ηλιακοί και αιολικοί σταθμοί)	549,1
PL	PL-C[G]-I[3.1.4]	Στήριξη του εθνικού ενεργειακού συστήματος (Ταμείο Ενεργειακής Στήριξης)	16 270,3
	PL-C[G]-I[3.1.5]	Κατασκευή υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Ταμείο Υπεράκτιας Αιολικής Ενέργειας)	4 785,0
			Συνολικά: 29 018,8 εκατ. ευρώ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των φακέλων της FENIX (Ιανουάριος 2025).

Παράρτημα VIII – Δείκτες επιδόσεων του REPowerEU που περιλαμβάνονται στην πρόταση κανονισμού για ένα πλαίσιο επιδόσεων την περίοδο μετά το 2027 και σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου μας

Τομέας πολιτικής (επίπεδο 1)	Τομέας πολιτικής (επίπεδο 2)	#	Πεδίο παρέμβασης	Δείκτης εκροής	Δείκτης αποτελέσματος
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	172	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τεχνολογία συγκεντρωτικών κατόπτρων (CSP)**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	Ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που αποφεύγονται σε tCO_2 Μείωση ρύπων σε τόνους ($AΣ_{2,5}$ και NOx) Αριθμός ατόμων σε τρίτες χώρες με πρόσβαση στην ηλεκτρική ενέργεια·
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	173	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση ηλιακής φωτοβολταϊκής τεχνολογίας**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	174	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από χερσαίες πηγές αιολικής ενέργειας**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	175	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες πηγές αιολικής ενέργειας**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	176	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από γεωθερμία**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές γεωθερμίας (MW)·	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	177	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές υδροηλεκτρικής ενέργειας**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές υδροηλεκτρικής ενέργειας (MW)·	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	178	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές ωκεάνιας ενέργειας**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW) ανά τύπο (κυματική ενέργεια, παλιρροϊκή ενέργεια)	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	182	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από καθαρό υδρογόνο**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW) από καθαρό υδρογόνο·	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	184	**Ανανεώσιμη ενέργεια για απομονωμένα δίκτυα και αυτόνομα συστήματα**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	185	**Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από καινοτόμες**	Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (MW)	

Τομέας πολιτικής (επίπεδο 1)	Τομέας πολιτικής (επίπεδο 2)	#	Πεδίο παρέμβασης	Δείκτης εκροής	Δείκτης αποτελέσματος
			τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001		
Ενέργεια	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	186	**Διασυνοριακά έργα ανανεώσιμης ενέργειας σύμφωνα με τον κανονισμό για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη»**	— Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας ΑΠΕ για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θέρμανση και ψύξη, παραγωγή ή μεταφορά καθαρού υδρογόνου (MW)· — Εγκατάσταση νέας ή πρόσθετης δυναμικότητας αποθήκευσης (MWh)·	Ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που αποφεύγονται σε tCO_2 Μείωση ρύπων (σε τόνους)
Ενέργεια	Παραγωγή ενέργειας με στόχο την ανθεκτικότητα	187	**Μέτρα που στοχεύουν στην ανθεκτικότητα των πηγών ενέργειας και της παραγωγής ενέργειας στην κλιματική αλλαγή**	Δυναμικότητα παραγωγής ισχύος με βελτιωμένη ανθεκτικότητα·	Αξία περιουσιακών στοιχείων ή/και πληθυσμός που επωφελείται από τα μέτρα για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή·
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	238	**Διανομή ηλεκτρικής ενέργειας**	— Εγκατάσταση νέων ή πρόσθετων γραμμών (χλμ.)· — Αριθμός εγκατεστημένων στοιχείων εξοπλισμού· — Νέα ή εγκατεστημένη δυναμικότητα (GW)·	Διαφοροποίηση του εφοδιασμού·Αύξηση της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	239	**Διασυνοριακές ενεργειακές υποδομές σύμφωνα με τον κανονισμό ΔΕΔ-Ε**	— Εγκατάσταση νέων ή πρόσθετων γραμμών (χλμ.)· — Αριθμός εγκατεστημένων στοιχείων εξοπλισμού·· — Νέα ή εγκατεστημένη δυναμικότητα (GW)·	
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	240	**Εγκατάσταση έξυπνων ενεργειακών συστημάτων σε επίπεδο δικτύου**	— Αριθμός των έξυπνων μετρητών που εγκαταστάθηκαν· — Αριθμός των συστημάτων ψηφιακής διαχείρισης για έξυπνους μετρητές	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε έξυπνα ενεργειακά συστήματα·
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	241	**Αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας**	— Δυναμικότητα αποθήκευσης (MWh)· — Προστιθέμενη ευελιξία της δυναμικότητας (GW)· — Εγκατεστημένη δυναμικότητα (GW)·	
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	242	**Αποθήκευση θερμικής ενέργειας**	— Δυναμικότητα αποθήκευσης (MWh)· — Προστιθέμενη ευελιξία της δυναμικότητας (GW)· — Εγκατεστημένη δυναμικότητα (GW)·	Διαφοροποίηση του εφοδιασμού· Αύξηση της ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	243	**Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας**	— Εγκατάσταση νέων ή πρόσθετων γραμμών (χλμ.)·	

Τομέας πολιτικής (επίπεδο 1)	Τομέας πολιτικής (επίπεδο 2)	#	Πεδίο παρέμβασης	Δείκτης εκροής	Δείκτης αποτελέσματος
				— Αριθμός των στοιχείων εξοπλισμού που εγκαταστάθηκε· — Νέα ή εγκατεστημένη δυναμικότητα (GW)·	
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	244	**Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας που προορίζεται κυρίως για ανανεώσιμη ενέργεια**		
Ενέργεια	Δίκτυο και αποθήκευση	245	**Μέτρα με στόχο την ανθεκτικότητα των ενεργειακών δικτύων και της αποθήκευσης στην κλιματική αλλαγή**		Αξία περιουσιακών στοιχείων ή/και πληθυσμός που επωφελείται από τα μέτρα για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή·
Ενέργεια	Χρηματοδότηση για ενέργεια	251	**Άλλες επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση**	Αριθμός έργων — ανά είδος δραστηριότητας·	
Ενέργεια	Μεταρρυθμίσεις	253	**Πλαίσιο πολιτικής και κανονιστικό πλαίσιο: Ενέργεια**	— Αριθμός νόμων που υιοθετήθηκαν ή τέθηκαν σε ισχύ· — Αριθμός πολιτικών που καταρτίστηκαν ή αξιολογήσεων που ολοκληρώθηκαν· — Αριθμός διαβουλεύσεων με συμφεροντούχους που ολοκληρώθηκαν· — Αριθμός εκτελεστικών κανονισμών ή κατευθυντήριων γραμμών σε ισχύ· — Αριθμός στρατηγικών ή πλαισίων που που εγκρίθηκαν· — Αριθμός δημόσιων υπηρεσιών ή διαδικασιών που αναπτύχθηκαν· — Αριθμός εκδηλώσεων TAIEX που διοργανώθηκαν για τη στήριξη των δημόσιων διοικήσεων τρίτων χωρών· — Αριθμός έργων αδελφοποίησης που διοργανώθηκαν για τη στήριξη των δημόσιων διοικήσεων τρίτων χωρών· — Αριθμός σχετικών δημόσιων πολιτικών που αναπτύχθηκαν/αναθεωρήθηκαν ή/και βρίσκονται υπό εφαρμογή σε τρίτες χώρες.	
Ενέργεια	Μεταρρυθμίσεις	254	**Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές**		
Ενέργεια	Μεταρρυθμίσεις	255	**Ενεργειακές υποδομές και δίκτυα**		
Ενέργεια	Μεταρρυθμίσεις	256	**Ενεργειακή ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα / μεταρρυθμίσεις προσανατολισμένες στην αποθήκευση**		

Παράρτημα IX — Μέτρα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ στα κεφάλαια για το REPowerEU που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, σε πέντε κράτη μέλη

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Βέλγιο	BE-C[C73]-R[R-704]	Μεταρρύθμιση	Επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης	0	0	ΝΑΙ	μ.δ.	ΟΧΙ	Καθυστέρηση
Βέλγιο	BE-C[C73]-R[R-703]	Μεταρρύθμιση	Υποχρέωση χρήσης φωτοβολταϊκών για μεγάλους καταναλωτές	0	0	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Μεταρρύθμιση που απαιτεί την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ σε ιδιωτικά κτίρια — Δεν υπάρχει διαθέσιμος κατάλογος ιδιοκτητών κτιρίων που καλύπτονται από την υποχρέωση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Βέλγιο	BE-C[C73]-I[I-720]	Επένδυση	Υπεράκτια ενεργειακή νήσος — Ομοσπονδιακή	100 000 000	100 000 000	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Περιορισμός του αντικειμένου — Η νήσος δεν αναμένεται πλέον να συνδέεται με την Αγγλία και τη Δανία. Η σύνδεση με το δεύτερο αιολικό πάρκο (1,4 GW) βρίσκεται σε αναμονή και η σύνδεση HVDC με το τρίτο αιολικό πάρκο (επίσης 1,4 GW) έχει ανασταλεί λόγω υπερβάσεων του προϋπολογισμού. Ο αντίκτυπος θα φανεί μετά το πέρας του χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ
Βέλγιο	BE-C[C72]-I[I-712]	Επένδυση	Υποδομές εισαγωγής ενέργειας	14 000 000	0	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Το έργο ακυρώθηκε και αφαιρέθηκε από το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU
Βέλγιο	BE-C[C72]-I[I-715]	Επένδυση	Ραχοκοκαλιά για το υδρογόνο	95 000 000	0	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Το έργο ακυρώθηκε και αφαιρέθηκε από το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU
Βέλγιο	BE-C[C73]-I[I-717]	Επένδυση	Βελτιστοποίηση της διανομής ενέργειας — Περιφέρεια της Βαλονίας	76 000 000	76 000 000	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Ιταλία	IT-C[M7]-R[R1]	Μεταρρύθμιση	Εξορθολογισμός των διαδικασιών αδειοδότησης για τις ΑΠΕ σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο	0	0	ΟΧΙ	μ.δ.	ΟΧΙ	Υλοποιήθηκε
Ιταλία	IT-C[M7]-I[I6]	Επένδυση	Διασυνοριακά έργα διασύνδεσης της ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της Ιταλίας και γειτονικών χωρών	60 000 000	0	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Το έργο ακυρώθηκε και αφαιρέθηκε από το κεφάλαιο του ΜΑΑ για το REPowerEU
Ιταλία	IT-C[M7]-I[I14]	Επένδυση	Διασυνοριακές υποδομές εξαγωγής αερίου	45 000 000	45 000 000	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη
Ιταλία	IT-C[M7]-I[I4]	Επένδυση	Τυρρηνική σύνδεση	500 000 000	500 000 000	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Σε εξέλιξη
Ιταλία	IT-C[M7]-I[I5]	Επένδυση	SA.CO.I 3	200 000 000	200 000 000	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη
Ιταλία	IT-C[M7]-I[I13]	Επένδυση	Αδριατική Γραμμή Στάδιο 1 (σταθμός συμπίεσης στη Sulmona και αγωγός αερίου Sestino-Minerbio)	375 000 000	375 000 000	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Ο αντίκτυπος θα φανεί μετά το πέρας του χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ
Λιθουανία	LT-C[C8]-R[H-1-3-.H-1-3-]	Μεταρρύθμιση	Αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής από ΑΠΕ	98 603 040	121 260 640	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Σε εξέλιξη

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Λιθουανία	LT-C[C8]-I[H-3-1-.H-3-1-]	Επένδυση	Στήριξη των μονάδων παραγωγής ΑΠΕ (χερσαίοι ηλιακοί και αιολικοί σταθμοί)	549 130 737	549 130 737	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη — καθυστερήσεις στην εκτέλεση
Λιθουανία	LT-C[C8]-I[H-1-2-.H-1-2-]	Επένδυση	«Στήριξη για την αγορά οικολογικών οχημάτων εσωτερικής ναυσιπλοΐας»	9 091 000	9 091 000	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη — καθυστερήσεις στην εκτέλεση — περιορισμός του αντικειμένου
Πολωνία	PL-C[G]-R[1.2.2]	Μεταρρύθμιση	Άρση των εμποδίων για την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας	0	0	ΝΑΙ	μ.δ.	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη
Πολωνία	PL-C[G]-I[3.2.1]	Επένδυση	Κατασκευή υποδομών φυσικού αερίου για τη διασφάλιση της ενεργειακής ασφάλειας	630 940 000	515 162 159	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Περιορισμός του αντικειμένου Ο αντίκτυπος θα φανεί μετά το πέρας του χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Πολωνία	PL-C[G]-I[3.1.4]	Επένδυση	Στήριξη του εθνικού ενεργειακού συστήματος (Ταμείο Ενεργειακής Στήριξης)	17 068 511 630	15 045 143 508	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Περιορισμός του αντικειμένου Ο αντίκτυπος θα φανεί μετά το πέρας του χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ
Πολωνία	PL-C[G]-I[3.1.5]	Επένδυση	Κατασκευή υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Ταμείο Υπεράκτιας Αιολικής Ενέργειας)	4 785 000 000	2 226 154 567	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Περιορισμός του αντικειμένου Ο αντίκτυπος θα φανεί μετά το πέρας του χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ
Πολωνία	PL-C[G]-I[1.2.4]	Επένδυση	Κατασκευή ή εκσυγχρονισμός των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε αγροτικές περιοχές ώστε να καταστεί δυνατή η σύνδεση νέων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	971 578 098	790 493 575	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Περιορισμός του αντικειμένου Σε εξέλιξη

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Πολωνία	PL-C[G]-I[1.2.3]	Επένδυση	Ανάπτυξη δικτύων μεταφοράς, ευφυείς υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας	599 933 126	756 833 126	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Σε εξέλιξη
Πολωνία	PL-C[G]-I[1.1.2]	Επένδυση	Εγκαταστάσεις ΑΠΕ που εφαρμόζονται από ενεργειακές κοινότητες	188 520 000	332 035 143	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Σε εξέλιξη
Ρουμανία	RO-C [C16] -R [R1.0]	Μεταρρύθμιση	Κατάρτιση νομικού πλαισίου για τη χρήση κρατικών εκτάσεων ως περιοχών επιτάχυνσης για επενδύσεις σε ΑΠΕ	3 011 752	3 011 752	ΝΑΙ	μ.δ.	ΟΧΙ	Το μέτρο περιλαμβάνει και ορισμένες επενδύσεις σε εξοπλισμό. Καθυστερήσεις στην παράδοση του εξοπλισμού
Ρουμανία	RO-C[C16]-I[I5.0]	Επένδυση	Ψηφιοποίηση, αποδοτικότητα και εκσυγχρονισμός του εθνικού δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	56 237 200	51 788 527	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	3 επιμέρους μέτρα Διάφορες καθυστερήσεις στην εκτέλεση

Κράτος μέλος	Κωδικός αναφοράς μέτρου	Μεταρρύθμιση ή επένδυση	Μέτρο	Αρχικό ποσό (ευρώ)	Αναθεωρημένο ποσό [4ο τρίμηνο του 2025 (ευρώ)]	Καθυστέρηση	Οι προγραμματισμένες επενδύσεις θα ολοκληρωθούν μετά το 2026	Σαφείς και ποσοτικοποιήσιμοι στόχοι (τιμές-στόχος) όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγική ικανότητα ή τις επεκτάσεις του δικτύου	Παρατηρήσεις
Ρουμανία	RO-C[C16]-I[I4.0]	Επένδυση	Πρόγραμμα κουπονιών επιχορήγησης για την επιτάχυνση της υιοθέτησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τα νοικοκυριά	610 762 268	305 381 134	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Καθυστερήσεις στην εκτέλεση
Ρουμανία	RO-C[C16]-I[I6.0]	Επένδυση	Πιλοτικό έργο για την εγκατάσταση πλωτών ηλιακών πάνελ 20 MW σε αρδευτικά κανάλια	17 000 000	0	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Το έργο ακυρώθηκε και αφαιρέθηκε από το κεφάλαιο για το REPowerEU
Ρουμανία	RO-C[C16]-I[I2.0]	Επένδυση	Νέα δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	460 000 000	460 000 000	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Σε εξέλιξη
ΣΥΝΟΛΟ				**27 513 318 851**	**22 461 485 868**				

Σημ.: Τα μέτρα αυτά συνδυαστικά αντιστοιχούν στο 44 % των συνολικών κονδυλίων που αφορούν τα κεφάλαια για το REPowerEU.

Πηγή: ΕΕΣ.

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός/επεξήγηση
HVDC	Συνεχές ρεύμα υψηλής τάσης
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
ΔΕΔ-Ε	Διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας
ΕΣΕΚ	Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα
ΜΑΑ	Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΜΣΕ	Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»
ΣΑΑ	Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
ΣΑΧ	Σύσταση ανά χώρα
ΣΕΔΕ	Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ
ΥΦΑ	Υγροποιημένο φυσικό αέριο

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός/επεξήγηση
FENIX	Βάση δεδομένων της Επιτροπής που χρησιμοποιείται για τη διαχείριση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
REPowerEU	Πρωτοβουλία της ΕΕ για τον τερματισμό της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού και την επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας.
Γραμμή διασύνδεσης	Γραμμή μεταφοράς ενέργειας που συνδέει τα εθνικά δίκτυα δύο κρατών μελών της ΕΕ ή το τμήμα δικτύου που συνδέει ένα κράτος μέλος με τρίτη χώρα και βρίσκεται εκτός της επικρατείας της ΕΕ.
Δέσμη «Fit for 55» / Δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 %	Δέσμη νομοθετικών μέτρων της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της όσον αφορά το κλίμα, και ιδίως για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030.
Εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα	Δεκαετές έγγραφο στο οποίο περιγράφονται οι πολιτικές και τα μέτρα ενός κράτους μέλους με σκοπό την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα.
Ειδικές ανά χώρα συστάσεις	Ετήσια καθοδήγηση που εκδίδει η Επιτροπή, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προς επιμέρους κράτη μέλη σχετικά με τις μακροοικονομικές, δημοσιονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές τους.
Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	Ο ετήσιος κύκλος που παρέχει το πλαίσιο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών της ΕΕ και για την παρακολούθηση της προόδου.
Κεφάλαιο για το REPowerEU	Προσθήκη στο αρχικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ενός κράτους μέλους, όπου καθορίζονται οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις του στο πλαίσιο του REPowerEU.
Κοινός δείκτης	Μέτρο της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών και, επομένως, την επίτευξη των στόχων του ΜΑΑ.
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	Ο μηχανισμός χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ που σκοπό έχει τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, την τόνωση της ανάκαμψης και την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενός περισσότερο πράσινου και ψηφιακού μέλλοντος.
Ορόσημο	Ποιοτικό μέτρο της προόδου κράτους μέλους προς την ολοκλήρωση μεταρρύθμισης ή επένδυσης που περιλαμβάνεται στο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	Έγγραφο που καθορίζει τις σκοπούμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις ενός κράτους μέλους, στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
Τιμή-στόχος	Ποσοτικό μέτρο της προόδου κράτους μέλους προς την ολοκλήρωση συγκεκριμένης μεταρρύθμισης ή επένδυσης που περιλαμβάνεται στο εθνικό του σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Απαντήσεις της Επιτροπής

https://www.eca.europa.eu/el/publications/SR-2026-21.

Χρονοδιάγραμμα

https://www.eca.europa.eu/el/publications/SR-2026-21.

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου IV (Ρύθμιση των αγορών και ανταγωνιστική οικονομία), του οποίου προεδρεύει ο Petri Sarvamaa, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Mihails Kozlovs, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τους Edite Dzalbe, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου, και Laura Graudina, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο· Juan Ignacio Gonzalez Bastero, διοικητικό στέλεχος· Stefano Sturaro, υπεύθυνο έργου· τους ελεγκτές Stefan-Razvan Hagianu, Ezio Guglielmi και την ελέγκτρια Αικατερίνη Κιούση. Υποστήριξη στη δημιουργία των γραφικών παρείχε η Alexandra-Elena Mazilu και γραμματειακή υποστήριξη η Irene Lopez Arranz.

Από αριστερά: Stefan-Razvan Hagianu, Ezio Guglielmi, Αικατερίνη Κιούση, Juan Ignacio Gonzalez Bastero, Mihails Kozlovs, Stefano Sturaro, Irene Lopez Arranz.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Φωτογραφία εξωφύλλου: © teerapon – stock.adobe.com.

Γράφημα 11, πίνακας 4 και πίνακας παραρτήματος VII – εικονίδια σημαιών: Σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων από το Adobe Stock / δημιουργός: Black White Mouse. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ’ αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-7954-7	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/1857960	QJ-01-26-035-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7955-4	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/1358691	QJ-01-26-035-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 21/2026, με τίτλο «Η υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU χρειάζεται ώθηση», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Το σχέδιο REPowerEU αποτελεί την απάντηση της ΕΕ στην ενεργειακή κρίση που προκλήθηκε από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Στο σχέδιο προβλέπονταν πρόσθετες επενδύσεις ύψους περίπου 300 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2030 για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικών ορυκτών καυσίμων.

Στο πλαίσιο του ελέγχου μας αξιολογήσαμε πόσο αποτελεσματική είναι η διαχείριση και η εφαρμογή του σχεδίου μέσω της διαφοροποίησης του εφοδιασμού, της αύξησης της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της ενίσχυσης της διασυνοριακής διασυνδεσιμότητας.

Διαπιστώσαμε ότι η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, οι πρόσθετες επενδύσεις που έχουν κινητοποιηθεί μέχρι στιγμής παραμένουν ανεπαρκείς για την επίτευξη των υψηλότερων τιμών-στόχου όσον αφορά τη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το σχέδιο δεν περιλαμβάνει ισχυρά συστήματα για την παρακολούθηση της προόδου και την αξιόπιστη παρουσίαση των επιτευγμάτων.

Συνιστούμε την ενίσχυση των μηχανισμών υλοποίησης, την αντιμετώπιση των χρηματοδοτικών κενών, τη βελτίωση της διαχείρισης βασικών διασυνοριακών επενδύσεων και την ανάπτυξη αξιόπιστων δεικτών επιδόσεων.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: @EUauditors